

FAITHFUL MEN · ISANG AKLATAN NG MGA KLASIKONG
KRISTIYANO

Pagpapayong Batay sa Pananagutan

Responsibility Counseling

O. J. (Jean) Gibson

Isinalin sa Tagalog mula sa orihinal na Ingles

Faithful Men

PlymouthBrethren.org · KEE Philippine Missions

Orihinal na pamagat sa Ingles: *Responsibility Counseling*, ni O. J. (Jean) Gibson.

Orihinal na edisyon: Fairhaven Bible Chapel, San Leandro, California (no date printed).

Inilathala nang may pahintulot ni O. J. (Jean) Gibson. Ang karapatang-ari ay hawak ng Fairhaven Bible Chapel, San Leandro, California.

Published by permission of O. J. (Jean) Gibson. Copyright is held by Fairhaven Bible Chapel, San Leandro, California.

Salin sa Tagalog, 2026. Ang mga sipi mula sa Kasulatan ay isinalin mula sa edisyong Ingles ng aklat na ito; ang mga talata ay maaaring basahin sa Ang Dating Biblia.

Faithful Men, mula sa PlymouthBrethren.org at KEE Philippine Missions. Libreng basahin at ibahagi; huwag ipagbili.

“Ang mga bagay na iyong narinig sa akin sa harap ng maraming saksi, ay ipagkatiwala mo sa mga taong tapat, na makapagtuturo naman sa iba.” (2 Timoteo 2:2)

Kabanata 1: Ang Lumalaking Pangangailangan sa Pagpapayo

Mula nang mahulog ang tao sa kasalanan, nang pumasok ang kasalanan sa sanlibutan, dumarami ang mga taong binabagabag ng mga takot, mga alitan at mga suliraning hindi nalulutas. Bagaman hindi ginawa ng Panginoon na ligtas ang mga mananampalataya sa mga kapighatiang ito, tila mas mabigat ang mga ito sa mga hindi pa nakikipagkasundo sa Diyos. Ang maraming sanhi nito, na tiyak na kabilang ang kasalanan, ay hindi bagong bunga ng isang masalimuot na lipunan o ng isang sanlibutang punô ng alitan. Sa Ecclesiastes 1:9 ay tinitiyak sa atin na: “Walang bagong bagay sa ilalim ng araw.”

Sa pagtatangkang harapin ang mga suliraning ito, ang mga tao ay nakaimbento ng kahanga-hangang dami ng mga terminong pang-diyagnosis, o mga sikolohikal na tatak, na may maraming uri ng terapiya para sa bawat isa. Ang ilan sa mga terapiyang ito ay maaaring mukhang may epekto ng pagbabago, ngunit marami ang nakasasama sa halip na nakatutulong. Kakaunting uri lamang ng terapiya ang tinatanggap ngayon bilang nakatutulong, kahit ng mga mananaliksik sa sikoterapiya (psychotherapy), ngunit hindi rin sila lubos na nagkakasundo. Ang mga ulat ng mga pasyente tungkol sa magagandang pagbabago pagkatapos ng ganitong mga paggamot ay kadalasang napapatunayang mababaw lamang. Ang ilan ay dapat hatulang lubos na mali ayon sa Kasulatan. Ang mga paraang hindi maka-Diyos ay maaaring maglayo sa mga tao mula sa katotohanan na matatagpuan lamang kay Cristo Jesus. Ang isang hindi maka-Bibliya at makataong (humanistic)

pananaw sa buhay ang pinagbabatayan ng lahat ng makabagong terapiya. Ang katotohanan tungkol sa tao na inihayag ng Diyos sa atin sa mga Kasulatan ay walang ginagampanang bahagi sa mga terapiyang ito.

Maliwanag na kapag ang sinumang tagapayo, makasanlibutan man o nakatuon sa Biblia, ay nagpapakita ng tapat na malasakit, pag-unawa, init ng damdamin at handang makinig, siya ay higit na mabisa. Lumilikha sila ng pagtitiwala, nagbibigay sila ng lakas ng loob. Sa batayang ito, kahit ang isang kaibigan ay makapagbibigay ng ganitong tulong gaya ng isang propesyonal. Ang ilang propesyonal na terapiya ay maaaring mukhang nagtatagumpay dahil lamang sa batayang ito.

Matagal nang sinabihan ang bayan ng Diyos na, “Ang mga hakbang ng tao ay itinakda ng Panginoon. Paano nga mauunawaan ng tao ang kanyang lakad?” (Kawikaan 20:24) Nagtanong ang Mang-aawit, “Sino ang makauunawa ng kanyang mga kamalian?” (Awit 19:12). Ang mga ito at ang iba pang katulad na talata ay tila nagpapakitang ang mga taong nababagabag ay nangangailangan ng malinaw na espirituwal na patnubay upang matulungan sa isang pangunahing paraan. Tiyak na kailangan natin ang isang mas mataas na karunungan upang gabayan tayo sa wastong pag-iisip at pagkilos. Ang Panginoon ang Karununganang iyon. Siya ang Kamanghamanghang Tagapayo na kailangan nating lahat (Isaias 9:6). Ang Panginoon ang Siyang “kinatataguan ng lahat ng kayamanan ng karunungan at kaalaman” (Colosas 2:3). Siya ang katotohanan (Juan 14:7), at ang katotohanan tungkol sa ating sarili ang kailangan nating maunawaan.

Ang karamihan sa mga pinapayuhan ay may espirituwal na suliranin sa anumang paraan, kahit ito ay suliranin lamang sa saloobin sa harap ng mga kahirapan. Ang dapat na panimulang punto ng usapan ay ang kaugnayan ng pinapayuhan sa Diyos sa halip na ang kanyang kaugnayan sa iba, lalo na sa mga unang taon ng buhay. Karamihan sa mga pinapayuhan ay nagsasabing mayroon silang isang uri ng kaugnayan sa Diyos, gaano man ito kalayo. Kung hindi ito totoo, kailangan silang ipanganak na muli. Ito ay mahalagang bahagi ng solusyon. Kung hindi naman, maaaring kailangan nilang suriin ang uri ng kanilang paglakad kasama ng Diyos at kung hanggang saan ito tumutugma sa kanilang pagpapahayag ng pananampalataya kay Cristo. Ito ang gawain ng isang espirituwal na tagapayo na nakaugat sa Salita, hindi ng isang makasanlibutang uri ng tagapayo. Ang tinatawag na mga suliraning emosyonal ay maaaring mga espirituwal na suliranin sa ibang pangalan.

Paano naman ang mga pagbabagong kemikal sa katawan, o iba pang mga suliraning pisyolohikal sa mga taong nababagabag? Maaaring ang ilang tao ay kailangang magpatingin sa isang doktor para sa masusing pagsusuri. May iba't ibang salik gaya ng mga kanser, kawalan ng timbang ng mga hormone, iba't ibang uri ng kakulangan, at maging simpleng labis na pagod, na maaaring makaapekto sa isip at kaluluwa ng tao. Ang mga gamot ay maaari at talagang nakatutulong sa ilang tao. Hindi natin ito ikinakaila sa anumang paraan. Ngunit ang mga tagapayo ay hindi gumagawa ng panggagamot kung saan ito kailangan. Maging ang mga doktor ay nagsimula nang kilalanin ang halaga ng panalangin at ng espirituwal na kaaliwan sa mga lugar gaya ng mga hospisyo para sa mga may sakit na wala nang lunas. Bilang mga mananampalataya, dapat nating gamitin ang panalangin bilang pangunahing sandata sa ating

espirituwal na pakikidigma, naniniwala man dito ang mga doktor o hindi. Isang tinatanggap na kasabihan sa maraming dako na ang mga doktor ay maaaring gumamot ngunit ang Diyos lamang ang nagpapagaling.

Dahil hindi nakikita ang Diyos, o dahil sa ating kakulangan ng pananampalataya, ang Panginoon ay tila hindi lubos na sapat para sa karamihan ng tao. Nais nating magkaroon ng mga tagapamagitan, mga taong tagapayo o katulong, upang ituro sa atin ang daan. Kaya naghahanap tayo ng karamihan ng mga tagapayo (Kawikaan 11:14; 15:22; 24:6), na hindi lahat ay marunong o maka-Diyos. Handa ang Diyos na ibigay ang Kanyang patnubay sa mga lubos na nagtitiwala sa Kanya at handang tumanggap ng Kanyang payo. Ang taong pinakamadaling matulungan ay ang tunay na handang makinig at kumilos ayon sa mabuting payo. Ang payo ng Diyos ay kadalasang ibinibigay sa pamamagitan ng mga may malapit na ugnayan sa Kanya at nagsisilbing Kanyang mga daluyan. Maaari Siyang, siyempre, magsalita bilang tinig mula sa langit, o sa isang panaginip o pangitain. Gayunman, lumilitaw na gumagamit ang Diyos ng mga tao para sa misyong ito, lalo na ang mga umaasa sa Kanyang Salita. Ang payo mula sa Diyos ay ayon sa Kanyang Salita, at hindi kailanman salungat dito.

Ang lokal na iglesia ay nalulunod sa dumaraming bilang ng mga taong naghahanap ng anumang uri ng pagpapayo. Napakarami nila kaya walang isang tao, o kahit dalawa, ang makapag-aasikaso nang matagumpay sa ganoon karami. Maaari nilang mabigatan ang isang may kaloob na guro o isang mahabaging matanda at sa gayon ay ubusin ang lahat ng kanyang oras. Maraming iglesia ang umasa na lamang sa pagpapadala ng mga tao sa mga propesyonal sa labas at sa mga

“lisensyadong tagapayo” na karaniwang naniningil ng malaking bayad. Ito ba ang tanging mapagpipilian para sa nababagabag na bayan ng Diyos? Kalooban ba Niyang inihayag na lampasan ang mga nasa loob ng iglesya na dapat sana ay may kakayahang tumulong? Wala ba sa atin ang sapat ang karunungan o sapat ang kakayahan upang maibigay ang tulong na ito sa mga tupa ni Cristo (1 Corinto 6:3-5; Roma 15:14)?

Tila ang lokal na iglesya ang dapat magkaroon ng pangunahing papel sa ministryong ito ng pagpapayo, gaya rin kung ang mananampalataya ay nagdurusa dahil sa isang pansamantalang pangangailangan, gaya ng pagkain o tirahan. Ang ilan sa mga mananampalataya sa iglesya ay dapat ibukod upang makibahagi sa ministryong ito. Ang bawat mananampalataya ay makatutulong sa ilang antas, ngunit hindi lahat ay may kinakailangang mga kaloob upang magawa nang mahusay ang gawain. Tatalakayin natin sa bandang huli ang ilang kanais-nais na katangian. Ang ilang tao ay maaaring magmadali sa pagbibigay ng handang payo na hindi talaga mula sa Diyos. Ang iba naman, na maaaring higit na makatulong, ay nag-aatubili dahil pakiramdam nila ay kulang sila o dahil hindi sila nakatanggap ng espesyal na pagsasanay. Ang karamihan sa pagpapayo o pagbibigay ng payo ay ginagawa ng mga hindi propesyonal gaya ng mga kamag-anak, mga kaibigan, mga kakilala o mga kasamahan. Ang payong ito ay maaaring nakatutulong o hindi. Maaari itong kinasihan ng Diyos o maaaring maling patnubay. Ang aklat na ito ay isinulat na may pag-asang makatutulong ito sa mga karaniwang espirituwal na mananampalataya sa iglesya na pag-isipang mabuti ang ilang simulaing maaaring maging praktikal na tulong. Nag-aalok kami ng ilang magagawa at simpleng ideya na nasa loob ng hangganan ng Banal na Kasulatan.

Hindi tayo dapat umasa sa mga pamamaraang pantao lamang bilang pangunahing susi sa matagumpay na pagpapayo. Ang kailangan ay ang pagbabago ng buhay ng tao, simula sa kalooban. Ito ay natatanging gawain ng Espiritu Santo sa isang sisidlang sumusuko. Isinulat ng propeta, “Hindi sa pamamagitan ng lakas, ni ng kapangyarihan, kundi ng Aking Espiritu, sabi ng Panginoon” (Zacarias 4:6). Sinabi ng Panginoong Jesus, “Kung hiwalay sa Akin ay wala kayong magagawa” (Juan 15:5).

Ang pangunahing simulain ng aklat na ito ay ang pananagutan. Ang ibig naming sabihin dito ay iginigiit namin na ang bawat indibidwal ay dapat umako ng personal na pananagutan sa kanyang sariling mga gawa, mga saloobin, mga pasya at mga tugon. Dapat na nating itigil ang pagsisi sa iba, noon man o ngayon, sa mga bagay na hindi tayo masaya. Dapat na nating itigil ang pag-iisip na tayo ay mga biktima. Ang paglilipat ng sisi at ang paggawa sa ibang tao o sa mga puwersa ng lipunan bilang mga pinagbubuntunan ng sisi ay kadalasang humahantong sa kapaitan, kawalan ng pag-asa at kawalan ng kakayahan. Ang simula ng walang-bungang gawing ito ay unang makikita sa halamanan ng Eden (Genesis 3:9-13). Kapansin-pansin na hindi pinansin ng Diyos ang kanilang mga pagsisikap na magsisihan sa isa't isa. Sa pamamagitan ng paggawa natin mismo ng kinakailangang hakbang ay mapabubuti natin ang karamihan ng mga sitwasyon. Sa pamamagitan ng pagbabago ng ating mga saloobin, pagpapatawad sa iba, buong-pusong pagtanggap sa mga bagay na masakit, at pagpapabasag ng sariling kalooban sa harap ng Diyos, tayo ay makasusulong.

Ang malalalim na pagbabago sa buhay ay dapat munang magsimula sa loob, sa panloob na pagkatao ng tao. Sa Biblia ito ay tinatawag, sa matalinghagang pananalita, na “ang puso ng tao.” Isinulat ni propeta Jeremias, “Ang puso ay higit na mapanlinlang kaysa lahat ng bagay at lubhang masama. Sino ang makauunawa nito?” (Jeremias 17:9). Ang hilig na linlangin ang ating sarili, at linlangin ang iba, ay isang hadlang sa matagumpay na paglutas ng mga suliranin sa buhay. Mahalaga ang katapatan, sa Diyos, sa iba, at sa tagapayo. Mahalaga ang espirituwal na pagkilala ng tagapayo sa pakikinig at pagtatanong sa mga humihingi ng tulong. Ito ang nagdadala sa atin sa kaibuturan ng mga bagay, lampas sa mababaw at sa halata. Ang panloob na pagbabago ay sa huli nangangailangan kapwa ng tapat na pagiging bukas ng pinapayuhan at ng dipangkaraniwang tulong ng Diyos. Ang ganitong pagpapayo ay nangangailangan ng panalangin. Ang mga gawa ng lahat ay dapat nakaangkla sa tunay na pananampalatayang nagtitiyaga. Hindi ito mga pormal at nakagawiang kahilingan sa Diyos.

Ang maka-Diyos na tagapayo ay dapat humarap nang may maingat na pakiramdam sa mga humihingi ng tulong. Tulad ng ministryo ng Espiritu Santo na kumikilos sa loob ng bayan ng Diyos, ikaw at ako ay dapat tumingin sa ating sarili bilang mga nasa tabi, ang mga katulong (Juan 14:26). Kailangan nating mapuspos ng Espiritu Santo upang magawa ito (Efeso 5:18). Kapag nakikinig tayo nang may matalas na pag-unawa at maingat, nakikita natin ang maaaring hindi mapansin ng iba. Kapag ginagamit natin ang Salita ng Diyos sa angkop na mga pagkakataon, gumagamit tayo ng isang makapangyarihang kasangkapan ng espirituwal na hamon (Hebreo 4:12). Kapag tayo ay pinakikilos kapwa ng pag-ibig ni Cristo (2 Corinto 5:14) at ng pag-ibig sa iba, sa halip na ng pansariling pakinabang, ito

ay hayag na nakikita ng iba. Pinatitibay nito ang kanilang pagtitiwala at ang kanilang kahandaang tumugon. Lalo na ang taong espirituwal ang pinakamahusay na makapagpapanyumbalik sa iba (Galacia 6:1).

Matagal na panahon na ang nakalipas nang hamunin ng Panginoong Jesus si Simon Pedro kung tunay ba niyang iniibig Siya (Juan 21:15-17). Sinabi niyang oo, bagaman ang salitang ginamit niya para sa pag-ibig ay mas mahina kaysa sa ginamit ni Jesus. Pagkatapos ay tatlong beses siyang inutusan ng Panginoon na patunayan ito sa pamamagitan ng pag-aalaga sa Kanyang mga tupa. Ang pag-aalaga sa mga tao sa espirituwal na paraan ay isang mahalagang ministeryo ng katawan ng mga mananampalataya. Ang layunin ng aklat na ito ay tulungan ang mga mananampalataya na tuparin ang pananagutang ito sa pinakamabuting paraan.

Mga Tanong: Ang Lumalaking Pangangailangan sa Pagpapayo

1. Bakit sa palagay mo napakaraming tao ngayon, kung ihahambing sa mga nakaraang panahon ng kasaysayan, ang naghahanap ng mga tagapayo, mga sikologo, mga saykayatrista at ng tulong mula sa mga “support group”?
2. May malakas na hilig ngayon na ipaliwanag ang mga suliranin sa pag-uugali ng mga tao sa mga katagang gaya ng “kawalan ng timbang ng kemikal” (chemical imbalances), o iugnay ang mga ito sa mga nakaraang negatibong karanasan na umaabot pa hanggang sa sinapupunan. Sa palagay mo ba, sa karamihan ng mga kaso, ang mga salik na ito ang pangunahing sanhi ng tinatawag na “mga sikolohikal na suliranin”? Ipaliwanag ang iyong sagot.

3. Kung ang mga pinuno ng lokal na iglesya o ang mga taong may espirituwal na kahustuhan sa kanilang mga kapulungan ay magiging higit na makatutulong sa mga taong nababagabag, ano sa palagay mo ang kailangang gawin?
4. Bakit kailangang gawing batong-panulukan ng proseso ng pagpapayo ang pagtanggap ng *personal na pananagutan*? Kung hindi, ano kung gayon ang kailangan?

Kabanata 2: Kalituhan Mula sa Pagsasanib ng Makasanlibutan at Cristianong Pag-iisip

Ang mga pamagat na gaya ng “Cristianong Pagpapayo” at “Pagpapayong Batay sa Biblia” ay karaniwang ginagamit ngayon sa iglesia. Ngunit ano ang kahulugan ng mga katagang ito? Kadalasan, ang ibig sabihin nito ay ipinapahayag ng mga tagapayo na sila ay mga Cristiano at nagsisikap na magpayo mula sa pananaw na ito. Gayunman, ang ginagawa ng marami sa mga taong ito ay pagsanibin o pagsamahin ang mga simulain ng makasanlibutang sikolohiya (psychology) at ang Biblia. Ang pinakaaasahan nila ay ang makasanlibutan. Higit silang tumatakbo sa riles ng makamundong pag-iisip, sa halip na buuin ang kanilang pamamaraan sa paraang induktibo nang mahigpit mula sa mga simulain ng Biblia. Dahil sumusulat at nagsasalita sila bilang mga Cristiano, na sinusupportahan ng kanilang mga makasanlibutang digri at karanasan, ang kanilang mga pananaw ay tinatanggap ng marami sa loob ng iglesia bilang may awtoridad.

Ang pagtatangkang pagsanibin ang makasanlibutan at ang maka-Bibliyang mga paraan ay talagang nakapagtataka, kung isasaalang-alang kung sino ang malakas na nakaimpluwensya sa makasanlibutang paraan. Isa sa mga pangunahing larangan ng sikoterapiya ay ang sikoanalisis (psychoanalysis) na ang nagtatag ay si Sigmund Freud. Itinuring niyang isang ilusyon lamang ang doktrinang panrelihiyon, at inihambing niya ang relihiyon sa isang narkotiko na nilulunok lamang ng mga taong neurotiko. Sinabi ni Gary Collins, isang guro ng Cristianong pagpapayo mula sa Trinity Seminary, “Sa mahinahong

pananalita, ang sikolohiya at ang Cristianismo ay hindi kailanman naging matalik na magkaibigan.” Ang mga pinakamaimpluwensyang guro, na ang mga pamamaraan at “mga pananaw” ay gumagabay sa pag-iisip ng mga kasalukuyang pinuno ng Cristianong pagpapayo ngayon, ay sina Carl Rogers at Abraham Maslow. Ang dalawang lalaking ito ay itinuturing na mga nagtatag ng kilusan ng makataong sikolohiya (humanistic psychology). Ang una ay isang tumalikod sa Cristianismo na nasangkot sa okulto. Ang ikalawa ay isang tumiwalag sa Judaismo. Gayunman ngayon, ang sinumang pumupuna sa mga kasalukuyang kalakaran at impluwensya na nagmumula sa mga pinagmulang ito ay itinuturing na manggugulo at makalumang mag-isip. Ang sikolohiya, sa malawakang paglusob nito sa pag-iisip ng iglesya, ay naging parang isang sagradong baka, itinataas ng marami at hindi maaaring punahin. Ang mga pinakamatibay na pagtutol sa makasanlibutang sikolohiya, at sa magulang nito, ang saykayatri (psychiatry), ay nagmumula sa sarili nitong hanay ng mga propesyonal, hindi sa pamayanang Cristiano.

Si Bernie Zilbergeld, *isang sikologong may propesyonal na pagsasanay*, ay lubhang prangka sa kanyang pagtatasa sa propesyong kinabibilangan niya. Nagtanong siya, “...kung ang mga propesyonal ba ay nagbubunga ng mas mabubuting resulta kaysa sa mga walang espesyal na pagsasanay. Ang sagot, gaano man ito kahirap tanggapin, ay hindi.”¹ Idinagdag niya, “Ang ebidensya ay talagang hindi sumusuporta sa ideya ng pagiging natatangi ng terapiya o ng pangingibabaw ng propesyonal.”² Sinipi niya ang sikologong si Joseph Durlak, “Ang mga propesyonal ay hindi kinakailangang nagtataglay ng mga kasanayang klinikal na mapapatunayang nakahihigit, batay

sa nasusukat na resulta, kung ihahambing sa mga para-propesyonal.”³ Namangha si Zilbergeld na ang mga gumugol ng napakaraming oras at salapi sa “terapiya” ay ayaw umamin na kulang ang mga resulta. Tila palipat-lipat sila mula sa isang espesyalista tungo sa isa pa, mula sa isang programa tungo sa isa pa, mula sa isang tagapayo tungo sa isa pa, nang hindi tinatanong ang kawalang-bisa ng payo at pagpapayong naibigay na. Ang tanging pakinabang ay tila gumagaan ang pakiramdam ng mga pasyente sa sandaling iyon, lalo na kapag may nakikinig nang may pakikiramay.

Siyempre, totoo, gaya ng sinabi ni Zilbergeld, na ang ilang tao ay maaaring mangailangan ng mga gamot. Ngunit ang mga ito ay maaari lamang ireseta ng mga doktor ng medisina, hindi ng mga sikologo o mga tagapayo. Nasabi na natin na, kapag kailangan, maaari mong ipadala ang mga tao sa mga doktor para sa pisikal na pagsusuri. Ang gamot na tinatawag na lithium ay nakatutulong sa maraming taong na-diyagnos bilang “manic depressive.” Ang iba naman ay maaaring mangailangan ng reseta upang pakalmahin ang histerya o labis na pagkabalisa. Ang ilan ay maaaring matulungan ng tinatawag na mga gamot na anti-depressant. Gayunman, dapat tandaan na ang mga gamot na ito ay tumutulong lamang sa paggamot o pagkontrol sa mga sintomas. Mas gusto ng mga marurunong na doktor ang salitang gamutin kaysa sa salitang pagalingin. Ang mga gamot na ito ay hindi mga lunas. Gawain ng pagpapayo ang harapin ang mga saloobing nasa ilalim ng isip. Sa larangang ito, tinatayang may humigit-kumulang 250 iba’t ibang pamamaraan o paraan ng sikolohikal o sikoterapeutikong paggamot. Wala sa mga ito ang walang-alinlangang nakahihigit sa lahat ng iba o kinikilala ng lahat. Malalabis na pag-aangkin

ang ginagawa tungkol sa tagumpay ng ganito o ganoong pamamaraan ng mga nagtataguyod nito. Gayunman, ang kahirapan ay nasa pagpapatunay na ang malinaw at nasusukat na mga resulta ay maaaring maulit ng iba na gumagamit ng parehong pamamaraan.

Isa sa mga suliranin sa larangang ito ay ang paggamit ng katagang sakit sa pag-iisip (mental illness) upang ilarawan ang kung ano ang mali. Sa ganitong paraan, ang mga suliranin sa isip o damdamin ay itinuturing na kabilang sa parehong uri ng trangkaso o iba pang mga sakit ng katawan. Ito ay tinatawag na medikal na modelo (medical model). Ang paghahanap sa sanhi ng mga suliraning ito sa isip sa pamamagitan ng mga pagsusuri sa laboratoryo ay napatunayang lubhang mahirap, sa kabila ng masisigasig na pagsisikap. Ang kilalang saykayatristsang si Dr. Thomas Szasz, ng State University of New York, ang unang propesyonal na lantarang nagsabi na ang “sakit sa pag-iisip” ay isang alamat, na walang tunay na siyentipikong batayan. Iniugnay niya ang mga tradisyonal na ideya ng saykayatri sa mga bagay gaya ng astrolohiya at tinawag itong “huwad na agham.”⁴ Sinabi niya, “Ang sakit sa pag-iisip ay maaaring naging isang kapaki-pakinabang na konsepto noong ikalabinsiyam na siglo. Ngayon ito ay walang halaga sa agham at nakasasama sa lipunan.”⁵ May ilang doktor na may matataas na digri sa larangang ito na sumasang-ayon. Tiyak na may iba namang hindi sasang-ayon. Ang isang doktor ng medisina ay angkop para sa isang taong may tunay na medikal na suliranin na may batayang pisyolohikal. Sa pahayag na iyan ay kakaunti ang tututol. May malalakas na pagsisikap ng mga tagapagtaguyod ng larangang sikolohikal na takutin ang mga pastor at iba pang mananampalataya upang huwag nang

magtangkang kumilos sa larangang ito, sa pagsasabing maaari silang makagawa ng malaking pinsala. Nag-iiwan ito ng impresyon na ang mga propesyonal na tagapayo ay hindi makagagawa ng anumang pinsala.

Ang pagtalikod sa maaaring tawaging Moral na Modelo sa pagpapayo (tama laban sa mali) para sa Medikal na Modelo (ang maling asal ay karamdaman) ay isang lubos na pagbaligtad ng pag-iisip tungkol sa pag-uugali sa nakalipas na mahigit isandaang taon. Ito ay kapansin-pansing totoo sa iglesia. Isang sikologong hindi Cristiano, si Dr. Hobart Mowrer, ng University of Illinois, ang nagtanong, “Ipinagbili na ba ng ebanghelikal na relihiyon ang kanyang pagkapanganay kapalit ng isang mangkok ng sikolohikal na nilaga?”⁶ Sa paggamot ni Mowrer sa mga pasyenteng may sakit sa isip, iginiit niya na tanggapin nila ang personal na pananagutan sa kanilang mga gawa, at huwag sisihin ang iba. Ang tanyag na saykayatristsang si Karl Menninger, pinuno ng kilalang klinika sa Topeka, Kansas, ang sumulat ng isang aklat na tinatawag na *Whatever Happened to Sin?* Hinamon niya ang kasalukuyang pagkabigo ng iglesia na harapin ang makasalanang pag-uugali at ang kahandaan nitong tumanggap ng mga dahilan.

Ang mismong hilig na ito na tumanggap ng mga kadudang dahilan para sa maling asal ang tila isang katangian ng pagpapayong may makasanlibutang oryentasyon. Simula kay Freud, nagkaroon ng walang-humpay na paghahanap sa mga sinasabing salik na sanhi, na umaabot pa hanggang sa kapanganakan ng isang tao. Ang pinapayuhan ay itinuring na biktima ng mga salik na ito, ngunit hindi personal na may pananagutan. Ang mga pamantayang panrelihiyon o moral ay itinuring na nakasasama dahil ang mga ito raw ang sanhi ng

pagkadama ng pagkakasala, na isang pangunahing salarin. Kung aalisin mo ang mga pamantayang ito, aalisin mo rin ang pagkadama ng pagkakasala, ayon sa ganitong pag-iisip. Kamakailan, ang ideya ng adiksyon ay pinalawak mula sa mga bagay gaya ng heroin o cocaine tungo sa pagkain, sex at iba pang larangan ng pang-aabuso. Kung ang isang tao ay adik, ayon sa teorya, kung gayon ay walang sisi na dapat iatang. Iyon ay magdudulot ng pagkadama ng pagkakasala. Maginhawang binabalewala ng ideyang ito kung paano nagsisimula ang mga tao sa mga “adiksyong” ito, bilang usapin ng malayang pagpili, sa kabila ng lahat ng babala at panganib. Nagkaroon ng masinsinang paghahanap ng mga pagkakaibang henetiko o kawalan ng timbang ng kemikal upang lalo pang pahinain ang ideya ng personal na pananagutan. Pagkatapos ay isinasama pa ng mga sosyologo ang mga bagay gaya ng rasismo, kahirapan, at masamang kapaligiran. Napakaliit ng pansing ibinibigay sa maraming taong nagtagumpay sa mga negatibong salik na ito upang makabuo ng nakabubuting buhay bilang bunga ng kanilang sariling mga pagpili. Bukod dito, ang mga makasanlibutang nag-iisip ay walang lugar sa kanilang mga balangkas para sa mga bagay gaya ng kapangyarihan ng Espiritu Santo sa mga buhay na ipinanganak na muli at sumusuko upang makamit ang kamangha-manghang mga pagbabago. Ang huli ay madalas makita sa mga bilanggo, mga adik sa droga, at iba pang uri ng mga taong kilalang lumalaban sa mga pagsisikap ng mga sikologo, mga social worker at iba pang gumagawa sa rehabilitasyon. Ang kanilang mga pagkabigo ang nagdala ng atubiling pag-amin na walang tinatawag na rehabilitasyon sa mga bilangguan sa pamamagitan ng kanilang mga pamamaraan. Ang Diyos, sa pamamagitan ng Kanyang Salita at sa pamamagitan ng mga kasangkapang tao, ay

makagagawa ng hindi kayang gawin ng mga makasanlibutang sistema.

Ang mismong mga kakulangang ito ang nagdala sa isang maalalahanin at tapat na saykayatrista, si William Glasser, upang makita na, “may malubhang mali sa kasalukuyang saykayatri at klinikal na sikolohiya.”⁷ Sa aklat ni Glasser, hindi lamang niya ipinakita ang lubos na pagkalas sa nakagawiang karununganang sikolohikal, nagbigay rin siya ng estadistikal at napatunayang ebidensya upang ipakita ang pagkabigo ng mga tradisyonal na pamamaraang sikoterapeutiko. Ipinahiwatig ni Glasser sa ikalawang kabanata ng kanyang aklat na may anim na postulado o mga paunang palagay sa karaniwang pamamaraang ginagawa sa buong Hilagang Amerika ng mga sikologo at mga saykayatrista. Natuklasan ni Glasser na ang pamamaraan ay bigo sa pagiging mabisa ng paggamot. Ang mga karaniwang paunang palagay ay:

1. Totoo ang sakit sa pag-iisip.
2. Kailangang galugarin at buuing muli ang nakaraan.
3. Ang paglilipat (transference) ay ginagamit bilang kasangkapan ng terapiya; ibig sabihin, pinahihintulutan ang pasyente na ilipat sa kanyang isip ang mga saloobin tungkol sa mga tao sa kanyang nakaraan sa mga tao sa kanyang kasalukuyan, gaya ng saykayatrista.
4. Kailangang sisirin ang di-malay na isip upang magkaroon ng pag-unawa.
5. Maingat na iniwasan ng saykayatri ang suliranin ng imoralidad. Ang lihis na pag-uugali ay itinuturing na bunga ng sakit sa pag-iisip at ang pasyente ay hindi dapat ituring

na may moral na pananagutan sapagkat wala siyang magagawa tungkol dito.

6. Ang pagtuturo sa mga tao na kumilos nang mas mabuti ay hindi itinuturing na mahalagang bahagi ng terapiya. “Ang mga pasyente ay kikilos nang mas mabuti kapag naunawaan na nila kapwa ang makasaysayan at ang di-malay na pinagmumulan ng kanilang mga suliranin.”

Ang paggamot ni Glasser ay nagbigay-diin sa realidad (ang iyong kasalukuyang kalagayan, hindi ang iyong mga nakaraang karanasan), pananagutan (sa iyong sariling mga pasya), at tama laban sa mali (hindi etika ayon sa sitwasyon). Ang mga ideyang ito ay lubos na salungat sa karaniwang pag-iisip ng mga kasamahan ni Glasser. Ang bahaging ito ay hindi sa anumang paraan nilalayong itaguyod ang kanyang aklat bilang isang Cristianong uri ng pagpapayo, kundi upang ituro ang mahahalagang pagpuna na ginawa ng isang kinikilalang sikologo. Marami, siyempre, ang tututol sa mga paglalarawang ito.

Ang mga tinatawag na Cristianong tagapayo ay gumagamit pa rin, kahit bahagya, ng mga pundasyon ng makasanlibutang sistema (na higit na kay Freud). Minsan ay inaamin nila ang mga suliranin sa sistemang ito. Si Larry Crabb, isa sa mga pinakatanyag na manunulat at guro ng kilusan ng Cristianong sikolohiya, ay umamin nito sa kanyang aklat, *Effective Biblical Counseling*. Sinabi niya, “Ang sikolohiya ay sumibol mula sa isang hanay ng mga paunang palagay na marahas na salungat sa Kasulatan.”⁸ Gayunman, iniisip niya na maaari mong kunin ang pinakamabuti sa “katotohanan” ng sikolohiya at ihalo ito sa Kasulatan sa isang pinagsanib na anyo. Tinatawag niya ang kanyang pamamaraan na, “pagsamsam sa mga Egipcio”⁹ Ito ay

isang halimbawa ng lubhang kaduda-dudang pagpapaliwanag ni Crabb sa Biblia kapag sinisikap niyang pagsanibin ang Kasulatan at ang makasanlibutang sikolohiya. Iniisip niya na ang sikolohiya ay may ilang kapaki-pakinabang na pananaw, “... bagaman kadalasang nakabatay sa maling mga palagay.”¹⁰ Kaya ang mga Egipcio (na tumutukoy sa salaysay sa Exodo 3:21, 22) ay nagiging mga sikologo. Ang mga Israelitang humihiram sa kanila ay ang mga Cristiano. Ang gintong hinihiram mula sa mga Egipcio ay nagmumula sa mga pananaw ng mga sikologo. Siyempre, wala sa lahat ng ito ang kahit bahagyang totoo o tapat sa Biblia. Ang paggamit ni Crabb ng Kasulatan upang bigyang-katwiran ang mga pag-uugnay sa pagitan ng sikolohiya at ng Biblia ay lubhang kakatwa kaya mahihirapan kahit ang imahinasyon ng karamihan sa mga komentarista ng Biblia. Iminumungkahi niya na ang Galacia 2:11-13 ay nagpapakita ng pangangailangang maging kung sino ka (Rogers), at ang Genesis 1:17-19, 28 ay nagpapakita na tayo ay napapasailalim sa mga impluwensya ng kapaligiran (Skinner). Ang tanging masasabi natin ay ang *Biblical Counseling* ni Crabb ay malayo sa pagiging maka-Biblia.

Wala tayong sapat na espasyo upang bigyang-kahulugan at ipaliwanag ang maraming katagang ginagamit ngayon ng mga tinatawag na Cristianong tagapayo at mga pastor na nangangaral ng mga temang sikolohikal sa kanilang mga sermon. Halos bawat isa sa mga ito ay nagmumula sa makasanlibutang daigdig at hindi sa Kasulatan. Pangunahin sa mga temang ito ang pagpapahalaga sa sarili (self-esteem), na isa pang katawagan para sa pagmamahal sa sarili. Lahat ng uri ng karamdaman ay isinisisi sa sinasabing kakulangan ng birtud na ito. Tinatawag din itong kakulangan ng pagtanggap sa sarili.

Kung ang pagmamahal sa sarili ay isang malusog na birtud, mahirap maunawaan kung bakit ito nakatala sa mga masasamang gawain ng mga tao sa mga huling araw (2 Timoteo 3:2). Sa Kasulatan, ang mga Cristiano ay tinuturuang ibigin ang Diyos at ibigin ang iba, ngunit hindi kailanman ibigin ang sarili. Maraming beses na itinuro ni Jesus na dapat nating itakwil ang sarili. Ang huwaran ng pagsasakripisyo ng sarili at ng ministryong nakatuon sa iba ay ang Tagapagligtas Mismo. Ang pagsasakatuparan ng sarili (self-actualization) o ang kasiyahan ng sarili, HINDI ang pagtatakwil sa sarili, ang tema ng sanlibutan. Ang panawagan para sa walang-kondisyong pag-ibig at pagtanggap ay isang tema ng makataong sikolohiya. Gayunman, ang ideya ay iniuugnay na ngayon sa Diyos sa diwa ng pagtanggap sa maling asal nang walang pagsaway. Ang pag-ibig ng Diyos sa makasalanan ay hindi nangangahulugan ng anumang pagsang-ayon sa maling pag-uugali o mga gawa. Tinatawagan Niya sila na magsisi. Ang panawagang ito ay kadalasang iniiwasan ng mga mangangaral na ito. Kung may bumabanggit man ng pagsisisi, ito ay binibigyan ng ibang kahulugan.

Ang Cristianong sikolohiya, o kung nais mo, sikoterapiya, ay malaya nang gumagamit ngayon ng mga pamamaraan gaya ng hipnosis, biswalisasyon (paglikha ng realidad mula sa imahinasyon), at pangkatang terapiya (payo at turong nagmumula sa grupo). Ang lahat ng pamamaraang ito ay mula sa pag-iisip ng sanlibutan, hindi mula sa Panginoon o sa Kanyang Salita. Walang anumang maka-Biblia o Cristiano sa alinman dito.

Ang iglesia ay naakit na tanggapin ang malaking bahagi ng pag-iisip ng makasanlibutang sikolohiya, kapag isinama sa mga

piling talata mula sa Biblia, dahil nagbibigay ito ng anyo ng pagiging kapwa siyentipiko at espirituwal. Kung ito ay tunay na siyentipiko, kung gayon ito ay dapat na totoo, ang akala nila. Ang tanong ay kung ito ba ay tunay na tinatanggap bilang agham ng karamihan sa mga kilalang dalubhasa sa loob mismo ng larangan. Sa kanilang aklat, *Psychoheresy*, ipinakita nina Martin at Deidre Bobgan na ang sikolohiya at ang sikoterapiya ay hindi nakatugon sa mga kinakailangan upang maging isang tunay na agham. Sinasabi nila sa atin na,

*“Sa pagtatangkang suriin ang kalagayan ng sikolohiya, hinirang ng American Psychological Association si Sigmund Koch upang magplano at mamahala ng isang pag-aaral na tinustusan ng National Science Foundation. Ang pag-aaral ay kinasangkutan ng walumpung kilalang iskolar sa pagtatasa sa mga katotohanan, mga teorya, at mga pamamaraan ng sikolohiya. Ang mga resulta ng malawak na pagsisikap na ito ay inilathala pagkatapos sa isang serye ng pitong tomo na pinamagatang *Psychology: A Study of a Science*. Inilarawan ni Koch ang maling akala na pinagdurusahan natin sa pag-iisip na ang sikolohiya ay isang agham: ‘Ang pag-asa sa isang sikolohikal na agham ay naging hindi na maihiwalay sa katotohanan ng sikolohikal na agham. Ang buong kasunod na kasaysayan ng sikolohiya ay makikita bilang isang ritwalistikong pagsisikap na gayahin ang mga anyo ng agham upang mapanatili ang maling akala na ito ay isa nang agham.’”¹¹*

Negatibo ang sagot sa usapin sa pag-aaral na ito. Ang sikolohiya ay talagang hindi isang agham, ni hindi rin nito tunay na ginagamit ang siyentipikong pamamaraan na maingat

na kinokontrol, obhetibong sinusubaybayan, at may pagpapatunay ng mga konklusyon nito na maaaring ulitin sa eksperimento. Ang patuloy na pagbabago ng mga konklusyon ay patunay nito. Tanging sa mga Cristianong “propesional” sa pagpapayo, gaya ng tawag nila sa kanilang sarili, ibinibigay ang ganitong katayuan. Napakaraming marurunong na akademiko ang nagpatunay na walang anumang matibay na batayan upang ituring na siyentipiko ang sikolohiya. Ito ay higit na isang koleksyon ng patuloy na nagbabagong mga opinyon, na mas naiimpluwensyahan ng kultura at opinyon kaysa ng anumang siyentipikong katotohanan. Ito ay lubhang subhetibo at tinatanggap pangunahin sa Estados Unidos. Gayunman, hindi namin pinagdududahan ang katapatan ng mga nagpasimula o ng mga nagsasagawa ng mga sistemang ito ng pagpapayo.

Bilang buod, masasabi lamang natin na, sa pinakamabuti, ang sikolohiya o (saykayatri) kahit sa kanilang “Cristianong” anyo ay hindi tunay na maka-Biblia ni mabisa sa usapin ng pangmatagalang pagbabago. Maaari nitong ilayo ang mga tao sa mga talagang maka-Bibliyang reseta at lunas, gaya ng disiplina sa sarili, hindi pagiging makasarili, pagtutuon kay Cristo, at pag-una sa iba bago ang sarili. Kung minsan ang mga makasanlibutang kuru-kuro ay malinaw na kontra-Biblia at nakasasama. May hilig ang mga ito na patagalin ang magastos na paggamot sa loob ng mga buwan ng walang katapusang mga sesyon na maaaring magpagaan sa pakiramdam ng mga tao at linlangin ang kanilang sarili na maniwalang sila ay tunay na natutulongan. Gayunman, sa huli, ipinakita ng mga kontroladong pag-aaral na kadalasan sila ay hindi mas mabuti ang kalagayan, sa kabuuan, kaysa sa mga talagang hindi tumanggap ng anumang paggamot. Tiyak na ang isang mas

maka-Bibliyang pamamaraan, sa mga kamay ng mga taong espirituwal, ay makagagawa nang mas mabuti kaysa rito.

Mga Tanong: Kalituhan Mula sa Pagsasanib ng Makasanlibutan at Cristianong Pag-iisip

1. Bakit hindi natin dapat tanggapin nang walang pagpuna ang mga pananaw ng lahat ng tumatawag sa kanilang sarili na “Cristianong tagapayo” o “Cristianong sikologo”? Kung sila ay mga Cristiano at sinisikap nilang tulungan ang mga tao, hindi ba natin sila mapagkakatiwalaan?
2. Ano ang mga pagtutol sa isang tapat na pagsisikap na pagsanibin (pagsamahin) ang mga simulain o pananaw ng makasanlibutang sikolohiya at ang mga simulain ng Biblia upang matulungan ang mga tao? Hindi ba “ang lahat ng katotohanan ay katotohanan ng Diyos”?
3. Ano ang ibig sabihin ng katagang “medikal na modelo” sa paglalarawan kung ano ang mali sa mga taong sinasabing may mga sikolohikal na suliranin”? Sumasang-ayon ka ba o hindi sa modelong ito at bakit?
4. Sa madaling salita, ano ang mga obserbasyon ng mga sumusunod na propesyonal (mga hindi Cristiano) tungkol sa propesyong sikolohikal?
 - a. Zilbergeld
 - b. Mowrer
 - c. Menninger
 - d. Glasser
 - e. Koch

Kabanata 3: Mga Pangunahing Simulain ng Pagpapayong Batay sa Biblia

Ang pananampalatayang Cristiano ay may kinalaman sa pagbabago ng mga buhay sa pamamagitan ng kapangyarihan ng Diyos. Iyan man lamang ang larawang ibinibigay ng Biblia. Ang mga Kasulatan ay hindi nagpapahiwatig ng anumang pag-asa sa karunungan o mga pamamaraan ng tao upang makamit ang pagbabagong ito. Samakatwid, nararapat lamang na ang pagpapayong batay sa Biblia ay maging iba sa pagpapayong nakabatay sa makasanlibutan.

Nakagugulat, kung gayon, na mabasa ang mga prangkang pag-amin ng mga nagtatangkang paghaluin ang dalawang sistema. Higit silang umaasa sa makasanlibutan kaysa sa espirituwal ngunit kakaunti ang nakikita nilang pagkakaiba sa pagitan ng dalawa. Ang Christian Association for Psychological Studies (CAPS) ay isang grupo ng mga sikologo at mga sikolohikal na tagapayo na nagpapahayag na sila ay mga Cristiano. Noong Hunyo ng 1976, nagtipon ang mga kasaping ito sa Santa Barbara, California at ginawa ang pahayag na ito: “Sa kasalukuyang panahon ay walang katanggap-tanggap na Cristianong sikolohiya na kapansin-pansing naiiba sa sikolohiyang hindi Cristiano. Walang katanggap-tanggap na teorya, paraan ng pananaliksik o pamamaraan ng paggamot na natatanging Cristiano.” Si Seward Hiltner ng Princeton University ay gumagamit ng pariralang “pastoral na pagpapayo” para sa Cristianong pagpapayo batay sa palagay na ang karamihan ng pagpapayo sa iglesia ay ginagawa ng mga propesyonal na kawani. Sa kanyang aklat, *The Counselor in Counseling*, pinagtitibay niya ang parehong paniniwalang

inilahad ng CAPS. “Sa usapin ng pangunahing saloobin, pamamaraan at mga paraan, ang pastoral na pagpapayo ay hindi naiiba sa mabisang pagpapayo ng ibang uri ng mga tagapayo.” Iminumungkahi niya na sa usapin lamang ng lugar kung saan ito ginagawa (ang iglesya), ng mga panrelihiyong mapagkukunang ginagamit (anuman ang ibig sabihin nito), at ng “dimensyon kung saan dapat tingnan ng pastor ang lahat ng paglago at suliranin ng tao” (isa pang medyo malabong parirala) “mayroong bahagyang pagkakaiba.” Sa esensya, naniniwala siyang walang pangunahing pagkakaiba. Ang dalawang pahayag na ito ay higit na tapat kaysa sa mga pahayag ng mga tagapagtaguyod ng pagsasanib ng dalawang sistema na nais tayong kumbinsihin na may malaking pagkakaiba.

Maaaring totoo na walang pangunahing akda na sistematikong naglalahad ng malinaw at pangunahing mga simulain kung saan ang pagpapayong batay sa Biblia ay naiiba sa pagpapayong nakabatay sa makasanlibutan, o kahit papaano ay dapat sanang maging iba. Ano kaya ang mga simulaing ito? Iminumungkahi namin na dapat kabilang dito ang mga sumusunod na konsiderasyon:

1. Ang Salita ng Diyos ang pundasyon – Ang batayang ito ay dapat ilahad sa isang tuwiran at walang-pag-aalinlangang paraan. Ang Biblia ay may awtoridad sa diwang ang mga mananampalataya ay hindi maaaring umapela sa anumang ibang awtoridad sa gayunding paraan. Walang anumang maaaring tanggapin ng mga tagapayong batay sa Biblia na sumasalungat o nagpapaliit sa anumang pahayag o simulain ng Banal na Kasulatan. Tiyak na ang ganitong pagsalungat ay hindi maaaring pahintulutan mula sa mga hindi ipinanganak na muli at maging sa mga pinagmulang

kontra-Cristiano, kabilang ang mga makasanlibutang akademiko, gaano man sila kadalubhasa, o ang mga makataong sikologo.

2. Hinihingi ng Diyos ang pagtanggap ng personal na pananagutan sa ating mga gawa, mga salita at mga saloobin. Samakatwid, gayundin ang ating paninindigan sa pagpapayo. Hindi natin matatanggap ang paglilipat ng sisi o ang mga dahilan para sa maling asal, masasamang saloobin at maling mga pagpili, gaano man kapani-paniwala ang mga ito. Matalinong napansin na ang mga katwiran ay naiiba sa mga palusot. Ang isang katwiran ay nagbibigay ng makatwirang paliwanag kung bakit nangyari ang isang bagay. Ang isang palusot, sa kabilang dako, ay nagtatangkang bigyang-katwiran ang isang gawa at pinalalaya ang isang tao mula sa pananagutan. Madalas napagkakamalan ang dalawa. Bukod dito, ang isang ibinigay na katwiran ay maaaring sa katotohanan ay isang palusot na nilamnan ng kasinungalingan. Dapat matukoy ng marunong na tagapayo ang pagkakaiba. Napakarami ng mga teorya tungkol sa sanhi ng mga sikolohikal na suliranin. Kabilang dito ang (1) panlipunan at pang-ekonomiyang pang-aapi ng mga nasa kapangyarihan, gaya ng ipinahahayag ng mga Marxista, mga sosyologo, mga sikologo, mga social worker at iba pa; (2) mga impluwensya ng kapaligiran (mga magulang, kasalatan, rasismo, at iba pa); (3) medikal (mga pagbabagong kemikal sa katawan na nagdudulot ng “sakit sa pag-iisip”); (4) panlipunan (kawalan ng malusog na kaugnayan sa iba); (5) personal na mga saloobin (mababang pagpapahalaga sa sarili); (6) pang-edukasyon (kakulangan ng pag-aaral o pagsasanay sa trabaho). Ang listahang ito ay maaaring palawakin nang

halos walang katapusan. Maaari nitong isama ang mga bagay gaya ng “kawalan ng malusog na karanasan sa pagsilang”, mga damdaming nabarahan mula sa nakaraan, negatibong pag-iisip, labis na mataas na pamantayang moral na nagbubunga ng pagkadama ng pagkakasala, at isang pangangailangang sisirin ang kalaliman ng kanilang “di-malay” na daigdig. Ang lahat ng ganitong teorya ay naglalayong palayain ang mga pinapayuhan mula sa anumang pakiramdam ng personal na pananagutan sa kanilang asal. Binabalewala ng mga ito ang malaking bilang ng mga taong, sa kabila ng maraming kapansanan na tulad ng nabanggit sa itaas, ay nagpupunyagi sa buhay at nagtatagumpay sa mga hadlang sa pamamagitan ng disiplina sa sarili at tamang mga pagpili. Ang mga nagtatagumpay ay tumatangging pumuwesto bilang mga “biktima.” Ito ay lalong totoo sa mga naging mananampalatayang ipinanganak na muli, na pinalalakas ng kapangyarihan ng Diyos. Ang ilan sa kanila ay nagiging natatanging halimbawa ng mga nagtagumpay laban sa adiksyon sa droga, matagal nang kriminal na pag-uugali, pagkabilanggo at mga wasak na pamilya. Ito ang mga larangan kung saan malinaw na nakahihigit ang mga espirituwal na pamamaraan kaysa sa mga makasanlibutan, sa kabila ng matibay na kapangyarihan ng huli sa usapin ng propesyonal na kontrol, mga bayad na kawani at burukratikong pangangasiwa. Pagdating sa mga talamak na adik sa droga at mga paulit-ulit na kriminal, ang mga propesyonal ay halos lubos na bigo.

3. Ang pagpapayong batay sa Biblia ay umaasa sa Diyos upang baguhin ang mga tao mula sa loob. Ang ibig sabihin nito ay ang mga taong handang sumuko sa Kanyang kalooban.

Nangangailangan ito ng pananampalataya sa sinasabi ng Diyos sa Kanyang Salita, hindi lamang pananampalataya sa pananampalataya bilang isang abstraktong simulain, o pananampalataya sa iyong sarili. Ang Espiritu Santo, hindi ang tao, o ang pamamaraan ng tao, o ang “kapangyarihan ng isip”, ang nagsasagawa ng espirituwal na pagbabago sa loob. Inaamin ng karamihan ng mga tagapayo na ang panloob na pagbabago at ang tunay na pagbabago ng pagkatao ay napakahirap kahit sa pinakamabuting kalagayan. Samakatwid, nangangailangan ito ng di-pangkaraniwang kapangyarihan na kumikilos sa isang sisidlang sumusuko. Ito ay isang bagay na lubos na lampas sa makasanlibutang sikolohiya.

4. Ang mga tagapayo, gaya ng mga pinapayuhan, ay kailangang mapasailalim sa pamamahala ng Espiritu Santo sa prosesong ito. Kailangan nilang maging mga daluyan sa gawain ng Diyos yamang lumilitaw na gumagamit ang Diyos ng mga tao sa ministryong ito. Ang mga may kababaang-loob na tumatanggap sa lugar ng pagiging mga daluyan ang pinakamahusay na magtataglay ng karunungan at pagkilala na kinakailangan sa pagtukoy kapwa ng mga pangangailangan at ng mga lunas. Tiyak na hindi nito isinasama ang mga tagapayong hindi ipinanganak na muli. Malubha rin nitong mahahadlangan ang mga mananampalatayang hindi lumalakad sa Espiritu. Maaaring isipin ng mga Cristianong tagapayo na kailangang malaman at pindutin ang isang sinasabing “mahiwigang buton” upang makakita ng pagbabago sa iba. Kaya natatagpuan nila ang kanilang sarili na balisang naghahanap ng isang susi upang malutas ang palaisipan. Ang tunay na susi ay ang ugnayan sa pagitan ng mga pinapayuhan at ng

kapangyarihan ng Diyos na baguhin sila. Iyan ay totoo sa mga suliraning gaya ng panghihina ng loob gaya rin sa makasalanang pag-uugali. Pinakamainam na tingnan ng tagapayo ang kanyang sariling papel bilang isang kasangkapan o “coach”, hindi bilang isang sikolohikal na salamangkero.

5. Ang mga kasangkapan o “mga sandata ng ating pakikipagdigma” ay espirituwal, hindi makalaman (2 Corinto 10:4). Nagtitiwala tayo sa kapangyarihan ng panalanging may pananampalataya. Habang nagsusumamo tayo sa Panginoon sa taimtim na pamamagitan, naniniwala tayong ito ay “malaki ang nagagawa” (Santiago 5:16). Naniniwala rin tayo sa kapangyarihan ng Salita ng Diyos, kapag wastong ginamit, na tumagos sa mga puso at budhi (Hebreo 4:12). Hindi ito nangangahulugan ng “pagpalo sa ulo ng mga tao gamit ang Biblia”, gaya ng iminungkahi ng ilan. Hindi ito nangangahulugan ng pagharap sa mga tao gamit ang Salita at “pag-uutos ng pagbabago.” Kung sila ay magbabago o hindi ay hindi nakasalalay sa ating utos kundi sa kapangyarihan ng Salita sa isang pusong naantig ng Espiritu. Dapat magkaroon ng kaunting impluwensya ang alinman, o ang dalawa, ang tagapayo bilang isang espirituwal na huwaran at ang kapulungan ng mga mananampalataya bilang isang mapagmahal at nagpapagaling na pamayanan. Ang talata sa 2 Timoteo 2:24-26 ay nakatutulong bilang gabay: “...maging mabait sa lahat...na may kahinahunan, itinutuwid ang mga sumasalungat, baka sakaling bigyan sila ng Diyos ng pagsisisi na humahantong sa pagkakilala sa katotohanan, at sila ay matauhan at makatakas sa bitag ng diyablo...”

6. Ang ating huwaran ay ang Kamangha-manghang Tagapayo, ang Panginoong Jesu-Cristo Mismo. Tiyak na hindi ito isang kilalang sikologo, lalo na ang isang hindi ipinanganak na muli, at ang kanyang mga pamamaraang pantao. Ang Panginoon ay naging, at nananatiling, mahabagin, mabait at handang makinig sa mga lumalapit na sumisigaw para sa tulong. Ang mga lumapit sa Panginoon, ayon sa Kasulatan, ay kadalasang mga itinakwil ng lipunan. Kabilang sa kanila ang mga dukha (na walang maibabayad sa Kanya), ang mga may kapansanan at ang mga hindi tinatanggap. Handa Siyang hamakin dahil sa paglalaan ng oras sa mga taong ito. Hindi Siya natakot na kayamutan dahil sinasalita Niya ang katotohanan sa pag-ibig. Iniyakan Niya ang marami na tumanggi sa Kanyang mga salita (Lucas 19:41). Sa kabilang dako, hindi Siya nag-atubiling babalaan ang mga tao sa panganib ng walang hanggang kaparusahan (Mateo 25:46). Hindi maisip ng sinuman na ang isang makasanlibutang sikologo, o ang maraming Cristianong tagapayo na gumagamit ng ibang huwaran, ay gagawa ng ganitong bagay.
7. Inaamin natin ang ating mga limitasyon. Matutulungan lamang natin ang mga handang makinig sa Diyos o tumanggap ng Kanyang mga salita sa pamamagitan natin bilang mga lingkod ng Panginoon. Gaano man karaming oras ang ating ilaan ay hindi nito mapagtatagumpayan ang kawalan ng pagsuko sa Diyos at ng kahandaang magbago ayon sa Kanyang Salita.
8. Hindi tayo dapat matakot na mauri bilang “mapanghusga”, isang paboritong salita ng makasanlibutang sikolohiya, kung ang ibig nilang sabihin ay itinataguyod natin ang mga

ganap na katotohanan ng Salita ng Diyos tungkol sa pag-uugali. Maaari nating tawagin nang wasto ang iba sa pananagutan sa mga pamantayan ng Manlilikha tungkol sa tama at mali. Ang mga salita ni Jesus, “Huwag kayong humatol, upang hindi kayo hatulan”, ay lubhang masyadong malawak ang pagpapakahulugan sa ilang dako. Sinasabihan tayong “humatol nang matuwid na paghatol” (Juan 7:24). Hindi natin dapat agawin ang lugar ng Diyos o ihambing ang ating sarili sa iba sa paraang pabor sa atin at hindi pabor sa kanila. Ang ibang tao ay hindi ang tunay na pamantayan. Si Jesus ang pamantayan. Kung minsan, ang pagkilala, na lubhang mahalaga, ay napagkakamalang “paghatol” sa iba. Walang sinumang makaaasang makatulong sa iba nang walang kaunting antas ng maka-Diyos na pagkilala. Ang pagpapaalala, pagsaway at maging ang disiplina, kung kinakailangan, ay iniuutos ng Diyos sa Kanyang mga lingkod. Ang mga talatang gaya ng Colosas 1:28 (“pinaaalalahanan ang bawat tao”), Colosas 3:16 (“pinaaalalahanan ang isa’t isa”), Roma 15:14 (“pinaaalalahanan ang isa’t isa”), Tito 1:13 (“sawayin mo sila nang matindi”), 2 Timoteo 4:2 (“sumaway, magmatwid”) ay ilan lamang na tiyak na nananawagan ng mga salitang pagtutuwid na maaaring ituring ng ilan na “paghatol.”

May ilang bagay na dapat sikaping iwasan ng mga tagapayong batay sa Biblia, sa ganang amin. Kabilang dito ang mga sumusunod:

1. Ang matagal o paulit-ulit na mga sesyon ng pagpapayo, na kadalasang tumatagal nang mga buwan o maging mga taon, ay katibayan ng pagkabigo, hindi ng tagumpay. Ang mga pagpapayo nang may bayad, siyempre, ay nakikinabang

dito. Gayunman, ang mga lingkod ng Panginoon ay hindi makagugugol ng walang katapusang oras sa mga nagpapakita ng kakaunti o walang obhetibong katibayan ng pagsulong. Isa sa dalawang bagay ang totoo. Alinman sa ang pinapayuhan ay hindi nakikinig o hindi isinasagawa ang iminumungkahi, o ang tagapayo ay talagang hindi mabisa sa kanyang ginagawa. Ang pinapayuhan ay maaaring gumaan ang pakiramdam, gaya ng madalas na sinasabi, at maging nais pang patuloy na magsalita nang walang katapusan tungkol sa mga suliranin. Gayunman, walang pangunahing pagbabago sa kalagayan. Ito ay katibayan na ang mga sesyon ay dapat man lamang pansamantalang ihinto, kung hindi man tuluyang itigil. Maraming tao ang gustong magsalita tungkol sa kanilang mga suliranin ngunit ayaw gawin ang kinakailangan upang malutas ang mga ito. Kaya nilang ubusin ang oras at pakikiramay ng iba hangga't sila ay pinahihintulutan. Hindi ito mabuti para sa alinmang panig. Hindi ito nangangahulugan na titigil na tayo sa pagmamalasakit sa kanila at sa pananalangin para sa kanila, o na “isinuko” na natin sila. Nangangahulugan ito na hindi tayo umuusad at ang higit pang ganitong mga sesyon ay malamang na hindi makatutulong. Ang isang pansamantalang paghinto ay maaaring gumising sa kanila.

2. Hindi nakatutulong na pahintulutan silang sisihin ang Diyos, o ang iba, o maging ikaw, ang tagapayo, sa kanilang mga kaguluhan. Hindi rin mabuti na maging mapagtanggap na tagapakinig ng kanilang mga reklamo o hinaing tungkol sa iba (Kawikaan 11:13, 25:19; Mateo 18:15). Malamang na ang kanilang mga suliranin ay hindi nagsimula sa iba. Anuman ang mangyari, ang matagumpay na solusyon o pagbuti ay malamang na maganap sa pamamagitan ng pagbabago ng

saloobin o nakabubuting hakbang sa kanilang panig. Ang huling pananagutan sa paglutas ng mga suliranin ay nasa kanila, hindi sa iyo. Gayundin naman, hindi natin dapat tanggapin ang papuri para sa pagbuti ng kanilang kalagayan. Ibigay sa Diyos ang kaluwalhatian para sa anumang tunay na pagbabago ng buhay ng ibang tao. Tayo ay sa pinakamabuti ay mga abang kasangkapan lamang ng Kanyang Espiritu. Maaari nating bigyan ng papuri ang pinapayuhan dahil sa pakikinig at pagsasagawa ng ilang simulain. Kakaunti lamang ang gagawa nito nang buong katapatan. Isa sa mga pangunahing suliranin ng mga pinapayuhan ay ang hindi pagiging handang makinig.

3. Hindi tayo neutral sa moral. Ang ating mga pamantayan ay ang sa Salita ng Diyos, hindi ang sa humanismo o ng makasanlibutang sikolohiya. Handa tayong makinig, nang may lubos na pagtitiyaga hangga't maaari, kahit sa mga pinakanakagigimbal na bagay. Gayunman, hindi natin aakuin ang pasaning gampanan ang papel ng Diyos. Ang mga pinapayuhan ay may pananagutan sa Diyos bilang kanilang Manlilikha at Tagapagligtas, hindi sa ating mga paghatol bilang tao. Ang Salita ay dapat laging nasa pagitan natin at nila. Gayunman, kapag dumating ang panahon upang “salitain ang katotohanan sa pag-ibig” ay dapat natin itong gawin. Hindi tayo dapat manahimik tungkol sa maliwanag na maling pag-uugali o imoralidad kung saan hindi nananahimik ang Diyos. Ang katotohanan ang nagpapalaya sa mga tao, hindi lamang ang pananahimik o ang pagtanggap sa pag-uugaling iyon alang-alang daw sa pag-ibig. Ang ating tugon sa ganitong pag-amin ay hindi ang tugon ng “di-tuwirang” (non-directive) tagapayo na ayaw magmukhang mapanghusga. Hindi natin itinuturing

na nakasasama ang pagkadama ng pagkakasala dahil sa maling pag-uugali. Kapag hindi ka nakadarama ng pagkakasala tungkol sa isang bagay na maliwanag na mali, papalapit ka na sa posibilidad ng mas malubhang kaguluhan. Kung ang pagkadama ng pagkakasala ay guni-guni lamang at hindi tumpak, dapat nating ituwid ang pag-iisip na iyon sa pamamagitan ng Salita. Maraming maramdaming tao ang nagdurusa dahil dito.

Bilang buod, sabihin natin na dapat may isang bagay na malinaw na naiiba kapag inihambing ang mga simulaing batay sa Biblia at ang mga simulaing naiimpluwensyahan ng makasanlibutan. Kung hindi ito totoo, bakit ka pa mag-aabalang gawin ito? Ipadala mo na lamang sila sa mga propesyonal, gaya ng irerekomenda ng ilan. Kung may mga pagkakaiba, dapat ay malinaw sa ating sariling isip kung ano ang mga ito. Pagkatapos ay isagawa ang mga ito nang may pagkakapare-pareho. Ang kabanatang ito ay dapat lalong gumising sa atin sa malinaw na mga salungatan sa pagitan ng makasanlibutan at makataong pamamaraan sa isang panig, at ng mga simulain ng Kasulatan sa kabilang panig. Nangangahulugan ito na dapat din tayong maging alisto sa mga panganib ng sinkretismo, na sa kasaysayan ay isang nakamamatay na impluwensya sa iglesyang Cristiano. Ang karamdamang ito ay ang pakana ng pagsasanib ng mga konsepto mula sa magkasalungat na sistema upang maging isang bagong kabuuan, sa kapinsalaan ng orihinal na sistema. Ito ay dinisenyo upang gawing mas popular o mas katanggap-tanggap ang isang bagay. Ito ay naging isang pangunahing daan ng pagpasok ng paganismo sa maraming anyo sa pananampalatayang Cristiano. Samakatwid, basahin nang may pag-iingat ang mga isinulat ng mga nagpapakilalang Cristiano

na gumagamit ng makamundong terminolohiya ng mga hindi mananampalataya o nagtatago sa mga ito sa likod ng mga Cristianong tatak, na winisikan ng mga talatang wala sa konteksto.

Mga Tanong: Mga Pangunahing Simulain ng Pagpapayong Batay sa Biblia

1. Sa iyong palagay, paano dapat maiba ang pagpapayong batay sa Biblia sa pagpapayong nakatuon sa makasanlibutan? Kung gayon, paano mo ipaliliwanag ang mga pahayag ng mga Cristianong sikologo sa CAPS at ni Steward Hiltner ng Princeton University?
2. Anong mga palusot ang narinig mong ibinigay para sa pag-uugali ng ilang taong nababagabag? Tinanggap mo ba ang mga ito at bakit?
3. Ano ang talagang kailangan ng isang tagapayo bilang isang mananampalataya upang maging mabisa sa pagtulong sa iba?
4. May hindi bababa sa tatlong bagay na kailangan nating iwasan sa pagpapayo. Bakit? May naiisip ka bang iba pang mga bagay?

Kabanata 4: Mabubuting Katangian ng mga Tagapayong Batay sa Biblia

Halos sinumang espirituwal na Cristiano ay dapat na makapagbigay ng nakatutulong na payo kapag may pagkakataon. Sa paggawa nito, hindi lamang sila nakatutulong sa iba, kundi nababawasan din ang pasanin ng mga may kaloob na labis nang nagtatrabaho. Hindi lahat ay nangangailangan ng tagapayong may kaloob o propesyonal na tagapayo sa bawat suliranin, kahit pa may sapat na bilang nila. Ang pagtutulongan ay isa sa mga pribilehiyo ng pagkakaibigan. Ito ang pagkatawag sa lahat ng mananampalataya. Ang mga talata gaya ng Colosas 3:16 ay nagsasalita tungkol sa pagtuturo at pagpapaalala sa isa't isa sa loob ng buong katawan. Pinayuhan ni Jethro si Moises na magtalaga ng mga tao na hahawak sa maliliit na usapin. Ang mas mahihirap na kaso ay maaari namang dalhin sa kanya. Ngunit sa atin, hindi kailangan ng espesyal na pagtatalaga upang makapaglingkod sa antas na ito.

Itinanong ni Apostol Pablo, "Wala бага sa inyo kahit isang marunong na makapagpapasiya sa pagitan ng kanyang mga kapatid?" (1 Corinto 6:5). Ipinakilala nito ang kaisipan na dapat ay may higit sa isang tao sa isang katawan ng mga mananampalataya na kayang lumutas ng mga alitan o humarap sa mas mahihirap na tanong. Anong mga katangian ang dapat nilang taglayin?

1. Maliwanag na dapat ay may tiwala sa kanila ang ibang mga mananampalataya. Ito ay nakasalalay sa mga bagay gaya ng maka-Diyos na pamumuhay, maayos na pinamamahalaang sambahayan, maingat na dila, at karapat-dapat na reputasyon na laging handang tumulong at nakatutulong.

Ang ganitong mga katulong ay hindi magiging "mapanghimasok" o pakialamero (2 Tesalonica 3:11, 1 Timoteo 5:13), na nagpapalipat-lipat upang manghimasok nang hindi inaanyayahan sa mga gawain ng ibang tao. Hindi sila magbibigay ng payong hindi hinihingi o mag-uusisa sa mga bagay na hindi nila dapat pakialaman. Ito ay mas nakasasama kaysa nakatutulong. Ang posibleng imoralidad o iskandalo na nakaaapekto sa iglesia ay usaping dapat panghimasukan ng matatanda, inanyayahan man sila o hindi. Sa pangkalahatan, mas mabuti na hayaan mong ang iba ang lumapit sa iyo, kaysa ikaw ang lumapit sa kanila.

2. Maliwanag na ang pagkilala (discernment) ay isang pangunahing pangangailangan para sa mabisang pagpapayo. Ang espirituwal na pagkilala ay ang natatanging kakayahan, na ibinibigay ng Diyos, na makakita nang lampas sa halata at sa ilalim ng ibabaw ng mga bagay. Tinatawag din itong pagiging matalas ang pang-unawa. Ang karaniwang nagmamasid ay nakaririnig ng mga salita, nakakakita ng mga anyo, at tinatanggap ang mga bagay ayon sa panlabas na anyo. Halimbawa, karamihan sa mga tao ay madaling tumatanggap sa paliwanag ng mga pinapayuhan kung ano ang mali at kung bakit. Ang taong may pagkilala naman ay kayang suriin ang mga kalagayan sa paraang hindi laging maipaliliwanag o mapatutunayan. Maaaring nadarama nila ang mga bagay sa pamamagitan ng espirituwal na pakiramdam o dahil sa malawak na karanasan. Ito ay angkop sa pagtuklas ng mga kasinungalingan o mga "pagtatakip." Maaaring ang ilang tao ay sila mismo ang nalinlang. Ang mga mananampalatayang lubhang espirituwal sa maraming paraan ay maaari pa ring kulang sa pagkilala. Maaari silang maging lubhang walang-

malay. Marahil ito ay dahil ang ilan ay laging nais na paniwalaan ang pinakamabuti tungkol sa iba. Ang pagkilala ay hindi bagay na maituturo sa isang klase. Mapabubuti ng mga mananampalataya ang kanilang limitadong kakayahan sa pagkilala sa pamamagitan ng masigasig na pagsisikap na bawasan ang kanilang pagiging walang-malay. Dapat mong maingat na pag-aralan at bulay-bulayin ang mga "aklat ng karunungan" sa Biblia gaya ng Kawikaan. Maaari kang magbasa ng isang kabanata nito araw-araw. Marami kang matututuhan sa pagbubulay-bulay sa mga paraan, mga salita, at mga tanong ng Panginoong Jesus, ang pinakamarunong na taong nabuhay kailanman. Ang karanasan din ay isang mahusay na guro, "ngunit mataas ang matrikula," ibig sabihin, ito ay magastos na paraan ng pagkatuto.

3. Ang kakayahang magkaroon ng mainit at tapat na malasakit sa mga tao, kahit sa mga hindi lubos na kaibig-ibig o kahanga-hanga, ay napakahalaga. Tinatawag nating "palakaibigan" ang ilan dahil madali silang makaugnay sa iba. Ito ay maliwanag na makikita sa Panginoong Jesus na hinangaan ng mga karaniwang tao at "pinakinggan nang may galak." Ang mga likas na lubhang "mapag-isa" at hindi palagay sa pag-uusap tungkol sa mga personal na bagay ay malamang na hindi magaling sa pagiging malapit sa iba pagdating sa pagtitiwala at pagbabahagi. Sa pagsisikap, kaya natin, at dapat nating, pagbutihin ang pagiging tapat sa isa't isa. Hangga't hindi natin ito natututuhan, malamang na hindi tayo makapaglilingkod nang mabisa bilang tagapayo.

4. Ang pagpipigil sa sariling damdamin ay mahalaga kung ikaw ay magiging tulong. Maaaring lumala ang mga suliranin kung wala ito. Ang mga alitan ay patungo sa paglutas kapag hinaharap natin ang mga kalagayan nang may pagpipigil sa sarili. Ang galit ay isang halimbawa. Maraming dahilan kung bakit tayo nagagalit, kahit mabubuting dahilan. Ngunit sinasabi ng Kasulatan, "ang galit ng tao ay hindi gumagawa ng katuwiran ng Diyos." Ang Kawikaan ay puno ng mga babala tungkol sa madaling magalit (Kawikaan 15:18, 22:24). Ang kawalan ng pagtitiis ay isa pang halimbawa. Ang Diyos ay "mapagpahinuhod" sa atin. Gaano tayo dapat magpasalamat na Siya ay ganito. Gaano kasama ang pagpapakita natin ng Kanyang pagkatao kapag hindi tayo mapagtiis. Ang hilig na maging pabagu-bago ang damdamin o malungkot ay maaaring maging kagalakan ng Panginoon sa pamamagitan ng pagbabago ng saloobin o sariwang paglalapat ng Salita. Kung hindi nagdadala ng kagalakan ang Panginoon sa ating buhay, paano natin matutulungan ang iba na matamasa ito? Ang kakulangan ng disiplina sa sarili, na isang bunga ng buhay na pinamamahalaan ng Espiritu (Galacia 5:23), ay maaaring makita. Gumawa ka ng sarili mong listahan ng mga negatibo at positibong katangian.
5. Ang mga tagapayong batay sa Biblia, halos ayon mismo sa kahulugan nito, ay dapat na puspos ng Salita, sa puso gayundin sa isip. Sila ay "nakaugat at nakasalig" dito. Ito ay nasa kanilang dila habang nakikipag-usap sa iba, sapagkat ito ay nakasulat sa kanilang mga puso. Sa pagpapayo, dapat tayong madalas na tumukoy sa Salita. Anyayahan ang mga pinapayuhan na basahin ang Kasulatan, ayon sa konteksto, at magbigay ng puna sa kahulugan nito. Huwag lamang

palamutian ang iyong mga ideya ng mga talata, o basta-basta silang sipiin, o "ipukpok sa ulo" ng mga tao. Talakayin ang talata o bahagi ng Kasulatan sa konteksto ng buong Kasulatan. Anyayahan ang personal na paglalapat. Alamin kung may tunay na pag-unawa, na dulot ng Espiritu. Tumimo ba ito sa kanilang mga tainga, gaya ng sinabi ni Jesus? Nagsisimula na bang sumikat sa kanilang isipan ang liwanag ng pagkakumbinsi o espirituwal na pagkilala? Hindi lamang isang intelektuwal na pagkaunawa sa isang bagay ang iyong hinahanap, bagaman mahalaga iyon. Nais mong lumampas dito hanggang sa makita nila ang katotohanan ayon sa pagkalapat nito sa kanilang buhay. Karaniwan itong mangangailangan ng higit sa isang pag-uusap, ngunit kailangang patungo ka sa direksiyong iyon.

6. Kailangang itanong sa nagnanais na maging tagapayo, "Gaano ka naging mabisa hanggang ngayon sa pagtulong sa iba?" Siyempre, maaaring masiyahan ang mga tao na lumapit sa iyo upang paulit-ulit mong pakinggan ang kanilang pagsasalaysay ng kalungkutan. Maaari nilang sabihin sa iyo na gumaan ang kanilang pakiramdam matapos makipag-usap sa iyo. Ngunit hanggang saan nila talagang napagtagumpayan ang kanilang mga kahirapan sa saloobin at gawa? Ang nais ba nila ay baguhin mo ang ibang tao, o ang kanilang sariling kalagayan, gaya ng madalas mangyari? Nauunawaan ba nila na ang Diyos ay hindi gaanong interesado sa pagbabago ng ating mga kalagayan kundi sa pagbabago sa atin? Kung minsan, ang mga tagapayo ay nagmamadali sa paroo't parito, umaapaw sa sigla, nagsasalita kung gaano karaming tao ang kanilang kinakausap. Ngunit ang tunay na mga pagbabago ay tila kakaunti at bihira sa mga buhay na ito. Kung naging

matagumpay ang tagapayo, kakailanganin ba ang parami nang paraming pagkikita habang nananatili ang mga suliranin? Ngunit masigla naman ang mga pinapayuhan, maaari nating sabihin, kahit kakaunti ang katibayan ng pagbabago. Iyan ang kanilang hilig. Mahirap mapagsalita ang isang pinapayuhan nang negatibo tungkol sa isang sikologo o saykayatrista o grupong tumutulong sa sarili (self-help group), ayon kay Zilbergeld. Ang sigla tungkol sa nagsasagawa ng isang sistema ay karaniwang nangingibabaw sa anumang tunay na katibayan ng kanyang tagumpay. Karaniwang hindi kayang ulitin ng iba ang kanilang gawain. Madalas tayong labis na masigla tungkol sa ating mga pamamaraan. Ang marunong at matagumpay na tagapayo ay magbibigay ng kaluwalhatian sa Diyos kung saan may tunay na pagbabago.

7. Kailangan ng mga tagapayo ang isang balanseng buhay na binubuo ng maraming iba pang bahagi bukod sa pagpapayo. Ang tuluy-tuloy na pakikitungo sa mga taong may suliranin ay maaaring magdala sa isang tao na isiping halos lahat ay kaluluwang may suliranin. Kung minsan, ang mismong mga saloobin at ugali ng pinapayuhan ay maaaring "mahawa" sa iyo. Maaaring isa iyan sa mga dahilan kung bakit maraming sikologo at saykayatrista ang tila medyo "kakaiba" kahit sa kanilang mga kasamahan, gayundin sa publiko. Maraming biro tungkol sa mga ugali ng mga "shrink" na ito, isang maikling tawag para sa "head shrinker." Ang bilang ng nagpapakamatay sa mga taong ito ang pinakamataas sa kanilang mga kapwa propesyonal sa larangan ng "kalusugang pangkaisipan." Mataas din ang mga propesyonal na ito sa maraming iba pang suliranin gaya ng pagkasira ng pamilya at diborsiyo. Upang

mapanatili ang mabuting pananaw sa buhay, upang maging malusog sa espiritu at masaya, mahalagang magkaroon ng mabuting buhay pampamilya, mga panahon ng paglilibang, at pakikisalamuha sa mga taong namumuhay nang mas normal, nang walang madalas na pagtaas at pagbaba.

Ang mga klase sa sikolohiya sa kolehiyo at sa mga sentro ng propesyonal na pagsasanay ay tila punung-puno ng mga estudyanteng nagkaroon ng interes dahil sa isang nakagugulat na dahilan. Ipagtatapat nila, kapag tinanong, na kinuha nila ang klase o pumasok sila sa propesyon dahil sa pagnanais na mas "maunawaan ang kanilang sarili" o malutas ang kanilang sariling mga suliranin. Malamang na hindi ito ang pinakamabuting dahilan upang kunin ang mga klaseng ito. Sa katunayan, ang mga ganitong estudyante ay maaaring maging, at madalas ay nagiging, lalo pang nalilito sa huli. Isang batang kaibigan ko na naghahangad na maglingkod sa ministeryo ang pinayuhang kumuha ng sikolohiya sa isang kalapit na kolehiyo bilang paghahanda sa pagkatawag na ito. Ang tanging kursong makukuha noon ay isa kung saan pinag-aaralan ang mga pinakamalubhang kaso ng kaguluhan ng isip. Nang tanungin ng guro, ang bawat estudyante maliban sa aking kaibigan ay umamin na sila mismo ay may mga suliraning katulad ng sa mga pinag-aaralan nila. Siyempre, labis siyang nagulat.

Ang mga taong nagsisikap pa ring lutasin ang kanilang sariling mga suliranin, anuman ang mga iyon, ay hindi ang pinakamabuting tao na gumawa ng pagpapayong batay sa Biblia, sa panahong iyon ng kanilang buhay. Kung, halimbawa, ang isang tao ay lubos nang nakabangon mula sa kasalanan ng paglalasing sa pamamagitan ng kapangyarihan ng Diyos, siya ay magiging isang mahusay na pagpipilian upang tumulong sa

mga may katulad na suliranin. Kung may mga pakikibaka ka pa sa iyong sariling pag-aasawa, hindi magiging matalino na ikaw ay maging tagapayo sa pag-aasawa ng iba. Ang pagtatangkang tumulong sa iba kung hindi ka pa nagkaroon ng matatag na panahon ng malinaw na tagumpay sa isang bahagi ng buhay ay kahangalan. Isang halimbawa nito ang madalas na nangyayaring kaso ng dating gumagamit ng droga na pansamantalang nagtagumpay at ngayon ay tumutulong sa iba. Sa maikling panahon ay bumalik siya sa droga, isang masamang halimbawa para sa mga sinikap niyang tulongan. Tiyak mong ikaw ay nagtagumpay sa mahabang panahon bago ka tumulong sa iba na may katulad na suliranin. Huwag kang masyadong sabik na makisangkot sa pagpapayo hangga't hindi mo lubos na nalalaman ang mga hinihingi ng pagkatawag na ito at ang iyong sariling kahinaan. May kawili-wiling babala ang Santiago 3:1: "Mga kapatid ko, huwag maging guro ang marami sa inyo, yamang nalalaman ninyo na tayo ay tatanggap ng lalong mabigat na hatol." Kung papalitan mo ng salitang "tagapayo" ang salitang "guro," maaaring mas maunawaan mo ang kahalagahan ng pahayag na ito.

Ang lahat ng ito ay hindi sinasabi upang pahinain ang loob ng mga maaaring kwalipikado at interesado sa larangang ito. Layunin nitong magdagdag ng kaunting katotohanan sa maaaring tila isang marangyang pagkatawag, na hindi naman. Ito ay isang babala lamang kung ano ang kasangkot dito. Kailangan natin ng mas maraming mananampalataya na kayang tanggapin ang pananagutang ito sa lokal na iglesia, kahit man lamang sa ilang antas ng pakikilahok. Gayunman, kailangan mong pag-isipang mabuti kung ano ang iyong ginagawa at kung bakit mo ito ginagawa. Tiyak na dapat kang magkaroon ng pangunahing hanay ng mga simulain na

pagbabatayan ng iyong paglilingkod, gaya ng naibalangkas na natin. Ang iyong motibasyon sa paggawa nito ay isang mahalagang usapin. Isaalang-alang ang Panginoong Jesus at ang Kanyang halimbawa ng mapagsakripisyong pagbibigay ng sarili. Iyan ay isang mahusay na simula. Hindi Siya naglibot upang tumulong sa mga tao dahil sa pagnanais na maunawaan ang Kanyang sariling mga suliranin o upang makinabang ang Kanyang sarili. Siya ang Isa na umibig at nagbigay ng Kanyang sarili, hindi lamang ng nakalaang panahon paminsan-minsan.

Mga Tanong: Mabubuting Katangian ng mga Tagapayong Batay sa Biblia

1. Ano sa palagay mo ang kailangan mo nang personal upang mabisang makapagpayo sa iba kahit man lamang sa mga pinakapangunahing kalagayan? Bakit?
2. Ano ang masasabi mo tungkol sa iyong sariling kakayahan sa pagkilala kung ano ang mali at kung anong hakbang ang kailangan? Ano ang humahadlang sa iyong kakayahan sa pagkilala?
3. Paano mo susuriin ang iyong mga nakaraang pagsisikap na magpayo o magbigay ng payo sa iba? Bakit sila naging matagumpay o hindi matagumpay?
4. Sa palagay mo ba, dahil ikaw mismo ay nagkaroon ng mga suliranin, lalo na sa ilang bahagi ng buhay, ay awtomatiko mo nang matutulungan ang iba sa mga bahaging ito? Kung oo, bakit? Kung hindi, bakit?

Kabanata 5: Iba't Ibang Kalagayang Hinaharap sa Pagpapayo

Walang dalawang kalagayan sa pagpapayo ang eksaktong magkatulad. Maaari silang magkaiba-iba gaya ng mga tao mismo. Ito ang nagpapakawili-wili sa pagpapayo at hindi ito mahuhulaan. Ang ating pangunahing pamamaraan ay dapat manatiling pareho, nakasalig sa matatag na pagkaunawa sa ating mga simulain. Gayunman, maaari tayong gumawa ng ilang pagbabago sa paraan ng paghawak sa kalagayan.

Tinatanggihan natin ang pamamaraang "salad bar," o ang eclectic na pamamaraan, na paggamit ng anumang tila gumagana, nang hindi isinasaalang-alang kung ito ay sang-ayon sa mga simulain ng Biblia. Sa hindi paggawa nito, maiiwasan mo ang karaniwang gawi ng paghabol sa pinakabagong uso sa sikolohiya, na madalas tawaging "pop," o popular na sikolohiya. Mali ang palagay na ang mas bagong ideya ay laging mas mabuti, lalo na sa larangan ng pag-uugali ng tao.

Hilingin sa mga pinapayuhan na sabihin, nang maikli hangga't maaari, kung bakit sila lumapit upang humingi ng iyong tulong, kung sakaling hindi sila tumuloy sa punto nang kusa. Ito ay tinatawag ng ilan na "ang inihaharap na suliranin" (the presentation problem). Maaaring ito ang pinakamahalagang suliranin o maaaring hindi, ngunit hindi ito dapat ipagwalang-bahala. Ang inaakala ng mga tao na siyang suliranin ay maaaring maging mahalagang bahagi ng iyong pagsusuri.

Tatlong tanong ang maaaring makatulong upang mailabas ang kalagayan para sa talakayan. Maaari mong ibahin ang

pagkakasabi ng mga tanong na ito sa iba't ibang paraan, ngunit ang diwa ay dapat manatiling pareho.

1. Nasaan ka ngayon?

Sa ibang salita, habang tinitingnan nila ang kanilang kalagayan, ano ang nangyayari? Ano ang ikinababahala nila tungkol dito? Paano nila ito sinusuri? Sinu-sino pang ibang tao ang kasangkot, kung mayroon man? Ano ang mabuti o masama tungkol dito, ayon sa kanilang pananaw? Maaari itong maging pagkakataon upang suriin mo nang mas malalim ang anumang pinagmulan na mahalaga sa kanilang pag-unawa sa suliranin. Kailan nagsimula ang lahat ng ito? Naging maayos ba ito kailanman? Ano sa palagay mo ang mga dahilan? Hindi kailangang bumalik hanggang sa sinapupunan o sisirin ang kanilang mga damdaming hindi nila namamalayan, gaya ng iminungkahi ng ilan. Tandaan na ang ano ngayon ay mas mahalaga kaysa sa lahat ng inaakalang mga bakit. Hindi mo maibabalik at mababago ang nakaraan.

2. Nasaan mo nais na mapunta?

Kung ang kalagayan ay hindi ayon sa nais nila, ano ang kailangang mangyari, lalo na sa paraan ng kanilang paghawak sa kalagayan? Tandaan na ikaw bilang tagapayo ay maaaring hindi makakausap ang ibang taong kasangkot. Hindi mo personal na mababago ang kanilang kalagayan para sa kanila. Saan nais mapunta ng pinapayuhan sa kanyang kaugnayan sa Diyos, sa mga kapamilya, o sa iba? Karamihan sa mga tao, kapag tinanong kung ano talaga ang nais nila sa buhay, ay sasagot ng, "Ang maging masaya." Ngunit ano ang kakailanganin upang sila ay maging masaya? Ito ay napakagandang pagkakataon para sa mga pinapayuhan na

tukuyin kung ano ang kanilang hinahanap kaugnay ng paglakad kasama ng Panginoon.

3. Ano ang maitutulong ko?

Ipasabi sa kanila kung ano ang hinahanap nila sa iyo sa payo o praktikal na tulong. Nakatutulong ito sa kanila na mag-isip nang mas malinaw kung bakit sila lumapit sa iyo sa simula pa lamang. Ang nais lamang ba nila ay may makikinig habang sila ay nagsasalita at nagrereklamo nang walang katapusan? Nangongolekta lamang ba sila ng mga opinyon, at ang sa iyo ay isa lamang sa marami? Nais ba nila ng simpatiya o suporta sa kanilang mga ideya? Sana ay lumapit sila na may layuning makinig, na may pagkukusang magbago.

Naniniwala kami na ang pinakamalaking usaping dapat siyasatin ay ang kaugnayan ng tao sa Diyos. Maaaring lubhang makatulong ang pagtatanong sa isang tao ng isang pangkalahatang tanong tungkol sa kanyang mga naunang karanasang panrelihiyon o pinagmulang iglesya. Karamihan sa mga taong makakaharap mo ay magsasabing sila ay mga Cristiano sa isang diwa. Maaari nilang ipahayag na sila ay naligtas na o tumanggap na kay Cristo. Dapat kang magkaroon ng natatanging interes sa kanilang paglalarawan kung paano at kailan naganap ang kanilang pagpapahayag ng pananampalataya. Madalas ay makaririnig ka ng kuwento ng isang karanasan noong pagkabata, o ng mga panalangin sa Panginoon, bilang batayan ng kanilang katiyakan ng kaligtasan. Pagkatapos ay maaari mong itanong, "Ano ang nangyari pagkatapos niyon?" Nagkaroon ba ng pagbabago sa kanilang buhay, pagtalikod sa makasalanang pamumuhay at mga nakapipinsalang kaugnayan? Nagkaroon ba ng pagpapatuloy sa bagong pamumuhay na ito, o bumalik sila sa dati ring

makasalanang buhay at mga gawi? Kung kasama rito ang pagsasagawa ng imoralidad, paggamit ng droga at alak, at iba pang mapangwasak na gawi, dapat mong isaalang-alang na ipabuklat sa kanila ang ilang bahagi ng Bagong Tipan upang pag-isipan at posibleng ilapat. Kabilang sa mga talatang ito ang 1 Juan 2:3-5; 3:4-10; Mateo 7:21-23. Tanungin sila kung paano sila makatitiyak sa kanilang karanasan ng pagbabalik-loob kung ang kanilang isinasagawa ay kasamaan at hindi katuwiran. Sinasabi sa atin ng Biblia na dapat nating, "Subukin ninyo ang inyong sarili kung kayo'y nasa pananampalataya. Siyasatin ninyo ang inyong sarili." (2 Corinto 13:5). Ang babala tungkol sa posibilidad na malinlang ang sarili ay inuulit sa atin nang ilang ulit sa Kasulatan (Efeso 5:5,6; Galacia 5:19-21; 1 Corinto 6:9,10).

Karaniwan ay may pagtutol na walang sinumang perpekto, na madalas ay may pagtukoy sa mga karanasan nina David at Pedro. Siyempre, ito ay totoo. Ngunit hindi natin pinag-uusapan ang pagiging perpekto na walang kasalanan. Ang tinatalakay natin ay ang pagsasagawa ng kasalanan, lalo na ang mga gawa ng kasamaan gaya ng nabanggit sa itaas. Sa 1 Juan ay mababasa natin na hayag kung sino ang mga anak ng Diyos at ang mga anak ng diyablo. Sa anong paraan? Sa paraan ng kanilang pamumuhay, o hindi pamumuhay, ayon sa Kasulatan. Sinabi ni Jesus, "Sa kanilang mga bunga ay makikilala ninyo sila."

Ang lahat ng ito ay hindi nangangahulugang masasabi natin nang walang pagkakamali kung ang isang tao ay ligtas. Wala tayong paunang kopya ng Aklat ng Buhay ng Kordero, na naglalaman ng lahat ng pangalan ng mga tinubos. Ang magagawa lamang natin ay matakikang akayin sila na muling suriin ang katotohanan ng kanilang pagpapahayag ng

pananampalataya kay Cristo. Ito ay higit na mapagmahal na gawa kaysa basta tanggapin nang walang pagsusuri ang bawat pagpapahayag bilang totoo. Paano makapagtatayo ang isang tao ng tunay na Cristianong karanasan sa ibabaw ng pundasyon ng isang hungkag na pagpapahayag? Paano makapamumuhay ang isang tao ng tunay na buhay Cristiano nang walang kapangyarihan ng Espiritung nananahan? Ito ay isang napakahalagang usapin. Kailangan nito ng higit na pagsasaalang-alang kaysa karaniwang ibinibigay dito.

Ang mga nagpapahayag na sila ay mga Cristiano, na may kahit kaunting katibayan ng pagiging tunay, ay maaaring tanungin tungkol sa pagkamalapit ng kanilang pakikipag-isa sa Diyos. Aktibo ba sila sa kanilang iglesya? Regular ba silang nananalangin at nagbabasa ng Kasulatan? Lumalakad ba sila sa liwanag bilang mga tagasunod ng Panginoong Jesus? Ito ay mahahalagang kondisyon upang matanggap ang pinakalubos na mga pagpapala ng Diyos. Ang biyaya, na siyang hindi karapat-dapat na kagandahang-loob ng Diyos, ay hindi pahintulot upang mamuhay ayon sa ating gusto. Marami sa mga pagpapala ng Diyos, kabilang ang sagot sa panalangin, ay malinaw na may kondisyon.

Maraming uri ng kalagayan sa pagpapayo. Hindi lahat ng ito ay may kinalaman sa makasalanang pag-uugali. Halimbawa, may mga taong humihingi ng patnubay sa paggawa ng mahahalagang pasiya. Ang ilan ay nangangailangan ng pag-asa at pampalakas-loob dahil sa pagkaulila o pagkamatay ng mahal sa buhay, pag-iwan sa kanila, matinding pagkabigo, at trahedya. Ang mga usapin ng pag-iibigan ay maaaring maging nakadudurog na karanasan para sa ilan. Ang ilan ay maaaring mangailangan ng teknikal o espesyal na tulong, na makukuha

sa pamamagitan ng angkop na pagsasangguni sa iba. Ang mga pangkalahatang kalagayang ito ay mailalarawan ng mga sumusunod na kategorya, na may ilang halimbawa at patnubay para sa bawat isa:

I. PAGPAPAYONG SUMUSUPPORTA – Upang alalayan at patatagin ang mga taong may suliranin; upang tulungan silang magkaroon ng lakas upang harapin nang mabisa ang matitinding pagsubok.

A. Halimbawang mga suliranin: Kamatayan; malubhang karamdaman; pagkasira ng pakikipagtipan o pag-aasawa; at iba pa.

B. Papel ng tagapayo: Pagbibigay ng katiyakan, kaaliwan, patnubay, pakikinig, at pagtulong sa kanila na sumandal sa Panginoon sa pamamagitan ng panalangin at ng Salita. Nakatutulong din ang walang-kinikilingang pagtingin sa kalagayan, makabuluhang gawain, at pagharap sa mga katotohanan.

C. Mga panganib para sa tagapayo: Labis na pagdepende ng pinapayuhan sa tagapayo; matagal at labis na pagdadalamhati.

II. PAGPAPAYONG HUMAHARAP – Pagtulak sa isang tao na harapin at lutasin ang kasalanan o kahirapan. Kasama rito ang pagpapahayag ng kasalanan, panunumbalik, at paglinang ng mabubuting gawi, na mag-iingat laban sa katulad na mga suliranin sa hinaharap.

A. Halimbawang mga suliranin: Imoralidad, o iba pang paglabag sa Kasulatan. Maaaring kasama rito ang masasamang saloobin, pagkakampi-kampi, hindi nalulutas na mga hinanakit, ayaw magtrabaho, at kawalan ng pananagutan sa pananalapi.

B. Papel ng tagapayo: Iharap ang pinapayuhan sa katibayan ng kanyang kasalanan upang madala siya sa pag-amin nito. Hikayatin ang pagpapahayag ng kasalanan, pagbabayad-pinsala, at responsableng pagbabago. Bigyang-diin ang pagkukusa ng Diyos na magpatawad at ang ating pangangailangang gawin din ang mga ito sa iba. Tulungan silang lumago sa espiritu sa pamamagitan ng Cristianong pakikisama, ng Salita, at ng panalangin. Tulungan silang matuto ng disiplina sa sarili at maayos na mga gawi sa buhay.

C. Mga panganib para sa tagapayo: Pakikitungo sa mga pinapayuhan nang may kayabangan at may diwa ng "pagpapakitang-nakahihigit"; pagtanggì sa kanila bilang tao dahil sa kanilang mga gawa at pagsasalita nang may pagmamatuwid sa sarili; hindi pagtulong sa kanila nang tiyak sa pagbabago ng kanilang pag-uugali kung saan nais nilang magbago.

III. PAGPAPAYONG NAGBIBIGAY-IMPORMASYON – Pagtulong sa iba na makuha ang mga kinakailangang katotohanan sa paggawa ng mga pasiya; pagpapakita sa kanila kung paano kilalanin ang kalooban ng Diyos at kung paano makarating sa tamang mga pasiya; pagbibigay ng kinakailangang impormasyon o mga sanggunian upang magawa ang kinakailangang mga pagbabago sa mga gawa; paghahanda para sa mga pagbabago sa hinaharap.

A. Halimbawang mga suliranin: Impormasyon tungkol sa trabaho; pagpapayo bago ikasal; mga tanong tungkol sa Biblia at kalituhan sa iba't ibang hakbang na maaaring gawin.

B. Papel ng tagapayo: Magbigay ng pagkakataon para sa ganap na talakayan; magrekomenda ng angkop na mga mapagkukunan ng impormasyon. Purihin ang mabubuting

saloobin at ang kanilang tapat na pagnanais na gawin ang kalooban ng Diyos, kung ito ay totoo. Magbigay ng mga mungkahi o magtanong upang matulungan silang pag-isipang mabuti ang isang hakbang na gagawin. Maging alisto sa mga nakatagong usapin.

C. Mga panganib para sa tagapayo: Labis na pagdepende; pag-aakalang ang impormasyon ay tiyak na magdudulot ng pagbabago; pagmamanipla o pangigingibabaw sa pinapayuhan sa halip na tulungan silang gawin ang kinakailangang mga pasiya; pagkakaroon ng labis na mataas na pagtingin sa sarili nating kadalubhasaan.

IV. PAGPAPAYONG PANG-IWAS – Upang mahulaan ang mga suliranin bago pa ito lumitaw, o upang maiwasan ang paglala ng mga umiiral nang suliranin.

A. Halimbawang mga suliranin: Matinding kaugnayan ng mga tao na maaaring humantong sa kasalanan o hindi matalinong pag-aasawa, o ang paghahati-hati ng mga panig sa isang alitan; mga krisis sa kalusugan, pag-aasawa, trabaho, o iglesya; malalaking pagbabago sa buhay gaya ng pagpasok sa kolehiyo, paglilingkod sa militar, o pagreretiro.

B. Papel ng tagapayo: Manatiling alisto sa mga posibleng suliranin at panganib, at babalaan ang mga tao tungkol sa mapanganib na mga bahagi. Maging matakтика sa pagtalakay sa iba't ibang aspekto ng posibleng suliranin; huwag magkunwaring ikaw ang nakaaalam ng lahat; suriin ang iba't ibang posibleng solusyon.

C. Mga panganib para sa tagapayo: Paghihintay nang masyadong matagal habang lumalala ang suliranin; labis na

pagsasadula ng kalagayan at pagpapalabas na mas masama ito kaysa sa tunay nitong kalagayan.

V. ESPIRITUWAL NA PAGPAPAYO – Pag-akay sa mga tao upang matagpuan ang mga solusyon sa mga suliranin sa buhay; pagharap sa kahulugan at layunin ng buhay; pagtulong sa kanila na matutuhan ang tamang paraan ng paglago sa pamamagitan ng paglakad kasama ni Cristo.

A. Halimbawang mga suliranin: Pag-akay sa mga tao kay Cristo para sa kaligtasan; pagtuturo sa mga tao kung paano lumago sa espiritu; pagharap sa kawalan ng katiyakan, kawalan ng pananampalataya, kahungkagan, maling pagkaunawa sa doktrina, o iba pang kalituhan tungkol sa mga usaping biblikal.

B. Papel ng tagapayo: Hikayatin ang bukas na pagpapahayag ng kanilang mga suliranin, mga alalahanin, mga pag-aalinlangan; maging tapat at iwasan ang pagiging mababaw; maging handang makipagtalakayan, maglabas ng mga usapin, at humarap; gamitin ang Kasulatan at ang panalangin; ituro ang mga espirituwal na pangangailangan at ituro ang mga katotohanan tungkol sa bagong kapanganakan, espirituwal na paglago, o iba pang kinakailangang katotohanan.

C. Mga panganib para sa tagapayo: Paglalahat sa pamamagitan ng mga gasgas na pananalita gaya ng, "Matuto ka lamang magtiwala sa Panginoon"; pagkabigong harapin nang masinsinan ang tunay na mga alalahanin; ang mga tanong na teolohikal ay maaaring magtago ng iba pang mga suliranin; hindi lahat ng suliranin ay maaaring awtomatikong ilagay sa kategorya ng kasalanan.

VI. PAGPAPAYONG NAGSASANGGUNI SA IBA – Paggamit ng espesyal o mas may karanasang mapagkukunan ng tulong

para sa mga tao.

A. Halimbawang mga suliranin: Ang mga nangangailangan ng pangangalaga o pagsusuring medikal, payong legal, tulong pinansiyal, o katulad na mga suliranin. Ang mga may suliraning tila lampas sa iyong kakayahang tumulong, o mga taong maaaring hindi mo gusto sa anumang dahilan.

B. Papel ng tagapayo: Maging pamilyar sa mga mapagkukunan ng espesyal na tulong at alamin kung paano sila makokontak kapag kinakailangan. Tulungan ang pinapayuhan na makita ang halaga ng pagsasangguni sa iba at huwag madamang siya ay itinatakwil; maging mataktika.

C. Mga panganib para sa tagapayo: Hindi pagsasangguni sa iba kapag wala kang partikular na kakayahan o panahon upang hawakan ang suliranin; pagsasangguni nang masyadong mabilis, o sa paraang nagpapahiwatig ng pagtanggì; pagkabigong ibigay ang espirituwal na tulong na maaari mo sanang naibigay; hindi kinakailangang panghihimasok sa usapin matapos itong maisangguni sa iba.

VII. PAGPAPAYO SA PAG-AASAWA – Ang mga suliranin sa pag-aasawa ay napakakaraniwan, kahit sa mga mananampalataya. Detalyadong pagsasaalang-alang ang ibibigay sa isang susunod na kabanata, ngunit narito ang isang maikling pahayag.

A. Halimbawang mga suliranin: Banta ng paghihiwalay o diborsiyo; mga pagtatalo tungkol sa utang at mga usaping pinansiyal o sa paghawak at pagdidisiplina sa mga anak; alitan dahil sa pakikisangkot ng mga biyenang at bayaw; kahirapan sa komunikasyon sa paglutas ng mga alitan; hindi pagkasiya sa sekswal na kaugnayan; kakulangan ng pagkamaygulang sa

damdamin; hindi pantay na pamatok sa pagitan ng mananampalataya at hindi mananampalataya; pagpapalit ng tungkulin o kawalan ng kaalaman sa biblikal na tungkulin ng asawang lalaki at asawang babae.

B. Papel ng tagapayo: Masinsinang pagtatanong, kahit sa mga maselang bahagi gaya ng sekswal na kaugnayan, at pagkuha ng magkabilang panig ng kuwento; pagtukoy sa mga pangunahing bagay na pinagtatalunan. Kapwa ba nais ng dalawang panig na manatili ang pag-aasawa? Hanapin ang motibasyon para sa dalawang tao na seryosong harapin ang kanilang mga suliranin.

C. Mga panganib para sa tagapayo: Hindi pagtagos sa tunay na mga usapin; pagmumungkahi ng mababaw na mga hakbang na hindi magdudulot ng pangunahing pagbabago; hindi paggamit ng mga espirituwal na hakbang na makatutulong upang magkaroon ng pagbabago.

Sa pagtukoy sa katotohanan sa anumang kalagayan, kailangan nating tanggapin ang katotohanan na ang ilang pinapayuhan ay nagsisinungaling, binabaluktot, o pinalalaki ang mga bagay. Kaya napakahalagang bigyang-diin ang pangangailangan ng ganap na katapatan kung ikaw ay magiging nakatutulong. Inaasahan ng mga pinapayuhan ang katapatan mula sa iyo. Sa gayunding dahilan, kailangan silang maging tapat sa iyo. Kailangan ng mga tagapayo ang pagkilala kung ano ang totoo.

Mga Tanong: Iba't Ibang Kalagayang Hinaharap sa Pagpapayo

1. Ilista ang tatlong iminungkahing tanong sa pagsisikap na malaman kung ano ang kailangan mong malaman tungkol sa isang taong may suliranin. Sabihin kung ano ang inaasahan o nais mong matutuhan mula sa bawat tanong.

2. Ano ang mga suliraning kasangkot sa pagsisikap na matukoy kung ang isang tao ay tunay na mananampalataya, tunay na ligtas?
3. Pangalanan ang uri (o mga uri) ng pagpapayo na maaaring pinakamahirap para sa iyo. Bakit ganito? Ano ang kailangan mong matutuhan upang mapagtagumpayan ang mga kahirapan?
4. Sa iba't ibang "panganib para sa tagapayo," alin ang maaaring pinakamalamang na maging suliranin mo? Bakit?

Kabanata 6: Pagmamahal sa Sarili o Pagsasakripisyo ng Sarili

Isang pangunahing bahagi ng pagkakaiba ng pagpapayong batay sa Biblia at ng pagpapayong batay sa makasanlibutang kaisipan ay umiikot sa tinatawag na sarili. Sa pinakasimpleng antas, ang sarili ang nasa isip natin kapag ginagamit natin ang mga panghalip na "ako" o "akin." Ang isa pang karaniwang salita para sa sarili ay ego. Mula rito nagmumula ang mga salitang gaya ng egocentric (makasarili), egotism (kahambugan, labis na pagtingin sa sariling kahalagahan) at egoism (ang doktrina na ang pansariling kapakanan ay isang makatwirang motibo para sa lahat ng gawain ng tao).

Sa Bagong Tipan, ang salitang *psuche* ay isinasalin bilang buhay o kaluluwa. Ito ang salitang pinagmulan ng salitang *psyche*. Ito naman ang pinagmulan ng salitang sikolohiya (psychology), ang pag-aaral ng mga katangian ng pag-uugali ng indibiduwal. Ang kaluluwa o sarili ang upuan ng tinatawag nating personalidad, na binubuo ng kalooban, damdamin, at isip o katwiran. Ang kaluluwa ang sentro ng kamalayan sa sarili, ang ikaw na bahagi (kasama ng espiritu) ng panloob at hindi nakikitang pagkatao. Kung gayon, ang kaluluwa, ang espiritu, at ang katawan ang bumubuo sa tatlong-bahaging pagkatao ng tao (1 Tesalonica 5:23).

Itinuring ng makasanlibutang sikolohiya ang sarili bilang pangunahing proyekto nito na itataguyod o patitibayin. Itinuturo ng teorya nito na ang kawalan ng pagmamahal sa sarili o mababang pagpapahalaga sa sarili (self-esteem) ang pangunahing sanhi ng halos lahat ng uri ng di-pagkakaangkop,

kasama ang lahat mula sa krimen hanggang sa kalungkutan. Sa isip ng ilan, ito ang pambansang "sakit" ng bansang ito.

Ang diyagnosis na ito ay hindi nawawalan ng mga tumututol. Si David Myers, isang guro ng sikolohiya sa Hope College sa Michigan, ay sumulat sa kanyang aklat na *The Inflated Self* na ang kapalaluan at ang pagkiling na naglilingkod sa sarili ay higit na marami kaysa anumang katibayan ng mababang pagpapahalaga sa sarili. Maraming pag-aaral ang sumusuporta rito. Isang lupon ng kolehiyo ang nagpahambing sa mga estudyanteng nasa huling taon ng mataas na paaralan ng kanilang sarili sa iba na kasing-edad nila. Sa kakayahang mamuno, 70% ang nagbigay sa sarili ng markang higit sa karaniwan at 2% lamang ang nagbigay sa sarili ng markang mababa sa karaniwan. Sa 829,000 estudyante, zero porsiyento ang nagbigay sa sarili ng markang mababa sa karaniwan at 25% ang nakakita sa sarili na kabilang sa pinakamataas na isang porsiyento! Ipinakita ng iba pang pag-aaral na ang mga tao ay palaging labis na tinataya ang katumpakan ng kanilang mga paniniwala o paghatol, tumatanggap ng higit na pananagutan sa tagumpay kaysa sa kabiguan, at labis na tinataya kung gaano kanais-nais ang magiging pagkilos nila sa isang tiyak na kalagayan. Walang malinaw na siyentipikong katibayan na nagpapakitang ang mababang pagpapahalaga sa sarili ay kasinlaganap ng sinasabi ng karamihan sa mga sikologo o tagapayo. Gayunman, napakahusay nilang nakukumbinsi ang publiko na ito ay totoo pa rin.

Ang ideya na ang kawalan ng pagmamahal sa sarili ay isang pangunahing suliranin o sanhi ng masamang pag-uugali ay kinabibilangan ng apat na pangunahing teorista. Sila ay sina Erich Fromm, Rollo May, Carl Rogers, at Abraham Maslow,

ayon kay Paul Vitz sa "Psychology of Religion, the Cult of Self-Worship." Sinasabi ni Vitz na si Ludwig Feurbach, isang maimpluwensiyang kaaway ng Cristianismo, ang naglatag ng pundasyon para sa mga sumunod na humanistikong konsepto ng sarili. Ang liberal na Protestanteng mangangaral na si Harry Emerson Fosdick at si Norman Vincent Peale ang nagpalaganap ng mga teoryang ito tungkol sa sarili bago pa dumating ang kasalukuyang grupo. Tinawag itong "ang perpektong pilosopiya ng mamimili, na lubos na angkop para sa mga may pera at panahong maglibang," kaya madali itong tinanggap ng milyun-milyon.

Walang makabagong manunulat o tagapagsalita ang nakagawang higit para sa teoryang ito kaysa sa personalidad sa telebisyon na si Robert Schuller, pastor ng kilalang Crystal Cathedral sa Garden Grove, California, na regular na pinupuno ng mga tagapakinig na 10,000 bawat Linggo sa kanyang iglesya. Sa kanyang aklat na *Self-Esteem, the New Reformation* (tiyak na isang marangyang pamagat), inalis niya ang lahat ng pagpipigil sa paglalarawan ng mga kasamaan ng mababang pagpapahalaga sa sarili. Sinabi niya, "Ang kasalanan ay anumang gawa o kaisipan na umaagaw sa akin o sa sinumang tao ng kanyang pagpapahalaga sa sarili. At ano ang Impiyerno? Ito ang pagkawala ng karangalan sa sarili na likas na kasunod ng pagkahiwalay sa Diyos—ang sukduhan at hindi nabibigong pinagmumulan ng paggalang sa sarili...Ang isang tao ay nasa Impiyerno kapag nawala na ang kanyang pagpapahalaga sa sarili."

Si John H. Armstrong, sa kanyang isinulat na "Must I Love Myself," ay nagsabi: "Ayon sa diwa ng ating panahon, ang suliranin ng tao ay hindi na ang kanyang pagkabigong

luwalhatiin ang Diyos kundi ang kanyang pagkabigong pahalagahan ang kanyang sarili." Sinuri ni Armstrong ang pangunahing talata (Lucas 20:25-27) na madalas gamitin upang bigyang-katwiran ayon sa Biblia ang ideyang ito. Kasama rito ang pariralang "ibigin mo ang iyong kapwa na gaya ng iyong sarili." Ikinakatwiran ng mga tagapagtaguyod ng pananaw na ito na hindi maiibig ng isang tao ang iba bago muna niya matutuhang ibigin ang kanyang sarili. Siyempre, hindi kailanman iniutos sa atin ng Panginoong Jesus ni ng sinumang ibang manunulat ng Biblia na matutong ibigin ang sarili. Sa halip, iniutos sa atin na ibigin muna ang Diyos at pagkatapos ay ibigin ang ating kapwa. Ikinakatwiran ni Armstrong na ang pagkuha sa talata sa Lucas 20 at pagsasabing itinuturo nito ang "ibigin mo ang iyong sarili" ay imposible ayon sa balarila (walang utos doon na ibigin ang sarili), imposible ayon sa wika (ang *agapao* ay nangangahulugang mapagsakripisyong pag-ibig, at walang kabuluhan ang pagsasakripisyo ng sarili upang paglingkuran ang sarili), at imposible ayon sa teolohiya (ang pagtutuon ng paglilingkod sa sarili ay isang kasalanan, hindi isang kabutihan).

Ayon kina Martin at Deidre Bobgan, ang masigasig na pagtataguyod ng pagmamahal sa sarili ay kumalat na parang kanser sa iglesia sa pamamagitan ng mga kilalang Cristianong tagapagsalita. Kabilang dito sina James Dobson, Bruce Narramore, Robert Schuller, Charles Swindoll, Norman Wright, Josh McDowell, at marami pang iba. Ito ay kagulat-gulat kapag binasa ng isang tao ang mga salita ng mga naunang tagapagtaguyod gaya ni Fromm. Isinulat niya, "Ang makabagong kultura ay nilulukuban ng isang pagbabawal (taboo) laban sa pagkamakasari. Itinuturo sa atin na ang pagiging makasari ay makasalanan at ang pag-ibig sa iba ay

mabuti." Nagbigay ng puna ang mga Bobgan na sinisi ni Fromm ang mga teologong gaya nina Luther at Calvin dahil sa pagbibigay-diin sa pag-ibig sa iba sa kapinsalaan ng pag-ibig sa sarili. Wala siya ni katiting na pagkaunawa sa Biblia, kay Luther, o kay Calvin. "Itinuring niya ang Diyos ng Biblia bilang isang malupit na diktador na nagtulak kay Cain na patayin si Abel." Para sa kanya, ang Diyos ay masama at si Cain ay isang walang-magawang biktima. Isipin ang ganitong di-maka-Diyos na ugat ng ideya ng pagmamahal sa sarili, na tahasang itinumbas ni Fromm sa pagkamakasariili.

Si Don Matzat, sa *Christ Esteem*, ay malinaw na naglarawan ng mga usapin para sa mga nagnanais magpayo mula sa pananaw ng Biblia. "Itinuturing ng makabagong humanismo na ang tao mismo ang sukatan ng lahat ng bagay, na sumasalungat sa pagdadala sa kanya sa pagkakilala sa kasalanan. Tinuturuan tayong madamang mabuti ang ating sarili," isang kaisipang lubhang kaaya-aya sa makabagong tao. Ang makabagong tao ay mas interesado sa personal na kaganapan kaysa sa kapatawaran ng mga kasalanan at kaligtasan. Tahasang nagsalita si Bruce Narramore tungkol sa kung paano aakitin ang makabagong mga nagsisimba. Sinabi niya, "Maraming indibiduwal na Cristiano ang tumitingin sa sikolohiya para sa mga bagong kaunawaan na mag-aalis ng personal na kabalisanhan o kawalan ng pag-asa. Umaasa sila na ang sikolohiya ay magbibigay ng mga sagot sa mga tanong na hindi tiyakang tinatalakay sa Cristianismo." Pakipansin ang huling pariralang ito. Ang Panginoong Jesus, o ang Salita ng Diyos, ay hindi sapat upang harapin ang usapin ng kawalan ng pag-asa, ayon sa kaisipang ito. Kailangan mo ang sikolohiya upang magawa ito.

Ang usaping nasa harap natin ay "Ano ang itinuturo ng Biblia?", hindi "Ano ang itinuturo ng Sikolohiya?" Itinuturo ba ng Biblia na dapat tayong magtuon sa sarili upang mapabuti ang ating larawan ng sarili? Siyempre hindi. Ang pagkalubog sa sarili sa halip na sa Diyos o sa mga pangangailangan ng iba ay nakasasama, hindi nakatutulong; ni hindi rin nakatutulong ang pag-iisip na masama ang sarili. Ang patuloy na pagkaabala sa sarili sa anumang paraan ay hindi mabuti. Ang pagsisiyasat sa sarili (introspection), na siyang gawi ng palagiang pagsusuri sa sariling mga kaisipan at damdamin lalo na sa mapamintas na paraan, ay hindi iminumungkahi para sa malusog na pananaw. Ang pagkaawa sa sarili ay mas masama pa. Ang pag-aalis ng isip mo sa iyong sarili at pagtutuon nito sa ibang bagay o ibang tao, sa nakapagpapatibay na paraan, ang siyang nakatutulong. Ang pagsusuri sa sarili na ginagabayan ng Biblia ay iminumungkahi. Ito ang nagbibigay-kakayahan sa atin na harapin ang mga kasalanan ng kapaitan at ng diwang hindi nagpapatawad sa liwanag ng Kasulatan. Tingnan ang Mateo 18:21-35 tungkol sa pagpapatawad sa iba, halimbawa.

Dinadala tayo nito sa tunay na itinuturo ng Biblia tungkol sa pagharap sa sarili, o sa paraan ng pag-iisip ng buhay na nakatuon sa sarili. Kung magsisimula tayo nang wasto sa halimbawa ni Jesu-Cristo, makikita natin nang napakalinaw na Siya ay namuhay sa paraang lubos na salungat sa iminumungkahi ng pangkat na nagsasabing "ibigin mo ang iyong sarili." Inibig Niya ang Ama at inibig Niya ang iba. Ibinigay Niya ang Kanyang sarili para sa iba. Nagdusa Siya at namatay para sa iba. Ang Kanyang buhay ang perpektong huwaran ng mapagsakripisyong pag-ibig, hindi ng pagmamahal sa sarili. Hindi Siya pumarito upang paglingkuran kundi upang maglingkod. Namuhay Siya upang bigyang-lugod ang Diyos,

hindi upang bigyang-lugod ang Kanyang sarili. Kahit sa Krus, sa kakila-kilabot na sakit, ang Kanyang mga isip ay para sa iba, hindi para sa sarili. Nanalangin Siya para sa mga umuusig at pumatay sa Kanya, "Ama, patawarin Mo sila." Tila bihira Niyang isipin ang Kanyang sariling mga pangangailangan, ni hindi Siya nag-alala sa iniisip ng iba tungkol sa Kanya. Siya ang pagkakatawang-tao ng hindi pagkamakasarili at ng pamumuhay na nakatuon sa iba, sa halip na pagkamakasarili. Sino ang makapagpapabuti pa sa halimbawa ng Perpektong Tao?

Ang turo ng Panginoon tungkol sa sarili ay napakalinaw sa puntong ito at lubhang salungat sa anumang ideya ng pagmamahal sa sarili. Sa Lucas 9:23-24 ay sinabi Niya, "Kung ang sinuman ay ibig sumunod sa Akin, ay tumanggi siya sa kanyang sarili, at pasanin araw-araw ang kanyang krus, at sumunod sa Akin, sapagkat ang sinumang magnais iligtas ang kanyang buhay ay mawawalan nito, ngunit ang sinumang mawalan ng kanyang buhay dahil sa Akin ay siyang magliligtas nito." Ang buhay dito ay ang salita ring napuna na natin, *psuche*. Ito ang kaluluwa, ang personalidad (ang kalooban, damdamin, at isip), o ang tinatawag nating "ako." Kapag sinabi ng Panginoon, "Kung ang sinuman ay ibig sumunod sa Akin," isinasama Niya ang bawat isa na mag-aangking siya ay tunay na mananampalataya. Kapag sinabi Niya, "tumanggi siya sa kanyang sarili, at pasanin araw-araw ang kanyang krus," sinasabi Niya ang kondisyon. Ang itakwil ang sarili ay hindi pagtanggì sa ating pag-iral, sa ating pagkatao, sa ating personalidad, o sa anumang katulad na ideya. Ang tinutukoy Niya ay ang pagsasantabi ng ating sariling mga interes upang sumunod sa Kanya. Kapag sinabi Niya, "pasanin mo araw-araw ang iyong krus," ang tinutukoy Niya ay ang kamatayan (ang

kahulugan ng Krus) sa ating gusto upang gawin ang gusto ng Diyos. Kapag sinabi Niya "araw-araw," ang ibig Niyang sabihin ay ito ay isang bagay na hindi ginagawa nang minsanan lamang o kasangkot lamang sa ating karanasan ng pagbabalik-loob. Kung nais mong iligtas ang iyong buhay (kunin ang pinakamarami mula rito para sa iyong sarili), mawawala ito sa iyo. Kung nais mong mawala ang iyong buhay (isuko ito) alang-alang kay Jesus upang paglingkuran ang Kanyang mga interes, makakamtan mo ito, sa diwa ng walang hanggang gantimpala at ng pagkakaroon ng kabuluhan ng iyong buhay.

Sa Juan 12:23-25, lalo pang nilinaw ng Panginoon ang ideya ng pagsasakripisyo ng sarili, hindi ng pagmamahal sa sarili. Sa talata 23, nagsalita Siya tungkol sa Kanyang nalalapit na kamatayan para sa mga kasalanan ng sanlibutan ("dumating na ang oras"). Nagbigay Siya ng isang simulain mula sa pagsasaka. "Malibang ang butil ng trigo ay mahulog sa lupa at mamatay, ito ay nananatiling nag-iisa, ngunit kung ito ay mamatay, ito ay magbubunga ng marami." Malibang isuko ng butil ng trigo ang malaya nitong buhay, hindi ito magbibigay ng pinaramaming buhay o magiging mabunga. Siyempre, ito ay may kaugnayan sa Kanyang sariling pagsasakripisyo ng sarili sa Krus. Ngunit inilalapat din ito sa buhay ng Kanyang mga tagasunod, gaya ng nakikita natin sa susunod na talata. "Ang umiibig sa kanyang buhay ay mawawalan nito, ngunit ang napopoot (hindi gaanong umiibig) sa kanyang buhay sa sanlibutang ito ay iingatan ito hanggang sa buhay na walang hanggan." Sa ibang salita, malibang handa kang isakripisyo ang iyong buhay para kay Cristo sa sanlibutang ito upang magkaroon ito ng kabuluhan magpakailanman, mawawala ito sa iyo. Sinundan ito ng Panginoon ng isang paalala tungkol sa paglilingkod sa Kanya. "Kung ang sinuman ay naglilingkod sa Akin, ay

sumunod siya sa Akin, at kung saan Ako naroroon, ay doon din naman ang Aking lingkod." Kaya ang paglilingkod kay Jesus ay nangangahulugang pagsunod sa Kanya at paggaya sa Kanyang halimbawa. Kasama rito ang buhay ng pagsasakripisyo ng sarili, ang pagpasan ng ating krus araw-araw. Ngayon, paano maipakakahulugan ito ng sinuman na tulad ng, "itaas mo ang iyong pagpapahalaga sa sarili"?

Isaalang-alang natin ang ilan pang talata na may ganito ring diwa:

2 Corinto 4:10-12

Laging dala-dala sa katawan ang pagkamatay ni Jesus, upang ang buhay naman ni Jesus ay mahayag sa aming katawan; sapagkat kaming nabubuhay ay palaging ibinibigay sa kamatayan alang-alang kay Jesus, upang ang buhay naman ni Jesus ay mahayag sa aming katawang may kamatayan.

Filipos 2:5-8

Taglayin ninyo sa inyong sarili ang saloobing ito na nasa kay Cristo Jesus din naman na...hinubad ang Kanyang sarili... nagpakababa Siya at naging masunurin hanggang sa kamatayan, oo, sa kamatayan sa krus.

Lucas 14:26-27

Kung ang sinuman ay pumaparito sa Akin, at hindi napopoot [hindi gaanong umiibig] sa kanyang sariling ama at ina, at asawa at mga anak, at mga kapatid na babae, oo, at pati sa kanyang sariling buhay [*psuche*], ay hindi siya maaaring maging alagad Ko. Ang sinumang hindi nagpapasan ng kanyang sariling krus at sumusunod sa Akin ay hindi maaaring maging alagad Ko.

Ang lahat ng talatang ito ay nagtuturo ng buhay ng pagsasakripisyo ng sarili alang-alang kay Jesus, hindi ng buhay ng pagmamahal sa sarili at paghahanap ng kaganapan ng sarili.

Tatalakayin natin sa susunod na kabanata ang simulain ng pagpapalit ng ating buhay na nakatuon sa sarili sa buhay ni Jesus na dumadaloy sa atin bilang mga daluyan. Gayunman, ang kabanatang ito ay dapat maglayo sa atin sa paghahanap ng mga sagot sa ating mga kahirapan, kawalan ng kabuluhan, kawalan ng wastong pagkakakilanlan, at pangkalahatang kawalan ng kasiyahan sa pamamagitan ng makasanlibutang daan—ang paghahanap ng mas mataas na pagpapahalaga sa sarili. Sa halip, ipakikita nito sa atin na ang sagot ay nasa kay Cristo. Ang ating lumalagong pagpapahalaga sa Kanya, hindi sa sarili, ang magtatanda ng tamang landas. Matatagpuan natin ang ating bahagi, kapangyarihan, at kasiyahan sa pagpapahintulot sa Kanya na isabuhay ang Kanyang buhay sa atin, hindi sa pamumuhay para sa ating sarili o sa pag-iisip tungkol sa ating sarili.

Mga Tanong: Pagmamahal sa Sarili o Pagsasakripisyo ng Sarili

1. Ano ang masasabi mo, pabor o laban, sa konsepto ng "mababang pagpapahalaga sa sarili" (pagmamahal sa sarili) bilang isang suliranin sa pagpapayo? Isaalang-alang ang alinman sa iyong nabasa o naranasan.
2. Mula sa Biblia, isulat ang iyong pagkaunawa kung ano ang kaluluwa o sarili. Ano ang itinuturo ng Panginoong Jesus tungkol sa sarili? Gamitin ang Kasulatan. Ano ang ibig Niyang sabihin, sa iyong palagay?
3. Ihambing ang mga talatang ito ng Kasulatan sa mga pahayag ni Robert Schuller, o ni Erich Fromm. Paano mo

maipaliliwanag ang pagsuporta sa doktrina ng
pagpapahalaga sa sarili ng mga Cristianong tagapagsalita
gaya nina Dobson, Narramore, Swindoll, Wright, at
McDowell?

4. Sa anong paraan nakatutulong sa ating pag-unawa sa
paksang ito ang mga talata ng Kasulatan gaya ng 2 Corinto
4:10-12, Filipos 2:5-8, at Lucas 14:26-27?

Kabanata 7: Ang Buhay na Ipinagpalit

Ang anumang aklat tungkol sa Cristianong pagpapayo ay dapat tumalakay sa usapin kung paano masisiyahan sa isang buhay na may kasiyahan, panloob na lakas at pakikisama sa Diyos. Ang pagkamal ng mga materyal na bagay, ang paghahanap ng kaluguran at ang pagtutuon sa sarili ay hindi naghahatid sa mga tao sa dapat nilang marating. Ang kailangan ng mga tao ay pakikipag-ugnayan sa Diyos at isang buhay na tinatampukan ng kagalakan, pag-ibig, kapayapaan at mga kaugnay na pagpapala. Ito mismo ang iniaalok ng Panginoong Jesus sa mga sumusunod sa Kanya at sa Kanyang mga turo. Sinabi ni Jesus, “Ako’y naparito upang sila’y magkaroon ng buhay, at magkaroon nito nang lalong sagana (Juan 10:10). Ang masaganang buhay ay mayaman at umaapaw. Ito ay para sa kasalukuyan, hindi lamang sa hinaharap.

Siyempre, nagsisimula ang buhay na ito kapag si Jesus ay naging Panginoon at Tagapagligtas ng mga sumasampalataya sa mensahe ng Ebanghelyo, na nakasentro sa Kanya. Ngunit ang pagsisimula ay hindi nagtitiyak na matatamasa ang buhay na ito. Maraming mananampalataya ang hindi nakararanas ng ipinangakong buhay na ito matapos nilang ipahayag ang pananampalataya kay Cristo. Bakit hindi? May ilang posibleng dahilan. Maaaring sila ay nasisiraan ng loob dahil sa mga nakaraang pagkabigo. Sinasabi nila, “Sinubukan ko na ang lahat ng ito noon at hindi ito gumana.” Ngunit ang Diyos ay hindi nabigo at ang Kanyang mga pangako ay totoo pa rin kapag inaangkin sa pananampalataya. Ang ilan sa mga taong ito ay maaaring hindi pa ligtas, sa kabila ng isang naunang panalangin sa Diyos. Sinasabi nila, “Inanyayahan ko si Jesus sa

aking puso.” Marami ang mabibigla kapag humarap sila sa Panginoon pagkatapos ng kamatayan at marinig mula sa Kanya, “Kailanma’y hindi ko kayo nakilala” (Mateo 7:22-23). Maaaring sila ay nananatiling kontento sa isang mababang antas ng espirituwal na pamumuhay, kahit sila ay nagpapahayag na Cristiano. Marahil ay walang sinumang nagpakita sa kanila kung paano magkaroon ng masaganang buhay kay Cristo. Ang iyong layunin sa pagpapayo ay dapat na tulungan silang maunawaan ito ngayon.

May ilang paunang hakbang o saloobin na mahalaga. Tiyakin na ang pinapayuhan ay magsimula sa pamamagitan ng masusing pagharap sa mga usaping ito. Gamitin ang sulating ito bilang gabay sa pag-aaral.

1. Sila ba ay nauuhaw, o malalim na naghahangad ng isang buhay ng malapit na pakikisama sa Diyos? (Mateo 5:6). Kung sapat na sa mga taong ito ang mababaw o karaniwang pamumuhay, kailanman ay hindi aagos mula sa kanila ang mga ilog ng tubig na buhay (Juan 7:38).
2. Kinikilala ba nila na ang espirituwal na buhay at sigla ay nagmumula sa pakikisama sa isang Persona? (1 Juan 5:12). Kailangan ang araw-araw na pagkamalay at pagpapasakop sa Personang iyon upang Siya ay mahayag sa mga mananampalataya (2 Corinto 4:10). Hindi ka maaaring magkaroon ng masaganang buhay kung hindi ka malapit sa Panginoong Jesus.
3. Kailangang angkinin ng mga mananampalataya ang lakas at kasapatan ni Cristo sa kanilang kaloob-looban kung sila ay mamumuhay para sa Kanyang kaluwalhatian (Efeso 3:16). Kailangan nilang araw-araw na humugot ng sustansiya mula sa Tunay na Puno ng Ubas upang mamunga (Juan

15:4). Sinabi ng isa, “Madalas tayong tumitigil sa paghanga gayong kailangan nating magpatuloy sa pag-angkin.” Ang mga pagpapala at mga pangako ay dapat angkinin at ang mga kondisyon ng Diyos ay dapat tuparin (Juan 15:5-7).

4. Dapat araw-araw na iharap ng mga mananampalataya ang kanilang buhay sa Diyos para sa Kanyang banal na mga layunin, hindi para sa kanilang makasariling mga layunin (Roma 6:13, 12:2). Kung gagawin nating handa ang ating sarili para sa Diyos, tayo ay itinatalaga sa Kanya.
5. Sa wakas, kailangan nilang lumakad (mamuhay at kumilos) bilang mga pag-aari ng Diyos (1 Corinto 6:19-20). Kapag ang mga tao ay lumalakad sa pag-ibig (Efeso 5:2), sa katotohanan (2 Juan 4), sa pananampalataya, hindi sa paningin (2 Corinto 5:7), sila ay lumalakad ayon sa Espiritu (Galacia 5:16).

Isa pang mahalagang hakbang sa pagtatamasa ng masaganang buhay ay ang pagbababad ng iyong sarili sa mga katotohanan ng Roma Kabanata 6. Ito ay isang mabuting talata na maaaring iatas para sa masinsinang pag-aaral. Inilalatag nito ang mahahalagang hakbang na sa pamamagitan nito ang mga mananampalataya, “palibhasa’y pinalaya na sa kasalanan (sa kapangyarihan nito) at naging mga alipin ng Diyos,” ay makatatamo ng “pakinabang, na humahantong sa pagpapakabanal” (Roma 6:22). Ang karaniwang karanasang Cristiano ay dapat na “ang kasalanan ay hindi maghahari sa inyo” (Roma 6:14). “Palibhasa’y pinalaya na kayo sa kasalanan, kayo’y naging mga alipin ng katuwiran” (Roma 6:18). Paano darating ang gayong mga pagpapala sa sinumang mananampalataya? Ang sagot ay mauunawaan sa pamamagitan ng ilang susing salita sa Roma Kabanata Anim:

1. ALAMIN na ang dating pagkatao ay ipinakong kasama Niya, upang ang katawan ng kasalanan ay mapawi (mawalan ng kapangyarihan), upang tayo ay hindi na maging mga alipin ng kasalanan (Roma 6:6). Itinuturo ng kasulatang ito na nang mamatay ang Panginoong Jesus para sa atin sa krus, higit pa ang Kanyang ginawa kaysa bayaran ang parusa ng kasalanan. Sinira rin Niya ang kapangyarihan ng kasalanan sa mga naging kaisa Niya (Roma 6:5). Tinalo Niya ang kasalanan at ang kamatayan, kaya ngayon ang Kanyang bayan ay may kakayahang magtagumpay laban sa kapangyarihan ng kasalanan sa araw-araw na pamumuhay sapagkat tayo ay hindi na “mga alipin ng kasalanan.” Kung kasalanan ang pag-uusapan, ang Panginoong Jesus ang “dobleng lunas,” na nagliligtas sa atin kapwa mula sa parusa nito (kamatayan) at sa kapangyarihan nito. Nakalulungkot, tila ang karamihan sa mga mananampalataya ay lubos na walang kaalam-alam sa katotohanang ito. Kapag ang isang mananampalataya ay tumigil sa pag-iisip na siya ay nagkakasala dahil “hindi niya ito mapigilan” at napagtanto niya na hindi na siya mahina at walang kapangyarihan sa pagharap sa kasalanan, saka niya mararanasan ang tagumpay. Gayunman, kailangan niyang malaman ang batayan ng tagumpay na ito. Ito ay na minsan at magpakailanman ay sinira ni Cristo ang kapangyarihan ng kasalanan sa atin. Maaaring nabubuhay pa rin tayo sa isang katawang mahina at tiyak na tayo ay matutukso, ngunit sa pamamagitan ng ating pakikipag-isa sa Kanya, matatamo natin ang pakinabang ng Kanyang tagumpay sa pamamagitan ng araw-araw na pag-angkin dito.
2. “IBILANG ninyo ang inyong sarili (o ariin ninyo ang inyong sarili) na patay nga sa kasalanan, ngunit buhay sa Diyos kay

Cristo Jesus” (Roma 6:11). Ito ang nagbibigay-daan sa atin upang matamasa ang araw-araw na tagumpay laban sa kasalanan sa pamamagitan ng isang saloobin ng isip na nagdadala ng tagumpay ni Cristo sa ating personal na karanasan. Ang katotohanan ng pagiging “pinalaya sa kasalanan” ay dapat maisalin sa araw-araw na karanasan sa pamamagitan ng araw-araw na pagdepende at pagsandig dito. Ang mga katotohanan ng Kasulatan ay kailangang mailapat sa paraan ng ating pamumuhay. Kailangan muna nating matutuhan ang iba't ibang aspekto ng probisyon ng Diyos para sa pamumuhay ng isang “ligtas na buhay.” Pagkatapos ay kailangan nating angkinin ang mga katotohanang ito para sa ating sarili at isagawa ang mga ito sa pananampalataya. Ang mga tao ay kadalasang mas hilig magtiwala sa nakaraang karanasan at sa obserbasyon ng tao upang sabihin sa kanila kung ano ang totoo. Higit tayong ligtas kapag sinasampalatayanan at sinusunod natin ang Salita ng Diyos. Sa pagkaalam na Siya ay Isang hindi makapagsisinungaling, hindi natin kailangang hayaang maghari ang kasalanan sa ating katawang may kamatayan upang sundin natin ang mga pita nito (Roma 6:12). Dapat nating ibilang ang ating sarili araw-araw na patay sa kasalanan at sa kapangyarihan nito.

3. “IHARAP ninyo ang inyong sarili sa Diyos na gaya ng mga buhay mula sa mga patay, at ang inyong mga sangkap na mga kasangkapan ng katuwiran sa Diyos” (Roma 6:13). Ito ang susunod na mahalagang hakbang sa pagkakaroon ng araw-araw na tagumpay. Nililinaw nito na may patuloy na araw-araw na pangangailangang iharap ang ating mga katawan sa Diyos para sa Kanyang pamamahala at paggamit. Kailangan nating maging handa para sa Diyos

araw-araw at hindi umasa sa isang nakaraang gawa ng pagtatalaga. Sinasabi ng Roma 12:1, “Iharap ninyo ang inyong mga katawan na isang haing buhay at banal, na kalugud-lugod sa Diyos, na siya ninyong espirituwal (o makatwirang) paglilingkod ng pagsamba.” Pag-aari tayo ng Panginoon. Hindi tayo sa ating sarili. Tayo ay “binili sa isang halaga” (1 Corinto 6:20). Ang halagang iyon ay “ang mahalagang dugo ni Cristo” (1 Pedro 1:18-19). Ang pagmamay-arang ito ay dapat maisalin araw-araw sa praktikal, nakatalaga at ganap na handang pagpapasakop sa pamamahala ng Espiritu ng Diyos.

4. “PATAYIN (supilin) ang mga gawa ng katawan sa pamamagitan ng Espiritu” (Roma 8:13). Ang tagumpay na nakamit ni Cristo, at na dito tayo dapat dumepende, ay hindi nangangahulugang malaya na tayo sa tukso, sa espirituwal na pakikidigma at sa aktibong pagharap sa kasalanan sa pamamagitan ng kakayahang ibinibigay ng Espiritu. Kailangan nating harapin ang “dating pagkatao” at isuot ang “bagong pagkatao” (Efeso 4:22-25). Kailangan nating iwaksi ang kasinungalingan, ang hindi matuwid na galit, poot, masamang hangarin, paninirang-puri, mapang-abusong pananalita at pagsisinungaling (Colosas 3:8-14). Kailangan nating “isuot ang bagong pagkatao” na binabago. Kabilang dito ang habag, kabaitan, pagpapakumbaba, kahinahunan, at pagtitiyaga. Kapag sa pamamagitan ng Espiritu ay pinapatay natin ang mga gawa ng katawan, ipinakikita natin ang buhay ng Diyos. Ang araw-araw na pakikidigmang ito ay hindi sinadyang maging isang walang saysay na pakikipagpunyagi ng makalamang determinasyon. Ang tagumpay ay dapat magkaroon ng kakayahan sa pamamagitan ng paglakad “ayon sa Espiritu,”

hindi paglakad “ayon sa laman” (Roma 8:4). Sa pakikidigmang ito ay kailangan natin ang mga espirituwal na sandata gaya ng panalangin, pananampalataya, at ng Salita, na isinusuot “ang buong kagayakan ng Diyos” (Efeso 6:11-17). Ang espirituwal na tagumpay ay nagmumula sa araw-araw na pakikidigma kapag inaangkin natin ang mga pangako at ang kakayahang ibinibigay ng Diyos.

Isang huling elemento sa pamumuhay ng isang tunay na tinubos at binagong buhay ay ang kahalagahan ng krus sa buhay ng mananampalataya. Sa paglalahad ng mga kondisyon para sa Kanyang mga tagasunod, sinabi ng Panginoong Jesus, “Kung ang sinuman ay ibig sumunod sa Akin, ay itakwil niya ang kanyang sarili, at pasanin araw-araw ang kanyang krus, at sumunod sa Akin” (Lucas 9:23). Narito ang isang bagay na kailangang gawin kung nais mong maging tagasunod ni Jesus. Marami sa atin ang maaaring nagnanais na iwasan ito o “ipaliwanag ito palayo” upang hindi na natin kailangang harapin ang usapin. Ang krus ay kasangkapan ng kamatayan, gaya ng alam ng sinuman sa daigdig ng mga Romano. Ito ay isang bagay na kailangang pasanin araw-araw, ayon sa talatang ito. Ang kahalintulad na pananalita ay ginamit bago nito, na nagsasabing, “itakwil niya ang kanyang sarili.” Sa talatang 24, nagsalita ang Panginoon tungkol sa pagiging handang “mawalan ng kanyang buhay dahil sa Akin.” Kung gayon, ang kahulugan ng krus ng mananampalataya ay ang ipasakop o itaya ang iyong buhay, o kaluluwa, araw-araw sa kamatayan sa sarili nitong mga naisin upang gawin ang kalooban ng Diyos. Ang mawalan ng iyong buhay (kaluluwa, *psyche* o sarili) ay ang isuko ito sa Panginoon upang tunay mo itong mailigtas na may kasunod na walang hanggang pakinabang. Isinulat ni H.G. Bosch ito: “Upang makibahagi sa buhay ni Cristo, kailangan

munang makiisa sa Kanya sa Kanyang kamatayan—ang patuloy na pagkamatay ng buhay na makasarili, ng mapaghimagsik at makasalanang mga hilig, ay dapat maging araw-araw na karanasan.” Ang gayong tao ay tunay na makapaninindigan kasama ng nakapupukaw na pahayag ni Apostol Pablo sa Galacia 2:20: “Ako’y napako sa krus na kasama ni Cristo; gayunma’y nabubuhay ako. Gayunma’y hindi na ako ang nabubuhay, kundi si Cristo ang nabubuhay sa akin; at ang buhay na ikinabubuhay ko ngayon sa laman ay ikinabubuhay ko sa pananampalataya sa Anak ng Diyos, na umibig sa akin at ibinigay ang Kanyang sarili dahil sa akin.” Ang larawang inihaharap ng talatang ito ay ng isang taong nagpapahintulot kay Cristo na mabuhay sa kanya sa paraang namamahala habang siya ay narito pa “sa laman.” “Hindi na ako” (ang buhay na makasarili) ang namamahala kundi si Cristo. Hindi tayo tinawag upang mawala ang ating personalidad o pagkakakilanlan o upang maging mga hindi-tao. Mahalaga tayo sa Diyos sapagkat pinili Niyang ibilang tayong mahalaga sa Kanyang paningin. Tayo ay tinawag upang araw-araw na ipako ang “pagkamakasarili” (*selfism*) at ang pagkaabala nito sa “ako.” Isinusuko natin ang paggigiit o pagtatanggol ng ating kalooban, ng ating mga karapatan, ng ating mga personal na naisin sa kalooban ng Panginoon.

Ipinakita ng Panginoong Jesus ang ganitong uri ng buhay sa Kanyang sariling paglalakbay dito. Sinabi Niya, “Huwag ang kalooban Ko kundi ang sa Iyo ang mangyari.” Ang pagsukong ito ang naghatid sa Kanya sa krus alang-alang sa iba, ayon sa kalooban ng Diyos. Hindi maaaring magkaroon ng pagsunod kay Jesus nang hindi tinatahak ang landas ding Kanyang tinahak. Ang buhay, ang tagumpay at ang pagpapakawala ng kapangyarihan ay dumarating sa daan ng krus, hindi sa

paglampas dito. Ang pagiging mabunga ay nakasalalay rito. “Katotohanan, katotohanang sinasabi Ko sa inyo, malibang ang butil ng trigo ay mahulog sa lupa at mamatay, ito ay nananatiling nag-iisa, ngunit kung mamatay, ito ay nagbubunga ng marami” (Juan 12:24). Ang pahayag na ito ay nauuna sa isang pag-uulit ng turo tungkol sa pagkawala ng iyong buhay—sa sanlibutang ito—upang ito ay maingatan magpakailanman.

Ang mga pangunahing bahaging ito ng turo ng Biblia ay nagtuturo ng daan tungo sa masagana, mabunga, at mabisang pamumuhay. Ito ang daang itinatakda ng Kasulatan, hindi ang daan ng “popular na Cristianismo.” Kaya ang isang tunay na Cristianong tagapayo ay dapat maging pamilyar sa mga katotohanang ito. Sa katunayan, siya ay dapat makaranas ng mga ito sa ilang antas upang malinaw niyang maituro ang mga katotohanang ito sa iba. Ang gumawa ng iba ay pagkukunwari. Kakaunti nga ang mga tagapayong umaakay sa mga lumalapit para humingi ng tulong sa pamamagitan ng mga paraang ito. Nawa'y tulungan ka ng Panginoon na maging isa sa kakaunting iyon.

Mga Tanong: Ang Buhay na Ipinagpalit

1. Ayon sa iyong karanasan o obserbasyon, ano ang naging pinag-ugatang espirituwal na sanhi ng magulo at malungkot na buhay ng ilan? Ano ang kailangan?
2. Sa *limang* paunang hakbang o *saloobin* na kailangan para sa isang buhay ng malapit na pakikisama sa Diyos, ano sa iyong karanasan ang naging pinakamalaking pangangailangan o mga pangangailangan?

3. Balikan ang mga pangunahing simulain ng Roma 6 (kasama ang 8:13) para sa isang matagumpay o nagtatagumpay na buhay. Ilista ang alinmang hindi mo nauunawaan o nahirapan kang ilapat (isagawa). Ano ang kahirapan?
4. Bakit mahalaga ang araw-araw na pagpasan ng krus sa matagumpay na buhay? Ano ang kahulugan nito sa iyo?

Kabanata 8: Pagkilala sa mga Ugat na Sanhi at mga Sintomas

Ang pagkanakaaalam-sa-lahat ng Panginoon, kasama ng Kanyang karunungan, ang nagbibigay-kakayahan sa Dakilang Manggagamot ng ating mga kaluluwa na walang pagkakamaling masuri ang kalagayan ng puso ng tao. Mula sa puso “nagmumula ang mga bukal ng buhay” (Kawikaan 4:22). Sinisiyasat at sinusubok ng Diyos ang ating mga puso, na tumutukoy sa ating kaloob-loobang pagkatao. Natutuklasan Niya ang hindi mapapansin ng mababaw na tagamasid. Alam Niya na ang ating mga puso ay magdaraya at masama (Jeremias 17:9). Kailanman ay hindi malilinlang ang Diyos. Sa kasamaang-palad, ang mga taong tagapayo ay maaaring magkamali sa kanilang pagsusuri sa mga tao. Kailangan natin ang bawat tulong na maibibigay sa atin ng Espiritu Santo. Kailangan natin ang matalas na pagkilala habang nakikinig tayo sa mga tao. Madali nating nakikita ang mga panlabas na palatandaan o sintomas. Maaaring hindi natin mapansin ang mga ugat na sanhi ng mga suliranin. Isang pangunahing sanhi ay maaaring may kulang sa kanilang kaugnayan sa Panginoon.

May ilang pangunahing bagay na dapat tandaan sa pagsisimula mo ng isang sesyon ng pagpapayo. Sa paggawa nito, magkakaroon ka ng mas mabuting pagkakataon na matukoy ang mga ugat na sanhi.

Mga Bagay na Dapat Gawin

A. Kailangan mong makinig nang mabuti upang matukoy ang mga katotohanan at sa gayon ay maunawaan nang wasto ang

isang sitwasyon. Magsiyasat upang matuklasan ang mga salik na hindi gaanong halata.

B. Tulungan silang maunawaan hindi lamang kung nasaan sila kundi kung saan sila patungo. Ang iyong mga tanong ay maaari at dapat na magpalinaw sa anumang magulong pag-iisip sa kanilang panig. Nakikita ba nila nang tama ang mga bagay? Kapaki-pakinabang ba ang paraan ng kanilang paghawak sa sitwasyon?

C. Alamin kung handa silang gumawa ng mga pagbabago. Kadalasan ang mga pinapayuhan ay humihingi ng iyong tulong upang baguhin ang ibang tao o baguhin ang kanilang mga kalagayan. Malamang na ito ay lampas sa iyong kakayahan. Ang punto ay, handa ba silang gumawa ng mga pagbabagong maaaring makatulong sa sitwasyon.

Mga Bagay na Hindi Dapat Gawin

A. Huwag ipilit ang payo sa mga ayaw o hindi naturuan. Ito ay pag-aaksaya ng iyong panahon. Maaari kang manalangin na darating ang panahon na sila ay magiging handa, sa tulong ng Diyos.

B. Huwag akuin ang kanilang mga pananagutan o gawin ang kanilang mga pagpapasya.

C. Huwag maging isang tanggapan ng reklamo para sa mga paratang o hinaing na may kinalaman sa ikatlong partido, o sa tsismis o paninirang-puri. (Kawikaan 11:13, 25:8)

D. Mag-ingat na bigyang-pansin ang mga taong ito:

1. Ang mga nais ng tulong ayon sa sarili nilang mga kondisyon. Hindi ka dapat makibahagi sa tangkang pagmamanipulang ito.

2. Ang mga nagsasabing nais nilang tanggapin sila kung sino sila, ngunit sa katotohanan ay humihingi ng pagtanggap sa iresponsableng pag-uugali. Iniibig ng Diyos ang makasalanang, ngunit tiyak na hindi Niya iniibig ang kanilang mga kasalanan, na nakapipinsala lamang sa kanila.
3. Ang mga nais makipag-usap nang walang katapusan tungkol sa kanilang sarili o sa kanilang mga suliranin, ngunit hindi gumagawa ng seryosong pagsisikap na kumilos ayon sa payong ibinigay. Ang pag-uusap na walang pangakong magbago ay hindi na dapat ipagpatuloy.
4. Ang mga nangangako ngunit hindi kumikilos ayon sa napagkasunduan. Kabilang dito ang mga palaging huli sa mga tipanan o nagkakansela. Ang mahihinang dahilan sa mga pangyayaring ito ay hindi dapat tanggapin.
5. Ang mga paulit-ulit na gumagamit ng bokabularyo ng pag-iwas. Ang mga pariralang gaya ng: “Hindi ko kaya,” “hindi mo naiintindihan,” “napakahirap niyan” o “ganyan lang talaga ako” ay palatandaan na hindi sila seryosong handang magsikap.

Paano Ka Makatutulong

A. Magbigay ng tulong sa salita o sa praktikal na paraan ayon sa Salita ng Diyos. Kabilang dito ang pagpapalakas-loob, paggabay, pag-aayos ng tulong, pagtutuwid ng maling pag-iisip at mga mungkahi para sa pagbabasa, pakikinig at pag-aaral.

B. Ang tulong, ang kaayusan, ang pagsubaybay o ang pananagutan (sa ilalim ng patnubay ng Diyos) ay napakahalaga sa matagumpay na pagbabago. Kung wala ito, mas mahirap para sa mga may suliranin na maging mga mananagumpay.

C. Kapag ipinaaalala mo sa kanila ang Salita ng Diyos, hayaan mo silang basahin ang mga talata sa konteksto nito at sabihin sa iyo kung ano ang kahulugan ng mga ito.

D. Magsalita ng katotohanan sa pag-ibig (Efeso 4:15). Kapwa ito kailangan.

Ang Iyong mga Layunin sa Pagsisimula ng Pagpapayo

A. Alamin kung bakit sila lumalapit sa iyo. Humihingi ba sila ng payo, ng simpatiya o ng suporta lamang para sa sarili nilang naipasya nang hakbang? Sumangguni na ba sila sa iba? Kung oo, ano ang payo at sinunod ba nila ito?

B. Magtatag ng personal na magandang ugnayan sa pinapayuhan. Kunin ang kanilang tiwala sa pamamagitan ng mga bagay gaya ng init ng pakikitungo, katapatan, maingat na pakikinig, habag, pagtitiyaga at matatalinong salita. Gamitin ang kanilang mga pangalan kapag nakikipag-usap nang personal. Huwag subukang makuha sila sa pamamagitan ng pakikipagkompromiso sa iyong mga simulain o pagkilos sa paraang mapagkunwari. Tandaan na mapapansin ang iyong mga mata, bibig, ekspresyon ng mukha at kilos ng katawan.

C. Maging tapat sa Salita ng Diyos at sa iyong mga simulain. Ang katotohanan ay maaaring makasakit, kahit hindi sinasadya. Hindi mo dapat asahan o hangarin na maging popular sa lahat. Nagbibigay-lugod ka ba sa Diyos?

D. Patunayan ang iyong mga katotohanan. Sinasabi ng Deuteronomio 19:15, “Sa patotoo ng dalawa o tatlong saksi ay pagtitibayin ang isang bagay.” Huwag gumawa ng pasya matapos makinig sa isang panig lamang (Kawikaan 18:17). Huwag gumawa ng anuman sa espiritu ng pagtatangi (1

Timoteo 5:21). Maging makatarungan sa lahat. Pakitunguhan ang iba gaya ng nais mong pakitunguhan ka.

E. Maging kapaki-pakinabang at praktikal hangga't maaari sa iyong pagpapayo. Makatutulong ito sa iba na gumawa ng malaking pagbabago sa kanilang saloobin, marahil ay maging isang ganap na espirituwal na pagbabago. Hangarin ang pag-unlad, gaano man kaliit. Huwag ipagpatuloy ang mga pag-uusap na pakikipagkuwentuhan lamang.

F. Tandaan na hindi mo magagawa para sa iba ang tanging sila lamang ang makagagawa para sa kanilang sarili.

G. Isa pang ulit...Huwag tanggapin ang kanilang mga pagsisikap na sisihin ang iba, sa nakaraan man o sa kasalukuyan, para sa kanilang mga saloobin at mga kilos.

Manalangin sa simula ng inyong pagsasama. Kailangan mo ang tulong ng Diyos upang magtagumpay at kailangan nilang makita iyon. Habang nakikinig, upang masubaybayan ang mga bagay, maaaring nais mong gumawa ng ilang tala. Kung gayon, tiyakin sa kanila na hindi mo sinusubukang magtago ng isang uri ng dosyer o pribadong talaan na may kumpidensyal na impormasyon. Ito ay upang tulungan ka lamang na maalala ang lahat ng kaugnay na katotohanan.

Maaari mong uriin ang impormasyong nakukuha mo sa iba't ibang paraan. Kabilang sa mga ito ang sumusunod:

1. Ayon sa Suliranin: Maaaring marami ang mga ito, lahat ay magkakabuhol. Kailangan mong hatiin ang isang malaking gusot sa mas maliliit na bahagi nito. Kung may agarang krisis tungkol sa medikal na paggamot, pagbabayad ng upa o pag-aalaga sa mga bata, tiyakin na may hakbang na gagawin. Ang mga pangmatagalang alitan o hindi

pagkakasundo ay maaaring harapin sa ibang pagkakataon. Tukuyin ang mga pangunahing usapin, lalo na kung saan may tunay na sitwasyon ng krisis. Sikaping huwag maging mababaw. Lampasan ang halata, gaya ng, “Hindi kami nagkakasundo sa aming pag-aasawa.” Nais nating malaman kung bakit at kung ano ang kailangang gawin.

2. Ayon sa mga Pangangailangan: Hindi ito tumutukoy sa mga larangan ng pangangailangan na binigyang-kahulugan ng sanlibutan gaya ng bibigyang-kahulugan ni Maslow. Ang tinutukoy natin ay mga pangangailangang binigyang-kahulugan ng Biblia na lampas sa halatang mga pangangailangan sa pagkain, tubig, damit at bubong sa iyong ulunan. Ang mga pangangailangang ayon sa Biblia ay nagsisimula sa isang tamang kaugnayan sa Panginoon. Kailangang magkaroon ng wastong pagkaunawa sa pagkatao ng Diyos. Kapag ito ay baluktot sa isip ng pinapayuhan, hindi nila maaayos nang wasto ang mga bagay. Isang mabuting tanong ay, “Sabihin mo sa akin kung ano sa palagay mo ang Diyos.” Maaaring mabigla ka sa sagot. Ang mga maling konsepto tungkol sa Diyos ay bumabaluktot sa pag-iisip ng mga tao. Simulan ang kanilang pag-iisip at ang sa iyo sa pananaw ng Diyos tungkol sa tunay na mga pangangailangan, hindi sa mga gusto ng tao. Walang anuman sa Biblia na nagmumungkahi na dapat nating layunin ang “self-actualization” ni Maslow, isa pang salita para sa ideyang Hindu na “self-realization.”
3. Ayon sa Angkop na Kasulatan: Isaalang-alang ang mga simulain ng Biblia na angkop. Piliin ang mga talatang angkop sa pinakamalinaw na paraan. Tanungin ang iyong sarili habang nakikinig ka. Kailangan ba nilang patawarin

ang isang tao? Ituwid ang isang bagay? Aminin ang mali? Kalimutan ang mga bagay na lumipas na? Tanggapin ang hindi na mababago?

May iba pang mga tanong na maaari mong isaalang-alang habang nakikinig ka.

1. Hinaharap ba nila ang “kung ano talaga ito” (realidad) o ang “kung ano ang nais nilang mangyari (pag-aasam-asam)?
2. Tumutugma ba ang paraan ng kanilang pagsasalita, pagkilos at pamumuhay sa sinasabi nilang nais nilang maging? May pagkukunwari ba sa ilang antas o may katapatan?
3. Marami bang pag-uusap tungkol sa kanilang mga “damdamin” nang hindi hinaharap ang mga pananagutan o tungkulin? May mga taong hindi talaga makapagsalita nang hindi sinasabi ang “pakiramdam ko” nang ilang ulit sa loob ng dalawa o tatlong minuto.
4. May “pagdadahilan” ba o “paninisi sa iba” bilang pangunahing bahagi ng kanilang personal na salaysay?
5. Anong panghihikayat ang maaari mong gawin upang maisagawa ang kinakailangang hakbang? Sapat ba ang kabutihan ng kanilang mga anak upang patuloy nilang pagsikapan ang isang mahirap na pag-aasawa? Nais ba nilang bigyang-lugod ang Panginoon, kahit ito ay magastos? Malibang makakita ka ng isang matibay na susi ng panghihikayat sa ilang mahihirap na sitwasyon, maaaring hindi ka magtagumpay.

Pagkatapos nito ay maaari mong pagpasyahan kung ano ang tunay na mga ugat na sanhi, na ibinubukod ang mga ito sa mga

sintomas. Ngayon ay maaari mong talakayin kung ano ang maaaring kailanganin bilang isang radikal (pang-ugat) na hakbang upang maituwid ang suliranin, sa halip na subukang ilapat ang tinatawag na isang “band aid” (mababaw) na hakbang. Ngayon ay makikita mo kung may kahandaang pasanin ang kinakailangang personal na halaga upang maging isang mananagumpay. Ngayon ay maaari kang dumaing sa Diyos para sa Kanyang di-pangkaraniwang pamamagitan—para sa gawain ng Espiritu na sumusumbat—upang makita ang mga buhay na nababago para sa Kanyang kaluwalhatian.

Mga Tanong: Pagkilala sa mga Ugat na Sanhi at mga Sintomas

1. Nakalista sa aralin ang tatlong bagay na dapat gawin at apat na bagay na *hindi dapat gawin*. Ang huli ay may apat na babala tungkol sa mga tao. Ilista ang mga bagay na naging, o maaaring maging, kahirapan para sa iyo. Saan ka *nagkamali* noon? May dahilan ba?
2. Pitong layunin sa pagpapayo ang nakalista. Alin sa mga ito ang nakaligtaan mong tandaan o maaaring mahirapan kang isagawa?
3. Paano mo karaniwang *inuuri* ang impormasyon at tinutukoy ang mga suliranin sa pagsisikap na tulungan ang mga tao? May nakaliligtaan ka ba sa iyong pamamaraan at bakit?
4. May limang iminumungkahing tanong na maaari mong isaalang-alang kapag nakikitungo sa mga pinapayuhan. Alin sa mga ito ang naging isang bagong kaisipan o napabayaang konsiderasyon sa pakikitungo sa mga tao?

Kabanata 9: Paghikayat ng Pagbabago sa Pamamagitan ng Pagpapayo

Kung handa kang gawin para sa iba ang dapat nilang gawin para sa kanilang sarili, malamang na hindi ito pahihintulutan ng Panginoon. Ito ay isang aspekto ng iyong mga limitasyon. Ang kanilang pananagutan ay dapat manatiling kanilang pananagutan. Maraming talata sa Kasulatan ang naglililaw nito.

1. Hindi ka maliligtas maliban sa pamamagitan ng iyong sariling pananampalataya (Juan 3:16, Efeso 2:8-9, 1 Pedro 1:9). Kahit ang mga magulang ay hindi maaaring sumampalataya bilang kahalili upang matiyak ang kaligtasan ng kanilang mga anak.
2. Hindi ka makapamumuhay sa paraang nakalulugod sa Diyos nang hindi namumuhay sa sarili mong pananampalataya, hindi sa pananampalataya ng iba (Hebreo 11:1). Hindi ka makapananalangin nang mabisa, makapagpapatotoo nang mabisa, o makapamumuhay nang mabisa nang walang pananampalataya. Apat na ulit na ginawa sa Kasulatan ang pahayag na, “Ang matuwid ay mabubuhay sa pananampalataya,” samakatwid baga, sa kanilang sariling pananampalataya.
3. Ikaw ay pananagutin sa sarili mong mga pagpili sa buhay, mga salita at mga kilos. “Ang bawat isa sa atin ay magbibigay-sulit ng kanyang sarili sa Diyos” (Roma 14:12). Maging ito man ay dahil sa mga kasalanan sa Paghuhukom sa Dakilang Trono (Apocalipsis 20:12) o dahil sa buhay at paglilingkod sa Hukuman ni Cristo (2 Corinto 5:10), ikaw

lamang ang magbibigay-sulit sa Diyos. Hindi ka pahihintulutan ng Diyos na iwasan ang pananagutan para sa sarili mong buhay.

Kung gayon, paano mo matutulungan ang ibang tao?

Pangunahin na sa pamamagitan ng pagtulong sa kanila na baguhin ang paraan ng kanilang pag-iisip tungkol sa mga bagay. Ang mga kaisipan ay nauuna sa mga kilos. Iyan ang dahilan kung bakit itinuturing ng Panginoon ang pagnanasa sa puso na kasingsama ng gawa ng pangangalunya (Mateo 5:28); o ang panloob na galit na makasalanan sapagkat maaari itong humantong sa pagkapoot at karahasan. Isinasaalang-alang ng mga tao ang mga bagay sa kanilang isip bago gumawa ng alinman sa isang kapaki-pakinabang o isang iresponsableng kilos. Ang namamalaging mga kaisipan ng sama ng loob, kapaitan, paninibugho at hindi pagpapatawad ay tulad ng lason sa kaluluwa. Sa usapin ng personal na kabanalan, sa buhay ng isip madalas tayong nagkakasala sa Diyos, nagpapasimula ng kasamaan at nakapipinsala sa sarili nating budhi. Malibang malantad ang mga hindi kanais-nais na kaisipan sa pagpapayo, o sa pamamagitan ng pagpapahayag ng kasalanan, hindi mo mahaharap ang mga ugat na sanhi ng mga suliranin. Ang kasalanan ay nagsisimula sa puso at isip. Dito nagsisimula ang mga pagbabago.

Kung hindi mo makikilala ang mga kamalian o pinsala sa pag-iisip ng isang tao, hindi mo matagumpay na mahaharap ang kanilang mga suliranin. Iyan ang dahilan kung bakit kailangan mong siyasatin, nang maingat at may taktika, ang huwaran ng pag-iisip na nasa likod ng karamihan sa pag-uugali ng tao. Sa pamamagitan ng pagkaunawa rito, at pagkatapos ay pagsasaalang-alang sa angkop na mga Kasulatan, magagawa

mo ang susunod na hakbang. Iyon ay ang tulungan silang makita kung paano sila sinasaktan ng mga kaisipang ito o mga panloob na saloobin. Hindi sapat na ikaw ang nakakakita nito. Kailangan nilang makita ito nang lubos na malinaw. Paano mo ito magagawa?

1. Itatag kasama nila, sa pamamagitan ng matiyagang pagtatanong at pag-uusap, kung paano talaga sila nag-iisip sa mga larangang may kinalaman sa kanilang kasalukuyang pag-uugali. Hindi natin kailangang galugarin ang kanilang buhay hanggang sa sinapupunan, gaya ng nakaugaliang gawin ng ilang makasanlibutang sikologo o saykayatrista. Tandaan na nais mong harapin ang dito at ngayon, hindi ang nakaraan na hindi na mababago. Ang espiritung hindi nagpapatawad ay isang mabuting halimbawa. Kailangan nating harapin iyon ngayon.
2. Tulungan silang makita mula sa Kasulatan, kung maaari, kung ano ang sinasabi ng Panginoon tungkol sa isang paksang may kinalaman sa kanilang mga kaisipan. Maaaring, kung minsan, mangailangan ito ng mahabang pag-uusap. Hindi ito dapat na walang hangganan. Ang mga tao kung minsan ay nahihirapang makita na ang kanilang pag-iisip ay nakapipinsala, kahit na tila makatwiran ito sa pananaw ng tao. Ang pagkapoot ay isang halimbawa. Kapag nagdusa sa kamay ng iba, tiyak na mauunawaan ang pagkakaroon ng masamang damdamin sa isang tao. Kamangha-mangha na nakapanalangin si Jesus para sa mga nagpahirap, nanlibak at dumura sa Kanya. Siyempre, maaari nating sabihin, “Ngunit Siya ang Panginoon.” Oo, at tayo ay tinawag upang tularan Siya (1 Juan 2:6).

3. Hindi tayo dapat magbigay ng impresyon na binabalewala natin ang sakit at pagdurusa ng mga pinakikinggan natin. Tiyak na maaari tayong sumang-ayon na ang kakila-kilabot na mga karanasan gaya ng pang-aabuso, pangmomolestiya at pag-abandona ay magdudulot ng masamang damdamin sa sinuman. Hindi natin dapat subukang bigyang-katwiran ang mga gumagawa ng masama kundi mas piliin pang ipaubaya sila sa katarungan ng Diyos. Ang paghihiganti ay sa Kanya (Roma 12:19). Gayunman, kung hindi natin buong-tatag na iiwan sa likuran ang lumipas na, na lampas na sa anumang mababago natin ngayon, patuloy tayong magdurusa sa kalooban. Bahagi ng ating suliranin ang pangangailangang patawarin ang iba sa ating mga puso at ipagkatiwala sila sa Diyos (Lucas 11:4, Efeso 4:32). Ang pagpapatawad ay dapat magsimula sa kalooban, hindi sa damdamin. Paano pa natin maiibig ang ating mga kaaway at mga umuusig sa atin? (Mateo 5:44)

4. Isaalang-alang kung ang kanilang kasalukuyang paraan ng pag-iisip ay may anumang tunay na naitutulong.

Ang mga tanong na ito ay maaaring makatulong sa iba na baguhin ang kanilang paraan ng pag-iisip:

PRAKTIKAL... Paano umaandar ang mga bagay?

-Kung magpapatuloy ka nang ganyan, ano ang mangyayari?

-Kung patuloy mong pakikitunguhan ang mga ugnayan gaya ng ginagawa mo ngayon, gaganda ba ang mga ito?

-Kung ipagpapatuloy mo ang mga dati mong gawi, ano ang mangyayari?

-Kung umaasa kang magbabago ang mga bagay, paano ka magbabago upang makatulong na maganap ito?

ESPIRITUWAL... Paano naipakikita ng paraan ng iyong pamumuhay ngayon ang ipinahahayag mong kaugnayan sa Panginoon?

-Ano ang kasalukuyan mong kaugnayan sa Panginoon?

-Ang iyo bang mga kilos, etika, at moralidad ay tugma rito?

-Ano ang dapat baguhin upang ang mga ito ay magkaroon ng kaunting panloob na pagkakatuugma?

PAGSUSURI SA HINAHARAP... Anong mga pagbabago ang kailangan?

-Paano mo mababago ang paraan ng iyong paghawak sa mga bagay?

-Ano ang mga posibleng panganib kung mananatili ang mga bagay gaya ng ngayon?

-Ano ang pinakakapaki-pakinabang na bagay na magagawa mo ngayon, kung titingnan mo ang pangmatagalan?

Ang iyong layunin ay tulungan ang iba na baguhin ang kanilang pananaw, kapag ito ay kailangan. Ang ibig naming sabihin sa pananaw ay ang posisyong kinukuha nila sa pagsusuri ng kanilang sitwasyon. Kasangkot dito ang kanilang pangkalahatang perspektiba, na maaaring nabaluktot dahil sa matagal na panahon ng pag-iisip na “nakalubog sa lubak”—walang katapusang pag-uulit o pagmumuni-muni, na tinatawag na “paikot-ikot lamang.” Ang bunga ay ang pagtatapos ng bawat ikot ng hindi mabisang pag-iisip sa isang dead end. Ang perspektiba ay nangangahulugan ng kung paano lumilitaw ang mga bagay sa ating isip, tumpak man ito o hindi.

Kung minsan ito ay bumababa sa tinatawag na “mental set.” Ang gayong pag-iisip ay nagkaroon ng katigasan na nagsasabing ang isang bagay ay totoo o hindi na malulutas kahit hindi naman ganoon. Kung hindi ito mababago, walang magiging pag-unlad. Ang mga depekto sa pag-iisip ay nagbubunga ng mga depekto sa pag-uugali.

Kadalasan ang mga tao ay lubos na walang kamalayan sa hadlang na ito sa sariwa, malikhain o kinasihan ng Kasulatang pag-iisip. Ang katigasan ng ulo at ang kapalaluan ay mga salik din. Ang mga pagbaluktot sa perspektiba ay maaaring suportahan ng alinman sa mga hilig na ito:

1. “Paningin na Parang sa Bariles ng Baril” o “Tunnel Vision”—Ipinapalagay nito na ang lahat ng nasa isang suliranin ay ang nakikita lamang natin sa isang makitid na dulo. Tiyak na maaaring may higit pa rito!
2. Panandaliang Paningin—Ang agarang kasiyahan o ang agarang ginhawa mula sa isang kapighatian ang nagiging pangunahing simulain ng pagkilos. Ano ang mangyayari sa pangmatagalan?
3. Paningin na Iisang Direksyon—Ang pagtingin lamang sa kung ano ang mabuti para sa akin bilang tanging mahalaga. Mahalaga ba ang iba?
4. Kiling na Paningin—Nakikita mo ang isang panig ng usapin, ang panig na iyong pinapaboran. Paano naman ang mas buong pagsasaalang-alang, na kasama ang kabilang panig?
5. Nagmamadaling Paningin—Ang padalus-dalos na mga pagpapasya, na walang maingat na pagsusuri, ay kadalasang hindi pumapansin sa iba’t ibang kahihinatnan. Maaari bang maghintay nang kaunti ang pagpapasya?

Maaaring makatulong sa iyo na mag-isip ayon sa tinatawag na limang yugto na kasangkot sa paglutas ng suliranin. Ang layunin ng pagbabalik-tanaw sa mga yugtong ito ay upang makita na may mahabang daan sa pagitan ng pagkilala sa isang suliranin at ng paggawa ng kinakailangang mga pagbabago bilang bahagi ng iyong buhay. Dito nga ay kailangan mo ang kapangyarihang nagbibigay-kakayahan ng Espiritu Santo.

1. Pagkilala—Talaga bang nauunawaan nila ang pangunahing suliranin o kalagayan? Malinaw ba sa kanilang isip ang tungkol sa iyong tinatalakay?
2. Pag-amin—Tinatanggap ba nila na talagang may suliranin sila sa larangang ito, na ito ay tuwirang nasa kanilang pintuan?
3. Pagsasaalang-alang sa mga Kahihinatnan—Tiyakin na malinaw sa kanila ang posibleng mga kahihinatnan kung hindi sila gagawa ng pagbabago; gayundin ang mga kahirapang maaaring kasangkot sa paggawa ng kinakailangang pagpapasya. Kung madali lamang ang lahat, malamang na nagawa na ito ngayon.
4. Pagpiling Magbago—Handa ba silang lumampas sa yugto ng pag-uusap at gawin ang kinakailangang mga hakbang? Kailan? Mananagot ba sila sa isang tao upang ito ay talagang maganap?
5. Pagsasama ng Pagbabago sa Buhay—Ibig sabihin nito na ito ay dapat maisama sa isang regular na gawain, kung saan kinakailangan. Hindi maaaring magkaroon ng ideyang “susubukan ko ito nang minsan” o sa loob ng ilang araw, kung nais mong magtagumpay. Magpapatuloy ba sila o susuko pagkatapos ng isang maikling pagsisikap? Ang

tinutukoy natin ay ang pagiging kumbinsido hanggang sa punto ng nakatalagang pagtitiyaga.

Laging isang maselang bagay ang pakikitungo sa isang taong tunay na ginawan ng masama, itinakwil o pinadamang walang halaga. Gayunman, kailangang mapagtagumpayan ang mga negatibong damdamin. Tayong lahat ay ginawan ng masama sa ilang panahon ng ating buhay. Ang Panginoong Jesus ay ginawan ng matinding kasamaan sa Kanyang buhay sa lupa. Kailangan nating ilagay ang mga kasamaang ito sa perspektibang ito habang tinatalakay natin ang usapin. Handa ba silang ipagkatiwala sa Panginoon ang mga gumawa sa kanila ng masama at patawarin sila sa kanilang mga puso? Ito ay magiging napakahalaga sa kanilang sariling paggaling. Ipabasa sa kanila ang Mateo 18:21-35 at ipakilala sa kanila ang kanilang sarili sa kuwento. Tandaan na tinawag ng Panginoon ang taong hindi nagpapatawad na “masama.”

Talaga bang napakahalaga kapag tayo ay hinahamak o itinatakwil ng ibang tao, kung napagtatanto natin na ang Panginoong Jesus, na Siya mismo ay “hinamak at itinakwil,” ay kayang tumanggap sa atin? Isipin mo ang iyong sarili bilang isa sa mga minamahal na anak ng Diyos, na lubos na tinanggap “kay Cristo,” ang Minamahal ng Diyos (Efeso 1:3-9). Ano pa ba ang talagang mahalaga kung ito ay totoo? Dahil iniibig natin ang lubhang minamahal na Anak ng Diyos kaya tayo ay iniibig at lubos Niyang tinatanggap. Ang ating mga personal na nagawa, hitsura at talino, maging ang ating nakaraan, ay walang kaugnayan sa pagtanggap na ito. Mahalagang talikuran ang pag-iisip na nakasentro sa sarili at piliin ang pag-iisip na nakasentro kay Cristo upang magkaroon ng tunay na kapayapaan at kagalakan. Subukang ibigay ang iyong sarili sa

iba dahil sa pag-ibig kay Cristo at tingnan kung walang di-tuwirang pakinabang sa iyo.

Kung ikaw, bilang tagapayo, ay magtatatag ng karapatang mapakinggan ng pinapayuhan sa pamamagitan ng pagtitiyaga, kabaitan at maingat na pakikinig, ang iyong payo ay lalong pakikinggan. Kung lumilitaw kang mapanghatol at malupit, ito ay malamang na hindi mangyari, kung hindi man imposible. Maaari kang magbigay ng napakabigat, ngunit kinakailangang, payo kung nadarama ng pinapayuhan na talagang nagmamalasakit ka sa kanya bilang isang tao, hindi bilang isang proyekto. Ang mahihirap at masasakit na bagay ay maaaring harapin, bagaman may kasamang luha. Kung magsasalita ka sa tamang panahon at sa tamang paraan, bilang isang nagmamalasakit, ikaw ay uunlad. Ipanalangin na bigyan ng Panginoon ang pinapayuhan ng nakikinig na tainga at ng nagpapasakop na kalooban. Kung ang Kamangha-manghang Tagapayo ay gumagawa sa pamamagitan mo, tiyakin na ikaw, gaya Niya, ay “gagawa ng lahat ng bagay nang mabuti.” Ang susi ay na ikaw ay isang bukas na daluyan sa Panginoon, at ang ibang tao ay isang nagpapasakop na sisidlan para sa Kanyang di-pangkaraniwang gawain.

Isang huling paalala: Ang pinakamahalagang pagbabago na kailangan nating ihikayat sa iba, at sa ating sarili, ay ang pagpapabuti ng ating kaugnayan o pakikisama sa Panginoon. Naihahayag ba ang buhay ni Jesus sa ating “katawang may kamatayan?”

Mga Tanong: Paghikayat ng Pagbabago sa Pamamagitan ng Pagpapayo

1. Noong nakaraan, *paano* mo sinubukang tulungan ang mga tao na magbago sa kanilang pag-uugali upang matulungan

silá? Gaano nagtagumpay ang mga pamamaraang ito?

2. Sa pagsisikap na tulungan ang mga tao na baguhin ang kanilang paraan ng pag-iisip, anong mga mungkahi ang tila pinakanakatulong sa iyo? Bakit?
3. Sa *limang yugto* ng paglutas ng suliranin, alin sa mga ito ang karaniwan mong nakaliligtaan sa pagsisikap na tulungan ang iba? Bakit sa palagay mo ay nakaligtan mo ang mga ito?
4. Ano ang kailangan mong tandaang gawin upang *makamit ang karapatang mapakinggan* ng mga nais mong tulungan? Anong mga pagkakamali ang natutuklasan mo sa iyong mga nakaraang pagsisikap sa larangang ito?

Kabanata 10: Ang Kahalagahan ng Pagsisisi

Lahat ng nais nating gawin nang matagumpay sa pagpapayong batay sa Biblia ay nangangailangan ng nagbibigay-kakayahang kapangyarihan ng Diyos. Sinabi ng Panginoong Jesus, “Kung hiwalay sa Akin ay wala kayong magagawa” (Juan 15:5). Kung wala ang kapangyarihan ng Espiritu, paano natin aasahang makakita ng mga buhay na nababago at mga suliraning nalulutas? Malinaw sa Kasulatan na ang pagbibigay-kakayahan ng Diyos ay makakamit lamang batay sa isang kondisyon. Ang pangunahing kondisyon ay ang pagpapasakop at pagsunod sa Kanyang kalooban. Isang napakahalagang usapin sa bahaging ito ang pagsisisi kung saan ito kailangan. Ang tinutukoy namin ay pagsisising tunay, hindi mababaw o kulang.

Ano ang pagsisisi? May kaunting pagtatalo tungkol sa kahulugan nito at laganap na maling pagkaunawa sa mga karaniwang mananampalataya. Dapat tayong maging malinaw sa ating pinag-uusapan sa sulating ito. Sa Kasulatan, ang salita ay nangangahulugang “pagbabago ng isip.” Inilalarawan ng Unger’s Bible Dictionary ang pagsisisi bilang “isang saligan at lubusang pagbabago sa puso ng tao, mula sa kasalanan at patungo sa Diyos.” Ang kaisipang ito ay ipinahayag ng propeta sa Isaias 55:7: “Talikdan ng masama ang kanyang lakad, at ng liko ang kanyang mga pag-iisip, at manumbalik siya sa Panginoon.” Si Juan Bautista, ang dakilang mangangaral ng pagsisisi, ay nagpatunay sa ganito ring kaisipan. Hinihingi niyang magpakita sila ng katibayan ng hangaring lubusang baguhin ang kanilang buhay (Mateo 3:8). Ganito rin ang kaisipan sa Jeremias 18:11, 35:15. Sinabi ng Panginoong Jesus

kaugnay ng kaligtasan, “Malibang kayo'y magsisi, kayong lahat ay mapapahamak ding gayon” (Lucas 13:3, 5). Ang babalang ito ay inulit nang maraming beses sa Mga Gawa 3:19, 11:18, 17:30, 20:21, gayundin sa mensahe noong Pentecostes sa Mga Gawa 2:38. Ang lahat ng tunay na pagsisisi ay hindi lamang may “pagbabago ng isip” kundi isang pagbabagong nagdudulot ng pagbabago ng pag-uugali mula sa masama tungo sa mabuti. Isinulat ni Unger, “Ang pagsisisi ay may mga mahahalagang sangkap na ito: (1) isang tunay na kalungkutan sa harap ng Diyos dahil sa kasalanan (2 Corinto 7:9-10, Mateo 5:3-4, Awit 51); (2) isang panloob na pagkamuhi sa kasalanan na tiyak na susundan ng aktuwal na pagtalikod dito (Mateo 3:8, Mga Gawa 26:20, Hebreo 6:1); (3) mapagpakumbabang pagsuko ng sarili sa kalooban at paglilingkod sa Diyos (Mga Gawa 9:6).

Saan pinakamalamang na kailangan ang pagsisisi sa mga pinapayuhang maaari nating makaharap? Hindi lamang ito angkop sa itinuturing nating malaking bahagi, gaya ng imoralidad, kundi maaari rin itong umabot sa mga saloobin ng puso. Kasama rito ang kawalan ng pananampalataya, sama ng loob, pagkaawa sa sarili, pagrereklamo, kapalaluan at kakulangan ng pag-ibig. Kailangang pag-usapan ang pagtugon ng pagsisisi, hawak ang Biblia. Kailangan itong maunawaan, kilalanin at isagawa. Ang kulang na pagsisisi ay hindi magtatagal. Kung kailangan ang pagsisisi, hindi ka magtatagumpay hangga't hindi gumagawa ang pinapayuhan ng nararapat na hakbang. Totoo ito may kinalaman sa kaligtasan, sa nasirang pakikisama, o sa kaugnayan sa iba. Kung saan hindi tayo gumawa ng tama sa iba, dapat tayong magsisi at ituwid ang mga bagay. Maaaring kasama rito ang pagsasauli o pagbabalik sa iba ng nawala sa kanila dahil sa anumang ginawa ng nagkasala. Maaaring kasama rito ang kinakailangang

paghingi ng paumanhin at paghingi ng tawad. Ang mga ito ay dapat taos-puso. Ang mga pahayag na gaya ng, “Kung may nagawa akong mali...” o “Kung nasaktan kita, pasensiya na,” ay hindi nagpapakita ng tunay na pagsisisi.

Pag-usapan natin ang mga karaniwang bahagi kung saan malinaw na kailangan ang pagsisisi.

Imoralidad

Kung nakikipag-usap ka sa isang taong hindi ligtas o sa isang nagpapahayag na Cristiano ngunit namumuhay sa pakikiapid, pangangalunya o iba pang kasalanang sekswal, dapat mong ipakita sa kanila ang 1 Corinto 6:9-10, Efeso 5:3-6, Galacia 5:19-21, 1 Juan 2:4, 3:4-10. Pansinin nang mabuti na hindi natin pinag-uusapan ang mga kasalanang minsanan lamang (madalas banggitin ng mga pinapayuhan si David). Ang pinag-uusapan natin ay ang pamumuhay sa kasalanang labag sa kautusan, nang may kaalaman at paulit-ulit, sa halip na pamumuhay sa katuwiran. Ang isang tunay na mananampalataya na nagkakasala sa napakaselang bahaging ito ay makararanas ng naranasan ni David sa Awit 51 at 32, kung saan napakasama ng kanyang pakiramdam. Matapos ikaila ni Pedro ang Panginoon, labis siyang nagdusa sa loob at tiyak na hindi niya ito ipinagpatuloy. Kahit isang paglabag lamang, kailangan pa rin ang pagsisisi. Huwag kang pumuwesto ng paghatol, kundi ng kahinahunan. Ang Diyos ang Hukom at ang Diyos ang humihingi ng pagsisisi. Tandaan na ang basta pagtigil lamang sa partikular na kasalanang ito, saka paghingi ng tawad, ay hindi nangangahulugang wala nang mga bunga. Pinatawad si David ngunit hindi siya nakaligtas sa mga bunga (2 Samuel 12:7-14). Ang mananampalatayang nagkakasala ay nangangailangan ng pagdidisiplina ng Diyos (Hebreo 12:5-11). Maaari ring

mangailangan ang taong iyon ng disiplina ng iglesya (1 Corinto 5) sa iba't ibang antas, mula sa pribado hanggang sa publiko.

Kung ang pagsisisi ay mangangailangan, gaya ng madalas mangyari, ng patuloy na pananagutan at pagpapayo, tiyakin mong mangyayari ito. Maaari itong sa pamamagitan ng angkop na mga pinuno sa iglesya o ng sarili mong pagpapayo. Sa mga kaso ng pangangalunya, maraming bagay ang kailangang suriin. Mayroon bang malinaw na paghihiwalay sa pagitan ng dalawang nagkasala? Natapos na ba o ginawa nang imposible ang anumang karagdagang pakikipag-ugnayan? Napayuhan na ba ang dalawang panig sa isang pag-aasawang napinsala dahil sa maling asal ng isa sa kanila? Ang taong nasaktan o pinagtaksilan ay maaaring mangailangan ng tulong sa pagpapatawad o sa pakikipagtulungan sa pag-aalis ng mga hadlang. Ang nagkasala ay maaaring mangailangan ng tulong sa lubusang pagbabago ng kanyang mga paraan ng pag-iisip. Maaaring saklaw nito kapwa ang bahaging sekswal at o iba pang mga bagay. Ano ang pinagmulan, sa naunang pag-uugali o sa buhay-isip, na humantong sa pagkakasala ng pangangalunya?

Sa mga kaso ng pakikiapid na kinasasangkutan ng mga walang asawa, ang dating lunas ay laging hinihinging magpakasal sila, may makatwirang batayan man o wala na magtatagumpay ito. Madalas, ang pagkaakit ay pisikal lamang, na sa ganang sarili ay mahinang batayan para sa isang pangmatagalang pag-aasawa. Kailangang suriin ang usapin ng kaligtasan. Ang usapin ng malusog na buhay-isip, o maging ang tinatawag sa bansang ito na “mga kaugalian sa pakikipag-date,” ay kailangang iayon sa mga simulain ng Biblia tungkol sa personal na mga ugnayan. Anumang hindi malusog na kalagayan ay dapat pansinin at

linisin. Ang daan ng kapatawaran ay kailangang ipaliwanag at saka angkinin sa wastong batayan ng Biblia. Marami pang ibang usapin ngunit, sapat na ito upang ipakilala ang paksa.

Pag-abuso sa Droga at Alak

Ang ganitong uri ng kaso sa pagpapayo ay mangangailangan ng natatanging pansin upang matiyak na nalulutas ang suliranin at naiiwasan ang pag-ulit nito. Kailangan mong malaman kung anong mga droga ang sangkot at kung gaano na ito katagal nangyayari. Talaga bang may kasalanang nangingibabaw sa buhay? Mayroon bang pagkukusang gumawa ng malinis at lubusang paghiwalay ngayon? Kung gayon, tiyak na kakailanganin nila ang patuloy na pagpapayo at pananagutan. Malamang na kailangang dumalo ang pinapayuhan sa isang grupong sumusuporta na batay sa Biblia, na binubuo ng mga mananampalatayang may karanasan na sa paglaya. Maaaring makatulong ang mga makasanlibutang grupo ngunit karaniwang hindi nakasentro kay Cristo. Nais nating iangkla nang matatag ang anumang ginagawa natin sa Panginoong Jesus at sa Kanyang Salita. Napakalaki ng panganib ng pagbabalik sa bahaging ito ng maling asal. Mangangailangan ng malaking pagkilala upang makita ang tunay na katapatan at matatag na pangako na magbago sa pamamagitan ng kapangyarihan ng Diyos. Dapat aminin na walang natatanging mga grupong sumusuporta para sa mga lasenggo na nakatala sa iglesia ng Bagong Tipan. Papalitan nila ang paglalasing ng pagiging puspos ng Espiritu (Efeso 5:18). Nagsasama-sama ang mga mananampalataya—hindi batay sa kanilang tiyak na mga dating kasalanan, kundi batay sa kanilang pakikipag-isa kay Cristo.

Mga Alitan at Pagtatalo

Malinaw na inilalahad ng Roma 12:18 ang usapin. “Kung maaari, hangga't nasa inyo, ay magkaroon kayo ng kapayapaan sa lahat ng tao.” Kung minsan ay tila hindi ito maaari, ngunit kung maaari, dapat nating subukan alang-alang kay Cristo, gayundin para sa ating sariling kabutihan, na umiwas sa mga pagtatalo at sa mga bagay na nagbubunga ng alitan. Karamihan dito ay nagmumula sa katigasan ng ulo at sa inaakalang pangangailangang laging nasa tama, anuman ang kapalit. Isang kilalang kasabihan sa atin ay ang isang tao ay “laging kailangang siya ang may huling salita.” Talagang kailangan nating pagsisihan ang hilig na ito, upang makita ang pagkamakasalanang ng motibong madalas na nasa ilalim ng mga pagtatalo. “Lahat ng lakad ng tao ay malinis sa kanyang sariling mga mata, ngunit tinitimbang ng Panginoon ang mga motibo” (Kawikaan 16:2). “Sa kapalaluan ay dumarating ang pagtatalo” (Kawikaan 13:10). “Iwan mo ang pakikipagtalo” (Kawikaan 17:14). “Ang mga taong palaaway ay nagpapaningas ng alitan” (Kawikaan 26:21).

Kailangang ayusin ang mga alitan ng lahat ng panig, na kinikilalang paano man ito nagsimula, kailangan nilang tumigil. Kailangan nating magsisi sa anumang bahaging ginampanan natin sa pagpapatuloy ng mga pagtatalo at sa gayon ay pagpapanatili ng alitan. Hayaan mong makamit ng ibang tao ang anumang personal na kasiyahang maaaring makuha sa pakiramdam na siya ang “tama,” kahit ikaw ang mapasama. Ang iyong layunin ay dapat maging tama sa paningin ng Diyos, na naghahanap ng kapayapaan saanman maaari. Kasama rito ang alitan sa pag-aasawa, walang katapusang pagtatalo ng mga anak, o sa pagitan ng mga magulang at mga anak. Tiyak na kasama rito ang mga pagtatalo sa lokal na iglesya (at kasama

nito, ang pagkakabaha-bahagi), mga hidwaan sa paaralan, sa trabaho, o sa kapitbahayan. Ang paglutas sa suliraning ito ay dapat magsimula sa malalim na pagsisisi ng sinumang nag-ambag dito. Higit pa rito, kailangan nating “hanapin ang kapayapaan at itaguyod ito” (Awit 34:14). “Mapapalad ang mga mapagpayapa,” itinuro ng Panginoon.

Kapalaluan

Tiyak na kailangan ang pagsisisi sa bahaging ito, yamang ang kapalaluan ang nangunguna sa listahan ng pitong bagay na kinapopootan ng Panginoon (Kawikaan 6:16-17). Tinatawag itong “kasuklam-suklam sa Panginoon” (Kawikaan 16:5). Ang kasalanang ito ang nasa puso ni Lucifer, na humantong sa kanyang paghatol sa mga kamay ng Panginoon (Isaias 14:13-15). Ito ang kasalanang nag-uudyok sa tao na luwalhatiin ang kanyang sarili at hindi ang Panginoon. Ito ang ugat ng karamihan sa mga alitan.

Tila mahirap para sa marami na makilala ang lihim at mapanlinlang na panloob na kabulukang ito. Sa kabila ng maraming pangaral ng Biblia tungkol sa kababaang-loob o kaamuan, sa pangkalahatan ay hindi mapagpakumbaba ang mga tao. Tila hindi napagtanto ng mga alagad ang dakilang aral na itinuturo ni Jesus nang hugasan Niya ang kanilang mga paa (Juan 13). Wala silang pakialam sa pangangailangan sa halata at karaniwang paglilingkod na ito. Hindi sila kundi Siya ang gumawa ng unang hakbang. Malamang na hindi mo maaakusahan ng kapalaluan ang ibang tao at makita siyang agad na umaamin na totoo ito. Sa pamamagitan lamang ng matiyagang pagtatanong sa isang taong bukas sa gawain ng Espiritu ito maipagtatapat. Saka maaaring sumunod ang pagsisisi. Talagang sinisira nito ang pakikipag-isa sa Diyos

kapag nagpatuloy sa kasalanang ito. Maaari itong nakatago bilang tiwala lamang sa sarili o diwang mapagsarili, ngunit kapalaluan pa rin ang nasa ugat. Kailangan itong bunutin.

Makasalanang mga Saloobin sa Diyos

Masama ang magkaroon ng makasalanang saloobin sa iba; mas masama pa ang magkaroon nito sa Diyos, ang ating Manlilikha at Panginoon. Masama ito dahil sa kung sino Siya at kung sino tayo. Siya ang Magpapalayok at tayo ang luwad (Jeremias 18:1-6). May ganap Siyang karapatang pakitunguhan tayo sa anumang paraang inaakala Niyang nararapat, gaya ng ginagawa ng Magpapalayok sa anumang luwad. Tayo ay binili sa halaga. Hindi tayo sa ating sarili (1 Corinto 6:20, 7:23). Kailangan nating magsisi tuwing nakakalimutan natin ito.

Marahil ang pinakamasama sa lahat ng saloobin ay ang pagkapoot sa Diyos, o maging ang pasimulang damdamin nito, ang sama ng loob sa Diyos. Karamihan dito ay hindi lantarang ipinahahayag sa halatang mga salita. Kaya't kailangan itong ilabas sa pamamagitan ng tahasang mga tanong gaya ng, “Mayroon ka bang sama ng loob sa iyong puso sa Panginoon?” Tumatalikod ang mga tao sa Panginoon dahil sa hindi pagkasiya o kalungkutan tungkol sa kinahinatnan ng buhay o dahil sa isang trahedyang nangyari. Pinararatangan nila ang Diyos ng paggawa ng mali, sinisisi Siya sa pagpapahintulot na mangyari ang ilang bagay. Gayunman, ang sanhi ay maaaring ang pagbubunga ng kasalanan sa kanilang buhay, o, gaya ng makikita sa Job kabanata 1 at 2, ay maaaring udyok ng diyablo. Ang sanhi ay maaaring lubos na lampas sa ating kakayahang maunawaan o matunton. Ang mga walang kahit katiting na maaangking karapat-dapat sa kanilang paglakad kasama ng Diyos ay nagagalit sa Kanya dahil hindi nila gusto ang ilang

pangyayari o bunga ng kanilang sariling mga pagpili. Posible kahit para sa isang mananampalataya na isiping dahil sila ay “laging nagsisikap gumawa ng tama,” may obligasyon ang Diyos sa kanila. Siya ang Diyos ng biyaya o di-karapat-dapat na kagandahang-loob sa makasalanang mga lalaki at babae. Maaari mong saliksikin ang mga talaan ng Langit at hindi ka makakakita ng kahit katiting na palatandaan ng anumang utang ng Diyos sa tao. Sa halip, totoo na “dahil sa kaawaan ng Panginoon kaya hindi tayo nalipol.”

Ano ang masasabi natin tungkol sa pagpapabaya sa Diyos? Ang mga taong pinakamaraming reklamo ay kadalasan ang mismong mga namuhay sa paraang binalewala ang mga karapatan ng Diyos sa kanilang buhay. Nagpahayag silang naniniwala sa Kanya, na kinikilala Siya bilang kanilang Manlilikha, tunay ngang ang Kataas-taasang Persona. Gayunman ay namumuhay sila sa paraang lubos na hiwalay sa Kanyang kalooban. Hindi nila isinasaalang-alang na ang mismong layunin kung bakit sila nilalang ay upang bigyang-kasiyahan ang Diyos. Namatay si Cristo para sa atin upang “ang mga nabubuhay ay huwag nang mabuhay para sa kanilang sarili kundi para sa Kanya na namatay at muling nabuhay alang-alang sa kanila” (2 Corinto 5:15). Hindi nila hinahanap ang Kanyang kalooban. Kadalasan ay hindi sila nananalangin malibang may gusto sila o nahulog sila sa ilang kahirapan. Hindi sila nagbibigay sa Panginoon ng mga unang bunga ng kanilang kinikita (Kawikaan 3:9). Hindi nila inilalaan ang kanilang panahon sa anumang makabuluhang antas para sa Kanyang mga kapakanan. Higit sa lahat ay para sa sarili sila nabubuhay. Hindi ba ito isang bagay na dapat pagsisihan ng mga tao?

Maling mga Prayoridad

Malapit na kaugnay ito ng naunang pinag-usapan. Sinabi ni Jesus, “Hanapin muna ninyo ang Kaharian ng Diyos at ang Kanyang katuwiran” (Mateo 6:33). Kapag hindi ito ginagawa ng mga tao, lalo na ng mga mananampalataya, sila ay sumusuway, at ang pagsuway ay nangangailangan ng pagsisisi. Una ba ang Diyos sa ating panahon, sa ating mga materyal na pag-aari, sa ating paglilingkod, sa ating pag-ibig at sa ating paggamit ng anumang ibinigay Niya sa atin nang may biyaya? Kung hindi, kailangan nating magsisi at baguhin ang ating mga lakad kung inaasahan natin ang Kanyang pagpapala. Kailangan natin ang Kanyang nagbibigay-kakayahang kapangyarihan upang mapagtagumpayan ang mga suliranin at mamuhay nang matagumpay.

Huwag kailanman kaligtaan ang pangangailangan sa ganitong pagtutuwid sa pagpapayo. Kung kailangan ang Diyos sa buhay na nagtatagumpay, kailangan nating kilalanin ang pangunahing kondisyong ito ng Kanyang gawain.

Mga Tanong: Ang Kahalagahan ng Pagsisisi

1. Sa anong paraan naapektuhan ng araling ito ang iyong pagkaunawa sa tunay na pagsisisi? Paano mo makikilala ang mababaw, kulang o hindi taos-pusong pagsisisi?
2. Paano mo haharapin ang isang taong kailangang magsisi, ligtas man o hindi ligtas? Paano ka nabigo o nagtagumpay noon sa bagay na ito?
3. Anim na pangunahing bahagi ng pagsisisi ang tinalakay sa araling ito. Ilista ang bawat isa at sabihin kung paano mo haharapin ang isang taong *alam* mong tiyak o *naramdaman* mong may ganitong suliranin.

Kabanata II: Paglilingkod sa mga Hindi Masaya sa Pag-aasawa

Ang pagkasira ng mga pag-aasawa at ang mga wasak na pamilya ay isa sa pinakamalulungkot na pangyayari sa makabagong lipunan. Ang kalakarang ito ay nakapasok na sa iglesya. Samantalang noong nakaraang mga dekada ang iglesya ay isang matibay na muog laban sa diborsiyo at pagkawasak ng pamilya, ngayon ay naging biktima na ito ng mga panggigipit ng lipunan. Ang naging bunga ay ang pagdami ng mga kaso kung saan ang hindi pagkakasundo sa pag-aasawa ang nagdala sa mga nagpapahayag na mananampalataya sa pagpapayo. Mas masama pa, may ilang pag-aasawang nasisira at ang mag-asawa ay basta na lamang umaalis sa iglesya nang hindi humihingi ng tulong.

Ang Diyos ang lumikha ng pag-aasawa, hindi ang tao, na itinatag Niya sa ating unang mga magulang gaya ng nakatala sa mga unang kabanata ng Genesis. Ito ay para sa kaligayahan at kabutihan ng tao. Malinaw na inilagay ng Diyos sa Kanyang Salita ang paraan ng matagumpay na pagsasagawa nito. Ang suliranin ay tumigil ang tao sa pakikinig sa Diyos at sumunod sa sarili niyang lakad. Sinabi ng Panginoon na kinapopootan Niya ang diborsiyo (Mateo 2:16) at mahigpit Niyang nilimitahan ang mga batayan kung saan ito maaaring gawin (Mateo 5:32, 19:5). Ipinagbawal Niya ang pangangalunya (Mateo 5:27) at nagbabala Siya tungkol sa mga bunga nito. Sinabi Niya sa mga lalaki na ibigin ang kanilang mga asawa gaya ng pag-ibig ni Cristo sa iglesya (Efeso 5:25). Sinabi Niya sa mga asawang babae na pasakop sa kanilang mga asawa (Efeso 5:24, 1 Pedro

3:1). Sa mga ito at sa iba pang mga bagay, binalewala ang Diyos at maraming tao ang nagbayad ng kakila-kilabot na halaga.

Kapag lumapit sa atin ang mga mag-asawa at humingi ng payo, kailangan nating humanap ng mga paraan upang tulungan silang pagalingin ang nasirang mga ugnayan, alitan at hindi pagkakaunawaan. Hindi nila kailangan ang ating paghatol. Kailangan nila ang ating tulong at marunong na pag-unawa. Iba-iba ang pangkalahatang makataong mga sanhi ng mga kaguluhang ito. Kadalasan ay may hindi makatotohanang mga inaasahan at mga hinihingi ng isa o ng kapwa panig, na naglalagay ng mabigat na pasanin sa kanilang ugnayan. Maaaring may kakulangan ng kaalaman kung ano ang dapat gawin. Karamihan sa itinaturo ng Salita ng Diyos, at sinasabi sa atin ng sentido komun, ay sinisira ng masasama at makasanlibutang mga impluwensiya. Nagbubunga ito ng malabong kaalaman kung paano tayo dapat kumilos, lalaki at babae, sa ating magkaibang mga tungkulin. Kadalasan ay may kakulangan ng pagiging sensitibo sa ibang tao. Maaaring hindi naging mainam ang pagpapares ng mga tao sa pasimula ng pag-aasawa. Maaaring may kataksilan at mga sinirang panata. Ang mga pangunahing bahagi ng alitan ay sa mga bahagi ng (1) komunikasyon o mga pagtatalo, (2) utang at paghawak ng pananalapi, (3) mga suliranin o di-pagkakaangkop sa sekswal, (4) mga pagkakaiba kung paano haharapin ang mga anak, (5) mga hindi pagkakaunawaan at sama ng loob tungkol sa malalapit na kamag-anak, na kung minsan ay tinatawag na mga biyenang at bayaw, (6) magkaibang mga pananaw tungkol sa kanilang wastong mga tungkulin sa pag-aasawa.

May ilang mahahalagang tanong na dapat itanong sa pasimula ng pagpapayo:

1. Talaga bang nais nilang pagalingin ang kanilang pag-aasawa at gawin itong magtagumpay?
2. Kung hindi, ano ang dahilan?
3. Pinaghihinalaan ba ng alinmang panig ang pagtataksil (pangangaliwa)?
4. Mayroon bang panghihimasok ng trabaho o ng mga hinihingi ng gawain?
5. Ano ang mga pangunahing bahagi ng alitan (tingnan sa itaas)?
6. Naging maayos ba kailanman ang kanilang pag-aasawa, kahit mula pa sa pasimula? Kung gayon, kailan ito nagsimulang magkamali? Ano ang naging “punto ng pagkabali” sa kanilang ugnayan, nang magsimula itong masira? Ano ang nangyari noong panahong iyon?

Isang takdang-gawaing nakatulong sa may-akda ay ang hilingin sa bawat panig, bago sila bumalik muli (gaya ng nararapat), na ilita ang tatlong pangunahing bahagi kung saan nais ng bawat isa na magbago ang isa. Pagkatapos, ipasulat sa kanila ang mga bahaging iyon kung saan sa palagay nila ay nais ng kanilang kapareha na sila ang magbago. Sabihin sa kanilang huwag pag-usapan ang kanilang mga sagot, kundi basta dalhin ang mga ito sa kanilang susunod na sesyon ng pagpapayo upang mapag-aralan at maihambing mo ang mga ito. Sa karamihan ng mga kaso, sasang-ayon ang kabilang panig na tama ang pagtatasa. Sa ibang salita, alam nila kung ano ang nais ipabago ng ibang tao, ngunit hindi pa rin nila ito ginawa. Itanong kung bakit. Gawin ang mga mungkahing ito na isang hanay ng mga layunin na pinagkakasunduan ng bawat tao na pagsikapan nang buong katapatan, kung talagang nais nilang

mapabuti ang kanilang pag-aasawa. Tingnan kung gaano sila kahusay. Ang kanilang layunin ay dapat bigyang-kasiyahan ang Diyos, kung sila ay mga mananampalataya; hindi lamang bigyang-kasiyahan ang isa't isa. Narito ang ilang tiyak na mungkahi sa bawat isa sa mga pangunahing bahagi ng alitan:

Komunikasyon o mga Pagtatalo

Ano ang mga suliranin sa bahaging ito? Isang paraan upang malaman ay bigyan ang bawat isa sa kanila ng isang talatanungan na sumasaklaw sa mga bahaging gaya ng mga ito:

- Ano ang iyong kahulugan ng komunikasyon?
- Ano ang pinakamadalas na nawawala kapag nakikipag-usap ka sa iyong kapareha?
- Ano ang iyong kahulugan ng pakikinig sa iyong kapareha?
- Anong mga negatibong bagay o hadlang ang madalas mangyari sa iyong komunikasyon sa iyong kapareha?

Bigyan ang bawat kapareha ng listahan ng sumusunod na 12 alituntunin para mapabuti ang komunikasyon. Pagkatapos ay hilingin sa kanilang markahan ang tila angkop sa kanilang sariling mga gawi. Paano mababago ang mga iyon? Kailan nila pinakakaunting nadarama ang pagnanais na makipag-usap? Kailan nila pinakanadarama ang pagnanais na makipag-usap?

1. Makinig nang tahimik, nang walang reaksiyon (Kawikaan 11:12).
2. Isaalang-alang ang posibilidad na maaaring ikaw ang mali (Kawikaan 12:15).
3. Pigilin ang iyong sarili sa “pagsabog” sa gitna ng isang pag-uusap (Kawikaan 12:16).

4. Magsalita nang may kabaitan, hindi nang may matalas na dila (Kawikaan 12:18).
5. Maging mas interesado sa pag-unawa sa ibang tao kaysa sa “pagsasabi ng gusto kong sabihin” (Kawikaan 18:2).
6. Pakinggan nang buo ang isang bagay bago magbigay ng opinyon (Kawikaan 18:13).
7. Iwasan ang padalos-dalos na pagsasalita nang walang maingat na pagsasaalang-alang (Kawikaan 29:20).
8. Alalahanin kung gaano kahirap pagtiisan ang isang taong palaaway (Kawikaan 21:19).
9. Alalahanin ang karunungan ng mga saloobing gaya ng kababaang-loob, kahinahunan, pagtitiyaga at pagpapaubaya sa pananalita (Efeso 4:2).
10. Tanungin ang iyong sarili kung ang sinasabi mo ay tunay na nakapagpapatibay (nakapagpapasigla) sa ibang tao (Efeso 4:29).
11. Alalahanin ang dahilan kung bakit dapat tayong maging mapagmahal at mapagpatawad sa iba (Efeso 4:32).
12. Agad na ayusin ang anumang pangyayaring may galit sa loob din ng araw na iyon (Efeso 4:26).

Mahalagang matutuhan kapwa ang pangangailangan at ang mga paraan ng pagbabawas ng mga pagtatalo, lalo na ang may galit. Kailangang italaga ng mag-asawa ang kanilang sarili na magkaroon ng kapaligiran sa tahanan na may matiyagang komunikasyon, pagkakasundo, pagpipigil at pagpapaubaya, para sa kanilang kapakanan at ng sinumang anak. Ang kapalit nito ay madalas at galit na mga pagtatalo, matatalas na salita at matagal na mga hidwaan. Nakalalason ang ganitong

kapaligiran. Ang kapalaluan, kasama ang pagkamakasarili, ay isang sanhi (Kawikaan 13:10). Kung determinado tayong masunod ang ating gusto at mapatunayang tama sa bawat bagay, anuman ang kapalit, kung gayon ay tinitiyak natin ang kaguluhan at sama ng loob. Maaaring mahirap pakitunguhan ang kapareha, ngunit hindi nito nababawasan ang pangangailangang pakitunguhan nang mabisa ang taong ito. Dapat magkaroon ang isa ng layunin ng isang tahanang may pagkakasundo at maging handang magbayad ng halaga sa pamamagitan ng paglunok sa sarili nating mga salita at kapalaluan (Roma 12:18). Ang mga Kasulatang gaya ng Galacia 5:20, 1 Corinto 3:3, Efeso 4:31, Colosas 3:8, Santiago 1:20, at Kawikaan 17:14 ay ginagawang utos mula sa Diyos ang pagwawakas ng pagtatalo. Ang alinman sa isang palaawayng asawang babae (Kawikaan 19:13, 21:19, 27:15) o isang palaawayng asawang lalaki (Kawikaan 26:21) ay isang di-kanais-nais na impluwensiya.

Itanong, matapos silang tulungang pag-aralan ang mga talatang ito, kung ano ang kailangang gawin ng bawat isa sa kanila upang mabawasan ang dalas at negatibong epekto ng gayong mga pagtatalo. Tanungin sila, “Anong mga kasunduang kasiya-siya sa magkabilang panig ang dapat abutin, kahit bilang kompromiso, upang maisantabi ang mga usaping ito at maiwasan ang patuloy na pag-ulit?” Huwag magkaroon ng anumang seryosong pag-uusap ang magkapareha hangga’t hindi pa sila kumakalma, naitutuwid ang lahat ng katotohanan at hinahanap nang may panalangin ang isip ng Panginoon. Talikdan ang mga gawing gaya ng panunudyo (pang-iinis) at pagbubunganga upang masunod ang iyong gusto. Bilang tagapayo, maaaring kailanganin mong maglingkod bilang

tagapamagitan sa mga pag-uusap na ito kung paano mababawasan ang mga hidwaang ito.

Mga Utang, Pananalapi

Ang bahaging ito ay madalas na pinagmumulan ng tensiyon sa pag-aasawa. Marami ang magagawa upang mabawasan ang pagkakataon ng mga pagtatalo tungkol sa paksang ito. Dapat suportahan ng asawang lalaki ang kanyang pamilya o “magkaloob para sa kanyang sarili” (1 Timoteo 5:8). Kapag hindi siya nagtatrabaho, hindi masipag at umaasa sa kanyang asawang babae para sa kita, kung gayon ay may batayan na ng gulo. Talagang kailangang sundin ng mag-asawa ang mga utos ng Biblia tungkol sa utang. Nangangahulugan ito na lumayo rito. Maraming tensiyon ang nagmumula sa pagpapatong-patong ng mga bayarin at pag-abuso sa mga credit card, ng isang panig man o ng dalawa. “Huwag kayong magkautang ng anuman kaninuman” (Roma 13:8). Hindi ito kailangang tumukoy sa karaniwan at regular na mga bagay gaya ng upa, mga bayarin sa kuryente at tubig at mga bagay na nangangailangan ng mga talaan. Ang tinutukoy nito ay ang ideya ng “bili ngayon, bayad mamaya,” isang pilosopiyang isinilang mula sa pananabik sa agarang kasiyahan, o sa “higit pa.” “Ang nanghihiram ay alipin ng nagpapahiram” (Kawikaan 22:7). Napakatotoo! Hindi mo matutulungan sa materyal ang iba o maging ang iyong sarili kung lagi kang may utang. Higit pa rito, hindi ka makapagbibigay sa Diyos gaya ng nararapat. Ang mga may utang ay karaniwang hindi sumusunod sa Panginoon sa bagay na binanggit sa Kawikaan 3:9. “Parangalan mo ang Panginoon ng iyong kayamanan (kita, mga materyal na pag-aari) at ng mga unang bunga ng lahat ng iyong ani.” Kapag ginawa mo ito, aanihin mo ang ipinangakong pagpapala. “Sa gayon ay

mapupuno ng kasaganaan ang iyong mga kamalig” (Kawikaan 3:10). Hindi napagtatanto ng mga tao na ninanakawan nila ang Diyos kapag hindi sila nagbibigay nang wasto sa Kanya (Malakias 3:8-10). Saka Niya sinasabi, “Kayo’y sinumpa ng sumpa.” Tahasan ang 1 Corinto 16:1: “Sa unang araw ng bawat linggo (nang regular), ang bawat isa sa inyo ay magbukod (nang sistematiko) ayon sa pagpapala sa kanya ng Diyos (nang ayon sa proporsiyon).” Sa wakas, turuan sila kung paano gumawa ng badyet at mamuhay ayon sa kanilang kakayahan, na inuuna ang Diyos, kasunod ang mga pangangailangan, at saka ang matitira ay maaaring isaalang-alang para sa mga di-kailangang pagbili at pag-iimpok.

Mga Pagkakaiba sa Sekswal

Ang paksang ito ay hindi ang lahat sa isang pag-aasawa, ngunit tiyak na isa itong mahalagang bagay. Isaalang-alang muna na ginawa tayo ng Panginoon bilang mga nilikhang sekswal na may sekswal na mga pangangailangan, mga pagnanais at magkakaibang paraan ng pagtugon. Ang huling punto ay napakahalaga. Isang pinagmumulan ng hindi pagkakaunawaan ay ang hindi pagkatanto na ang mga pagtugon ng mga asawang babae at mga asawang lalaki ay malaki ang pagkakaiba, o kahit paano ay nakabatay sa magkaibang mga paraan. Tungkulin ng kapwa magkapareha na unawain kapwa ang biyolohikal at personal na mga pagkakaiba ng isa at kumilos nang naaayon. Ang pagiging sensitibo at wastong komunikasyon sa paksang ito ay maaaring mag-alis ng karamihan sa mga suliranin.

Ang mga pamantayan ng Kasulatan ay simple at tuwiran:

1. Tugunan ang mga sekswal na pangangailangan ng iyong kapareha. Ang mga karapatan sa iyong katawan ay nauukol

sa ibang tao, hindi sa iyo (1 Corinto 7:3-4). Ang sex ay hindi dapat gamitin bilang kasangkapan sa pakikipagtawaran.

2. Ang sekswal na pagtatalik sa loob ng pag-aasawa ay matuwid sa paningin ng Diyos, hindi isang bagay na marumi o halos hindi lamang pinagtitiisan (Hebreo 13:4). May nagsabi, “Hindi ako mahihiyang pag-usapan sa wastong panahon at lugar ang hindi ikinahiya ng Diyos na likhain.”
3. Sikaping unawain at iangkop sa isa't isa ang inyong sekswal na ugnayan sa paraang nagtutulungan kayo. Magkaiba kayo sa biyolohikal, emosyonal, mental at sa karanasan (1 Pedro 3:7).

Maaaring makatulong sa ilan ang isang maikling listahang paalala ng mga pagkakaiba:

1. Ang mga lalaki ay karaniwang mabilis sa sekswal na pagtugon, kadalasan ay masyadong mabilis. Ang mga babae ay nangangailangan ng mas mahabang panahon ng pagkapukaw. Tandaan iyan. Maging maalalahanin.
2. Ang mga lalaki ay napupukaw sa nakikita samantalang ang mga babae ay tumutugon sa emosyonal o pangkapaligirang mga salik (nerbiyos, ingay, ilaw, amoy, lambing).
3. Ang mga lalaki ay maaaring mapukaw sa sekswal nang walang anumang personal na damdamin sa isang babae. Ito ay di-pangkaraniwan at hindi maunawaan ng isang babae. Iyan ay isang malaking panganib para sa mga lalaki.
4. Ang mga lalaki ay mabilis masiyahan sa sekswal. Ang kabaligtaran ang totoo sa mga babae. Dahan-dahan at isaalang-alang ang iyong tungkulin na tiyaking nasisiyahan ang iyong kapareha.

5. Ang mga lalaki ay hindi gaanong masalimuot, mas nakatuon sa mga bahagi ng sekswal na pagtugon. Ang mga babae ay sensitibo sa mas maraming bahagi.
6. Sa wakas, huwag kailanman subukang makipagtalik sa isang babae kapag siya ay nababagabag o nasasaktan tungkol sa isang bagay.

Mga Pagkakaiba Tungkol sa Pakikitungo sa mga Anak

Kadalasan ay nauuwi ito sa pagkakaiba ng opinyon tungkol sa kung ano ang “masyadong mahigpit” at kung ano ang “masyadong maluwag.” Ang punto ay iniuutos ng Diyos sa Salita ang pagdidisiplina. Iyan ang paraan ng Kanyang pakikitungo sa atin at isang patunay ng Kanyang pag-ibig (Hebreo 12:5-10). Ang pagkakait ng kinakailangang pagtutuwid, maging ng pisikal na parusa kung saan angkop, ay pagpapakita ng pagkapoot sa iyong mga anak, na ang ibig sabihin ay hindi mo sila sapat na minamahal upang gawin ito (Kawikaan 13:24). Marami ang tungkol sa pamalo o parusa sa mga talatang gaya ng Kawikaan 22:14, 23:13-14. Malinaw na itinuturo ng Biblia ang pisikal (pangkatawang) parusa. Gayunman, walang dahilan para sa pang-aabuso sa bata, kalupitan o pag-iiwan ng malulubhang marka o pinsala sa kanilang mga katawan. Sa ilang lugar, maaari itong maging dahilan upang ikaw ay arestuhin at sampahan ng kasong kriminal, kahit walang malubhang pang-aabuso.

Ang mahalagang bagay sa pagdidisiplina sa mga anak ay tiyaking malinaw nilang nauunawaan, at nakikita, na ang iyong motibo ay mapagmahal na pagmamalasakit sa kanilang kabutihan, hindi dahil ikaw ay galit. Sa katunayan, huwag kailanman disiplinahin ang isang bata habang ikaw ay galit. Isa

pang salik ay ang pagiging pare-pareho. Nakalilito sa kanila ang pahintulutan ang isang bagay sa isang pagkakataon at hayaan silang makalusot sa isang bagay na mali, saka sila disiplinahin sa parehong bagay sa ibang pagkakataon. Siyempre, susubukin ka nila, ang ilan ay higit kaysa sa iba. Kasama rito ang iyong pagtitiyaga. Ngunit kailangan kang maging pare-pareho. Tiyaking magkasamang naninindigan at nagtutulungan ang ama at ina sa paraan ng pagdidisiplina na kanilang pinagkasunduan. Ang isang napakahusay na patakaran na hindi ninyo pinagkakaisahan at pinagtatalunan ninyo sa harap ng mga anak ay hindi kasimbisa ng isang hindi gaanong mabisang patakaran na pinananatili nang pare-pareho. Pag-aawayin kayo ng mga anak tungkol dito at sisikapin nilang paglabanin ang isang magulang laban sa isa pa. Tandaan na ang paghubog ng pagkatao at mabubuting gawi ang hinahangad ninyo para sa kanilang kabutihan. Isipin ang pangmatagalang pangangailangan ng pagkatao bago ang panandaliang pangangailangan ng “kapayapaan.” Huwag kailanman gamitin ang pagpapalubag-loob bilang taktika. Sa katagalan, mabibigo ito. Huwag gamitin ang mga gawi ng lahi o ng pinagmulang pamilya bilang dahilan upang hindi gawin ang sinasabi ng Diyos.

Mga Kamag-anak, mga Biyenang at Bayaw

Kapag nag-asawa ka ng isang tao, sa isang diwa ay nag-aasawa ka rin sa kanyang pamilya. Nangangahulugan ito na hindi mo maaasahang lubos na aalisin ng mga tao sa kanilang buhay ang kanilang mga ina, ama at iba pang mahal sa buhay. May ilang obligasyon. Ang “Igalang mo ang iyong ama at ina” (Efeso 6:2) ay pag-ulit sa Bagong Tipan ng isa sa Sampung Utos. Kailangan mong tiyakin kung ano ang kahulugan nito sa praktika.

Kasabay nito, mayroon ding simulain ng “iwan at makisama” (Genesis 2:24). Nangangahulugan ito na kapag naging “isang laman” ka ng iba, kailangan mong iwan ang tahanan ng iyong ama at ina at magtatag ng isang bagong ugnayan sa tahanan. Kaugnay nito ay mabuting tandaan na, sa pangkalahatan, hindi mabuti ang tumira kasama ng iyong mga biyenang sa iisang bubong. Maaari iyong mangahulugan ng mga suliranin. Gayundin, hindi mabuti ang umasa sa iyong mga biyenang para sa suporta, trabaho at mga serbisyo. Tumayo ka sa sarili mong mga paa. Isang partikular na salot sa mga pag-aasawa ay ang panghihimasok, o ang anyo nito, ng mga biyenang sa inyong mga gawain, gaano man kabuti ang kanilang intensiyon. Lalo itong totoo sa usapin ng mapamintas na mga puna. Mag-ingat! Mag-ingat na huwag gumawa ng mga paghahambing. Isang halimbawa ay, “Napakahusay magluto o mag-alaga ng bahay ng aking ina. Bakit hindi ka maging katulad niya?” O “laging ginagawa ito ni nanay,” o “laging ginagawa iyon ni tatay,” “bakit hindi mo gawin?” Iyan ay sumasabog.

Magkaibang mga Pananaw sa Inyong mga Tungkulin at mga Pananagutan

Sa makabagong daigdig ng kanluran, napakaraming opinyon tungkol sa mga tungkulin sa pag-aasawa na lubos na salungat sa itinuturo ng Kasulatan. Kung dito ka kukuha ng iyong mga palatandaan, hindi mo susundin ang Salita. Pinapaboran ng sanlibutan ang “egalitarian” na pag-aasawa, na nangangahulugang kapwa ang asawang babae at asawang lalaki ay pantay na nangunguna sa tahanan. Sila ay “nagpapasakop sa isa’t isa.” Inaatake ng ganitong kaisipan ang tinatawag na “hierarchical” o “patriarchal” na turo ng Kasulatan bilang makaluma at pangkultura lamang. Siyempre, itinuturo ng Biblia

ang nilalabanan ng sanlibutan. Basahin ang Efeso 5:21-33 at tingnan na ganito nga. Mahalagang idiin na ang pagtupad sa tungkuling itinakda ng Diyos para sa atin, bilang mga lalaki at babae o mga asawang babae at asawang lalaki, ay walang kinalaman sa pagiging mababa. Tayo ay pantay-pantay kay Cristo (Galacia 3:28). Tayo ay “magkasamang tagapagmana ng biyaya ng buhay” (1 Pedro 3:7). Tayo ay “isang laman,” hindi dalawang indibidwalista. Ngunit sa mga tungkulin, ang babae ay ginawa upang maging “katulong” ng kanyang asawa (Genesis 2:18), hindi ang kabaligtaran. Ang itinakdang tungkulin ng pamumuno ng asawang lalaki ay hindi nagbibigay-katwiran sa paniniil, kabagsikan o walang-pakiramdam na pananaig. Kung ang mga asawang lalaki ay pare-pareho at maaasahang mga pinuno, tagapagkaloob, tagapagpasya at iba pa, matutuwa ang mga asawang babae. Kapag nagkukulang ang mga asawang lalaki sa mga bahaging ito, sila ay nakabibigo. Ang mga lalaki ay hindi dapat malungkot dahil hindi sila maaaring magkaanak. Hindi iyon ang kanilang gawain. Ang mga babae ay hindi dapat mabahala dahil hindi nila magagawa ang lahat ng dapat gawin ng isang lalaki. Ginawa tayong magkaiba sa pisikal, sikolohikal, emosyonal at sa mga tungkulin. Manatili sa Manwal ng Gumawa, ng Manlilikha, ang Biblia.

Pag-ibig

Iniiwan tayo nito upang itanong ang dakilang tanong sa pag-aasawa, “Iniibig ba natin ang isa’t isa?” Dapat itong magsimula sa isa pang tanong, “Nauunawaan ba natin ang kahulugan ng pag-ibig?” Kadalasan ang mga lalaki at babae ay walang ideya sa kahulugan ng tunay na pag-ibig sa panahong naaakit sila para sa pag-aasawa. Tinanggap nila ang ideya na ang pag-ibig ay isang damdamin lamang. Karamihan dito ay nakaugat sa

pisikal na panig. Isa itong bagay na nadarama mo, sa palagay nila. Wala silang alam tungkol sa mapagsakripisyong pag-ibig (agape), o nakapagpapatibay na pag-ibig, na isinasaalang-alang ang kabutihan ng ibang tao. Ipasulat sa kanila ang kanilang sagot sa ilang makabuluhang tanong. Ipagawa ito sa kanila nang magkahiwalay. Pagkatapos ay maaari mo silang kausapin.

1. Ano ang ibig mong sabihin kapag sinasabi mong, “Iniibig ko ang aking asawang lalaki” o “Iniibig ko ang aking asawang babae?”
2. Paano naiiba ang pag-ibig na ito sa naranasan mo bago ka nag-asawa, o noong panahong nag-asawa ka?
3. Sa praktikal at makabuluhang mga paraan, paano mo ipinakikita ang pag-ibig sa iyong kapareha?
4. Paano maiibig ng mga asawang lalaki ang kanilang mga asawa (Efeso 5:25, 33)? Paano maigagalang ng mga asawang babae ang kanilang mga asawa (Efeso 5:33)? Paano ito nangyayari sa inyong pag-aasawa?
5. Inaasahan mo bang tutugunan ng iyong asawang lalaki o asawang babae ang lahat ng iyong pangangailangan, ayon sa iyong pakahulugan sa mga ito? Anong mga pangangailangan ang hindi nila matutugunan?

Panahong Magkasama

Dapat may lugar para sa panahon ng pakikisalamuha at paglilibang ng mga asawang lalaki at asawang babae. Maaaring napababayaang ito. Kailan at paano nila ito isinasama sa kanilang mga iskedyul? Ito ba ay puro pagpunta lamang sa mga okasyon, pagbibiyahe o paggastos ng pera? Mayroon ba silang mabuti at regular na pag-uusap? (Malamang ay wala).

Nagkakaroon ba sila ng mga bagong kaibigan at kakilalang mabubuti? (Malamang ay hindi). Mahalaga para sa asawang lalaki na maglaan ng panahon upang makinig sa kanyang asawa at gumugol ng panahon at makinig sa kanyang mga anak; gayundin na magkaroon ng mga pamamasyal ng pamilya gaya ng mga piknik, mga gawaing pangkatan kasama ng ibang mga mananampalataya. Ano ang humahadlang sa kapaligiran ng kagalakan at kapayapaan sa tahanan? Gumawa tayo ng isang magkasamang plano upang itama ang mga kakulangan sa mga bahaging ito, matapos humupa nang kaunti ang krisis. Sa katunayan, bumuo tayo ng isang kabuuang plano, ayon sa pagkakasunod ng prayoridad, na kanilang pangangakuang gagawin.

Mga Tanong: Paglilingkod sa mga Hindi Masaya sa Pag-aasawa

1. Kung isang mag-asawang hindi masaya (o kahit isa lamang sa magkapareha) ang lumapit sa iyo para humingi ng tulong, paano ka magsisimula sa pagtatanong o sa paghahangad na malaman kung ano ang mga pinagbabatayang suliranin?
2. Sa bahagi tungkol sa komunikasyon at mga pagtatalo, ano ang natutuhan mo na nakatutulong at magagamit sa pagsisikap na tulungan ang isang tao? Ano ang natuklasan mong mga pangunahing hadlang sa mabuting komunikasyon at pagkakasundo?
3. Bakit napakahalaga ng mga di-pagkakaangkop at mga reklamo sa sekswal sa pagpapanumbalik ng pagkakasundo sa pag-aasawa? Ano ang natuklasan mong pinakamahahalagang suliranin sa bahaging ito?

4. Sa iba pang mga pangunahing bahaging tinalakay (pananalapi, pakikitungo sa mga anak, pag-unawa sa mga tungkulin, pagpapahayag ng pag-ibig, at panahong magkasama), ano ang natuklasan mong pinakamadalas na umuulit? Paano mo hinarap ang mga suliraning ito, mabisa man o hindi mabisa? Ano ang iyong natutuhan?

Kabanata 12: Pagpapayo Bago Ikasal

Isa sa mga pangunahing larangan ng pangangailangan sa pagpapayo ay ang mga mag-asawa. Isa sa pinakamabubuting paraan upang mapagaan ang pasaning ito, at gayundin upang matulungan ang mga walang asawa na nag-iisip mag-asawa, ay ang isang matibay na programa ng pagtuturo bago ikasal sa iglesia. May mga kapulungan na walang anumang natatanging tulong na iniaalok. Dumarating ang magkasintahan upang magpakasal at isinasaayos ang seremonya nang halos wala nang iba pang iniaalok. May ibang kapulungan na nag-aalok ng napakalimitadong tulong sa pagpapayo. Maaaring mabuti ang ibinibigay, ngunit hindi ito sapat na komprehensibo.

Dapat isaalang-alang ng mga layunin ng pagpapayo bago ikasal ang mga tanong na ito:

1. Sapat na ba ang pagkakakilala nila sa isa't isa, at sapat na ba ang tagal nito, upang makatotohanan nilang makasama ang isa't isa habambuhay? Sa maraming kaso, may mga hindi makatotohanang inaasahan at maraming maling paghatol tungkol sa balak na mapangasawa. Hindi sapat na kapwa sila mananampalataya. Gaano kalalim ang kanilang pagtatalaga kay Cristo, at gaano na sila kagulang sa espirituwal?

Nagkakasundo ba ang kanilang mga hangarin, ang kanilang layunin sa buhay, at gayundin sa pag-aasawa mismo? Mukha bang bagay sila sa isa't isa? Ang pagkakaakit ba nila ay pangunahing nakabatay sa pisikal na kaakit-akit o maging sa sekswal na pagkakasangkot? Hindi ito dapat ipagwalang-bahala. Kapag napakalakas ng huling salik na ito (ang pisikal),

lubhang lumiliit ang pag-asa na mabuti ang pagpili sa mapapangasawa.

2. Isa pang layunin ng pagpapayo bago ikasal ay ang ipaisip sa kanila ang mga pangunahing larangan kung saan maaaring magkaroon ng hindi pagkakaunawaan o tensyon sa hinaharap. Ang panahon upang ayusin ang mga ito ay bago ikasal, sa halip na pagkatapos. Marami na ba silang alam tungkol sa pakikipag-usap sa isa't isa, kasama na kung paano makinig? Masyado na ba silang naglaan ng panahon sa pisikal na pagkakaakit at hindi sapat sa buong pagkatao? May alam ba sila kung paano gumawa ng badyet, kasama na kung magkano ang dapat nilang ibigay sa gawain ng Panginoon? Gaano kahusay nilang hinawakan ang kanilang pananalapi noong nakaraan? May utang ba ang alinman sa kanila ngayon, at magkano? Kapwa ba sila magtatrabaho, at hanggang kailan? Gusto ba nila ng mga anak, at kailan? Kumusta ang kanilang buhay-debosyon ngayon, at ano ang gagawin nila nang magkasama? Sino ang mga biyenang bayaw at iba pang kamag-anak na maaaring makaugnayan nila? May posibleng alitan ba rito? Nauunawaan at tinatanggap ba nila ang kani-kanilang magkaibang tungkulin bilang asawang lalaki at asawang babae? Sa wakas, may sapat ba silang pagkaunawa kung ano ang gagawin sa larangang sekswal, lalo na ang pag-unawa sa magkaibang kalikasan ng bawat isa?

Maaaring ihanda ng mga tanong na ito ang daan upang isaalang-alang natin ang lawak ng inyong pagpapayo bago ikasal. Kapag napagpasyahan na ninyo kung ano ang gagawin, at ang patuloy na paiiralin, isulat ito at itakda ang mga kinakailangang sesyon. Binibigyan nito ng pagkakataon ang iba

na pag-isipan kung handa silang gawin ang kinakailangan upang magkaroon ng mabuting pag-aasawa.

Narito ang mga larangang iminumungkahi para sa pagpapayo. Ang bawat isa ay dapat tumagal nang hindi bababa sa isang oras. Kadalasan, inaanyayahan ng mag-asawang tagapayo ang mga pinapayuhan sa kanilang tahanan para sa hapunan at isang impormal na usapang "pagkikilala."

Unang Panayam

Paginhawahin ang loob ng batang magkasintahan. Ipakuwento sa kanila kung paano at saan sila nagkakilala at kung ano ang nakaakit sa kanila sa isa't isa. Sa pamamagitan ng matatalinong tanong at matalas na pagmamasid, matutukoy ninyo ang kanilang pagkagulang at kung bagay sila sa isa't isa. Ibigay sa kanila ang mga pangalan at numero ng telepono ng ilang mag-asawang tagapayo, na bawat isa ay nakatalaga sa ibang larangan. Sabihin sa kanila na sila mismo ang mag-ayos ng kanilang mga tipanan, humigit-kumulang isang buwan ang pagitan. Gawing huli ang sesyon ng pagpapayo tungkol sa sekswal na relasyon. Ipaalam nang maaga sa mga mag-asawang tagapayo ang mga pangalan at numero ng telepono ng mga tatawag sa kanila.

Ang Tungkulin ng Asawang Lalaki at Asawang Babae

Ito ay isang larangan kung saan kailangang magkasundo ang magkasintahan sa pangkalahatan at malaman ang kanilang mga pananagutan. Dahil sa ngayon ay may malaking kalituhan tungkol sa wastong tungkulin ng mga asawang lalaki at asawang babae sa pag-aasawa, kailangang balikan ang pamantayan ng Biblia. Ang makasanlibutan, makabago at egalitaryong modelo ng sanlibutang hindi sumusunod sa Biblia

ay mapanganib na nakapasok sa iglesya at sa Cristianong pag-iisip. Ang mga utos ng Biblia ay tinawag na patriyarkal, hirarkikal at luma na ayon sa kultura.

Kusang tinatanggap ba ng bawat isa (kung mga mananampalataya) ang itinakda ng Diyos sa Salita tungkol sa wastong mga tungkulin? Sumasang-ayon ba ang lalaki na pananagutan niyang kalingain ang kanyang asawa? Ang babae ba ay "katuwang" ng kanyang asawa? Siya ba ay dapat pasakop sa pamumuno ng kanyang asawa? Ang pagpapasakop ay hindi sa anumang paraan nagkakaila ng kanyang pantay na halaga kay Cristo o ng kanyang dangal bilang taong may halaga. Kung may iba siyang pananaw, kailangan itong mailabas bago ikasal. Balikan ang Efeso 5:23-33; 1 Corinto 11:3; 1 Pedro 3:1-7; Galacia 3:26; Tito 2:4-5, atbp.

Ang laganap na kaugalian ng mga asawang babaeng nagtatrabaho at ng dalawahang kita ay kung minsan nagtutulak ng pagbabago mula sa modelo ng Biblia. Hindi namin pinupuna ang hangarin ng mag-asawa na mag-ipon ng pondo para sa isang bahay o iba pang pangangailangan. Nangangailangan nga ito ng mga pagsasaayos sa mga gawain sa tahanan.

Nagdaragdag nga ito ng mas malaking presyon sa relasyon. Narito ang mga pangunahing larangan, na ang ilan ay napag-usapan na sa Kabanata Labing-isa.

Paghawak sa Pananalapi, sa Badyet at sa mga Utang

Maaaring maging mabigat na pasanin ang mga ito. Maraming mananampalataya ang hindi pa natututong umiwas sa utang bilang isang posibleng bitag. "Ang nangungutang ay alipin ng nagpapautang" (Kawikaan 22:7). Panganib ang mga credit card, kasama ang pagbili ng mga paninda at serbisyo nang hulugan,

na nagpapanatili sa inyo sa ilalim ng mabigat na pasanin ng buwanang bayarin.

Maaari ring hadlangan kayo ng mga utang na magbigay nang regular at may sistema sa gawain ng Panginoon (1 Corinto 16:2). Maaari ninyong "nakawan ang Diyos" (Malakias 3:8-10). Maaari kayong maglaan ng mga luho para sa inyong sarili at hindi unahin ang Diyos, ngunit kayo ang talo sa huli.

Turuan sila kung paano gumawa ng badyet at mamuhay ayon dito, na kadalasan ay isang ganap na bagong ideya. Bigyan sila ng takdang-aralin na ito ay pag-aralan, at magbigay ng isang simpleng porma upang makatulong. Sino ang hahawak sa pagbabayad ng mga bayarin, sa mga checking o savings account, at sa pagbabantay sa mga gastusin na maaaring mawala sa kontrol?

Magkaroon ng pagkakasundo sa isang angkop at makatwirang antas ng pamumuhay, na naaayon sa mga simulain ng Biblia. Kung panganib ang materyalismo, harapin na ito ngayon.

Pakikitungo sa mga Biyenan at Bayaw at sa Iba Pang Kapamilya

Kapag nag-asawa kayo, kailangan din ninyong isama sa inyong buhay ang ilang pananagutan ng bawat isa sa malalapit na kamag-anak. Tiyak na hindi maaaring hayaan ng isang tao na sila ay mangailangan o maghikahos sa anumang paraan nang hindi sinisikap na tumulong (1 Timoteo 5:16, atbp.). Dapat may makatwirang pakikipag-ugnayan o pakikipag-usap sa malalapit na kamag-anak, hindi pagpapabaya.

Bagaman ganito, napakalinaw ng Genesis 2:24 tungkol sa simulaing "iiwan at makikipisan." Sa kulturang kanluranin, madalas na nakababagabag ang pakikialam, ang pagkakasangkot sa pananalapi at ang pakikisama sa iisang

tirahan kasama ang mga biyenang. Bago ikasal, dapat magkasundo ang magkasintahan (hangga't maaari) sa dami ng pakikisalamuha, pakikisangkot at mga alituntuning may kinalaman sa dalawang pamilya. Sa gayon, mas malamang na hindi magkaroon ng mga sorpresa o hindi pagkakaunawaan.

Tulong sa Pakikipag-usap

Higit pa ito sa tulong mula sa isang operator ng telepono. Nangangahulugan ito kung paano makipag-usap sa isa't isa sa malusog na paraan. Nangangahulugan ito kung paano makinig. Nangangahulugan ito kung paano harapin (o iwasan) ang pagtatalo. Ang mga talakayan ay tumutulong sa pagkakaunawaan sa pamamagitan ng pagbibigay ng karagdagang pag-unawa. Ang mga pagtatalo ay mga paligsahan sa pagitan ng mga taong nagsisikap na ipilit ang kanilang pananaw sa iba. Mga pagsisikap ang mga ito na manalo at hindi matalo, sa halip na mga pagsisikap na umunawa at maging bukas sa ating pag-iisip. Magbigay ng tulong sa anyo ng mga mungkahi sa pagpapayo. Tulungan silang matutong gawin ito nang mas mahusay, kahit hindi man perpekto. Magsimulang matuto ngayon, hindi sa bandang huli ng pag-aasawa.

Tukuyin ang mga hadlang na maaaring umiiral at sikaping kumilos upang mabawasan ang mga ito. Karaniwang mga suliranin ang mga ito:

1. Ang isa sa kanila ay napakatahimik o hindi likas na mahusay makipag-usap.
2. Ang ayaw, lalo na ng lalaki, na ipakita sa kapareha ang kanyang kalooban o saloobin.
3. Mga pagkakaiba sa pinagmulan o kultura.

Pag-usapan kung paano lutasin nang mapayapa ang mga alitan o hinanakit at huwag "palubugin ang araw sa inyong galit." Tulungan silang makilala ang panganib ng pag-iipon ng mga hinanakit upang ungkatin sa bandang huli, kahit pa makalipas ang maraming taon. Turuan silang magtiis at magpatawad at alalahanin na tayong lahat ay nakapag-asawa ng makasalanan, kahit pa ligtas sa pamamagitan ng biyaya.

Espirituwal na Buhay na Magkasama

Nangangahulugan ito ng sama-samang pagbabasa ng Biblia at panalangin. Mahalagang regular (araw-araw) na manalangin kasama ang inyong kapareha, kahit maikli lamang, at mas mabuti kung malakas upang marinig ninyo ang isang "amen." Italaga ang inyong sarili na kumilos bilang isang koponan. Magpatawaran kayo sa isa't isa. Pag-usapan ang Salita o ang mga espirituwal na bagay nang natural at madalas. Basahin nang maikli ang Kasulatan nang magkasama (pagkatapos ng hapunan o sa iba pang maginhawang oras).

Ang asawang lalaki ang dapat manguna sa espirituwal, hindi kinakaladkad ng asawang babae papunta sa mga pagtitipon, o iniwan sa kanya ang espirituwal na pagkukusa sa tahanan. Ang manguna ay nangangahulugan ding magbigay ng halimbawa.

Sekswal na Relasyon sa Pag-aasawa

Ang sekswalidad ay nagmula sa Diyos. Lahat ng ating pisikal at sikolohikal na pagkatao na may kinalaman sa sekswalidad ay ayon sa Kanyang disenyo. Kaya ang sekswal na relasyon ay hindi marumi sa loob ng pag-aasawa, sa kabila ng anumang naunang karanasang nakapagparumi sa atin.

Mahalaga ang sekswal na relasyon ngunit hindi ito ang kabuuan ni ang batong-panulok ng relasyon. Bahagi ito ng

pakikipag-ugnayan at pagiging malapit sa isa't isa sa kaayusan ng pagiging "isang laman." Ang gawain ng pagtatalik ay larawan ng pagkakaugnay ng isa't isa.

Ang wastong pagtatalik ay pagbibigay ng sarili sa isa't isa, sa halip na "pagkuha" para sa sarili. Ang huwaran sa 1 Corinto 7:3-5 ay nagpapahiwatig na ang "kapangyarihan" sa ating katawan ay nasa ating kapareha, hindi sa atin. Kaya hindi ito dapat ipagkait o gamiting sandata sa mga pagtatalo. Ang regular na sekswal na relasyon ay pananggalang laban sa tukso, kasama na ang pagnanasa o ang mga pantasya sa isip.

Kailangang may malinaw na pagkaunawa sa mga pagkakaiba sa katawan ng lalaki at babae sa mga bahaging tumutugon. Kailangan ding may malinaw na pagkaunawa sa mga sikolohikal na pagkakaiba ng lalaki at babae sa pagtugon sa sekswal na relasyon. Napakalaki ng kakulangan ng kaalaman tungkol sa huling larangang ito.

Kailangang may pagiging maselan sa damdamin ng mga taong hindi naturuan tungkol sa sekswal na bagay o mahiyain. Kailangang may pagbabago ng pag-iisip sa mga mas may karanasan sa sekswal na bagay na nakatanggap ng makasanlibutan, marumi o maling impluwensya. Ang Cristianong sekswal na relasyon ay hindi katulad ng makasanlibutang sekswal na relasyon.

Dapat may wastong paghahanda para sa sekswal na relasyon sa pulot-gata at pagkatapos ng pulot-gata. Kasama rito ang pagbawas ng hindi nakatutulong na pagkabalisa o ng hindi makatotohanang inaasahan sa simula. Ang sekswal na relasyon ay dapat na lumalago.

Kailangan ding isaalang-alang ang larangan ng pagkakaroon ng mga anak at ang kanilang saloobin o paghahanda may kinalaman sa pagpapalano ng pamilya.

Maaaring tila napakarami ng mga larangang ito ng pagpapayo, ngunit lahat ay napakahalaga para sa isang masaya, kasiya-siya at nagpaparangal sa Diyos na pag-aasawa. Karamihan sa mga suliranin sa pag-aasawa ay nasa mga larangang nakalista sa itaas. Sikaping magsimula nang maaga sa paglutas ng mga pagkakaiba. Sa mga susunod na taon, magkakaroon din ito ng malalim na epekto sa mga anak.

Patakaran sa Pagpapayo Bago Ikasal

Sa ating lipunan, ang institusyon ng pag-aasawa ay nasa lubhang walang katiyakang kalagayan. Noong 1870, may 27 diborsyo sa bawat 1,000 kasal sa Estados Unidos. Noong 1972, may 455 sa bawat 1,000. Sa ngayon, 31% ng lahat ng mag-asawa ay dumaan na sa isang naunang diborsyo.

Ang suliranin ay wala sa institusyon ng pag-aasawa, kundi nasa mga taong nag-aasawa at sa kanilang saloobin sa institusyong ito. Ibang-iba ang saloobin ng Diyos. Ginagamit Niya ang pagiging permanente ng pag-aasawa upang ilarawan ang hindi mapaghihiwalay na pagkakaisa ni Cristo at ng Kanyang iglesya. "Sapagkat kinapopootan Ko ang diborsyo, sabi ng Panginoon" (Malakias 2:16).

Dapat mabahala ang matatanda na may mga Cristianong mag-asawang ikinasal nang walang sapat na paghahanda. Ang malaking bahagi ng ating pagpapayo ay naging pag-apula ng sunog pagkatapos ng kasal, sa halip na pagpapayong pang-iwas bago ang kasal.

Naniniwala kami na ang aming pananagutan ay higit pa sa pangangasiwa sa isang seremonya. Naniniwala kami na ang aming pangunahing ministeryo ay ang pagyamanin ang mga pag-aasawa kapwa bago at pagkatapos ng seremonya ng kasal. Dagdag pa rito, naniniwala kami na kung ayaw ng magkasintahan na mangakong pagyamanin ang kanilang pag-aasawa bago ang kasal, dapat naming tanggihang isagawa ang seremonya.

Malinaw na ang sinumang magkasintahang nasa legal na edad ay maaaring magpakasal anumang oras at saanmang lugar nila naisin. Kapansin-pansin na ang Superior Court ng Los Angeles County, kasama ang mga hukuman sa marami pang ibang county, ay nag-aatas ng pagpapayo bago ikasal bilang pangunahing kailangan upang makakuha ng lisensya sa kasal ang mga menor de edad. Gayunman, sa pagpayag naming magsagawa ng seremonya sa aming kapilya, sa katunayan ay ipinahihiwatig namin ang aming pagsang-ayon at na nagawa na namin ang lahat ng nasa aming kapangyarihan upang matiyak ang isang matagumpay na pag-aasawa. Kaya nadarama namin na dapat matugunan ang ilang pangunahing kailangan bago ang kasal (gaya rin sa kaso ng bautismo).

Itinakda namin ang sumusunod na pinakamababang kahilingan:

1. Dapat maabisuhan ang matatanda nang hindi bababa sa anim (6) na buwan bago ang ninanais na petsa ng kasal. (Hindi dapat ipahayag sa publiko ang petsa at ang kanilang pagkakatipan hanggang matapos ang unang sesyon ng pagpapayo.)
2. Dapat handa ang magkasintahan na dumalo sa hindi bababa sa anim (6) na sesyon ng pagpapayo bago ikasal,

kasama ang pagtapos ng takdang-aralin, pagbabasa o mga itinakdang aklat, at pakikinig sa mga itinakdang tape.

3. Dapat handa ang magkasintahan na makinig sa payo ng matatanda sa muling pag-iisip kung nararapat ba ang pag-aasawa, sa pagpapaliban ng kasal upang lalo pa nilang makilala ang isa't isa at magkamit ng higit na pagkagulang.
4. Dapat handa ang magkasintahan na dumalo sa isang sesyon ng pagpapayo pagkatapos ng kasal, 3 hanggang 6 na buwan pagkatapos ng kasal.

Ang mga pagbabago o pagpapaubaya sa alinman sa mga kahilingan sa itaas ay ibibigay lamang ng matandang tagapayo sa mga pambihirang kalagayan.

Ang isang pagsusuri sa mga katulad na programa ng pagpapayo bago ikasal sa mga aktibo at lumalagong iglesya ay nagpakita ng pare-parehong mabuting resulta, na may mga sumusunod na pakinabang:

1. Mas mababang bilang ng diborsyo.
2. Ang ilang magkasintahan ay nagkasundong huwag nang magpakasal o ipagpaliban ang kasal.
3. Ang ilang magkasintahan ay nakakilala kay Cristo bilang Tagapagligtas sa panahon ng pagpapayo.

Ang pag-aasawa ay isang walang pasubaling pangako sa isang taong hindi perpekto. Naniniwala kami na ang pangakong ito ay pangalawa lamang sa pagtatalaga kay Jesu-Cristo bilang Panginoon. Dapat itong pag-isipan nang may panalangin; ito ay isang pangako habambuhay.

Mga Tanong: Pagpapayo Bago Ikasal

1. Ano ang naging karanasan ninyo sa anumang uri ng pagpapayo bago kayo ikinasal? Ano ang nakatulong sana kung natanggap ninyo ito? Kung wala pa kayong asawa, anong tulong ang nais ninyo?
2. Anong mga tanong ang itatanong ninyo sa mga humihingi ng payo tungkol sa pagpapakasal? Anong mga babalang palatandaan ang nakita na ninyo sa mga magkasintahan na nagpapahiwatig ng panganib kung sila ay mag-aasawa?
3. Ano naman ang mga mabubuting palatandaan?
4. Ano sa palagay ninyo ang dapat na makatwirang patakaran ng mga namumuno sa iglesya sa pagsang-ayon sa mga kasal sa iglesya? Anong mga kondisyon ang hihilingin ninyong matugunan? May mga kahilingan ba sa araling ito na sa palagay ninyo ay hindi kailangan o hindi kanais-nais?

Kabanata 13: Iba Pang mga Suliranin sa Pagpapayo

Ang napakaraming kalagayan ng suliranin ng mga tao ay higit pa sa kayang saklawin nang sapat sa iisang pangkalahatang pag-aaral na tulad nito. Hindi maaasahan na mailarawan namin ang bawat obserbasyon o rekomendasyon, gaano man namin ito naisin. Mangangailangan iyon ng isang medyo napakalaking aklat, o maraming aklat. Iba't ibang tanong ang lilitaw tungkol sa mga kaugnay na usapin na nais ninyong itanong, "Ngunit paano naman ito?" Hindi lahat ng mga ito ay masasaklaw nang buo. Sinikap naming bigyan kayo ng pangkalahatang tanaw sa mga pinakatanyag na larangan ng pagpapayo at ng ilang gabay na mungkahi sa bawat isa. Sa huling kabanatang ito, babanggitin namin ang ilan sa mga hindi pa natatalakay. Sila ang huli, ngunit hindi sa anumang paraan ang pinakamaliit, sa mga suliraning maaari ninyong makaharap.

Pag-aalala, Takot, Depresyon

Maaaring ang mga ito ang pinakakaraniwan sa lahat ng personal na suliranin. Sa ilang paraan ay magkakaugnay ang mga ito, ngunit nais naming gumawa ng ilang pagkakaiba at iharap ang payo ng Panginoong Jesus. Nais din naming magbigay ng ilang mungkahi tungkol sa pagtulong sa mga nakikipagpunyagi sa mga damdaming ito.

Ang pag-aalala ay binigyang-kahulugan bilang paghihirap o pagkabagabag ng isip, na karaniwang may kasamang pagkabalisa tungkol sa isang kasalukuyan o nalalapit na kahihinatnan. Hindi lamang ito isang negatibong paraan ng pag-iisip kundi isang gawaing talagang walang silbi. Tinawag

itong isang siklo ng hindi mabisang pag-iisip, na umiikot sa gitna nito, ang takot. Pinagagatungan ito ng isang malabong pag-asa na may naitutulong tayo sa isang larangang inaakala nating mapanganib. Bilang isang nakaugaliang padron, hindi ito nananatiling nakatuon sa iisang larangan. Kapag nawala ang isang larangan ng panganib, agad itong napapalitan ng iba. Pinasisimulan ito ng mga negatibong inaasahan. Madalas nitong mali ang pagbasa sa tunay na posibilidad ng nangyayari o maaaring mangyari. Karaniwan, paikot-ikot ang takbo ng pag-iisip o paulit-ulit ito sa mga siklo. May isang uri ng pakiramdam ng kawalang-magawa sa kabila ng pagsisikap na tumulong sa pamamagitan ng pag-iisip tungkol dito. Kung minsan, may kinalaman ito sa nakaraan na hindi na maaaring ulitin, o sa isang pagsisikap na maimpluwensyahan ang kasalukuyan o hinaharap na mga kalagayan na lampas na sa anumang tiyak na magagawa natin.

Malapit na kaugnay ng pag-aalala ang takot. Tila may mas malaking pangamba, pagkagulat o pagkabalisa rito. Hindi namin tinutukoy ang pagkabahala na may malinaw na batayan sa katotohanan sa isang kasalukuyang panganib o sa malamang na sanhi ng panganib sa hinaharap. Sa halip, ito ay takot na pinalalaki o hindi makatwiran. Ginagamit ng mundo ng saykayatri ang terminong phobias para rito. Maaari itong may kinalaman sa maraming tao, sa matataas na lugar, sa mikrobyo, sa kamatayan o sa halos anumang bagay. Isang bagay na kailangang gawin ay tulungan ang pinapayuhan na pag-isipang mabuti kung ito ba ay isang makatotohanang posibilidad. Paano kayo matatakot na mawalan ng pondo o ng ikabubuhay kapag kayo ay tumanda na, kung mayroon kayong mga bank account at iba pang ari-arian na punung-puno ng higit na salapi kaysa makatwiran ninyong kakailanganin? Ano ang

gagawin ninyo sa isang batang "takot sa dilim"? Tiyak na magsisimula kayo sa pagbibigay ng katiyakan na walang tunay na panganib.

Dapat tayong magsimula sa mga salita ng Panginoong Jesus. Mahusay na sinasaklaw ng Mateo 6:25-34 ang paksang ito. "Huwag kayong mabalisa (mag-alala) tungkol sa inyong buhay" tungkol sa pagkain, inumin at damit, na tinatawag nating mga pangangailangan. Mga karaniwang halimbawa lamang ang mga ito. At bakit hindi? Sapagkat sinasabi ng Panginoon na yamang pinakakain Niya maging ang mga ibon sa himpapawid, tiyak na ibibigay Niya ang ating mga pangangailangan. Itinatanong Niya kung may maidaragdag ba tayo sa haba ng ating buhay sa pamamagitan ng pag-aalala (t. 27), at malinaw na hindi ang sagot. Iniuugnay Niya ang pag-aalala sa kakulangan ng pananampalataya sa ipinangakong paglalaan ng Diyos sa mga nag-uuna ng Kanyang mga kapakanan (tt. 30, 33). Tiyak Niyang binabalaan tayo laban sa pag-aalala tungkol sa bukas gayong may sapat na tayong pag-iisipan ngayon. Ito ay maikling paraan ng pagsasabing, "Mamuhay nang isang araw sa bawat pagkakataon." Ang Roma 8:15 ay nauuna sa isang dakilang talata tungkol sa pagiging tiwasay bilang mga mananampalataya kay Cristo sa tt. 31-39. Sinasabi nito sa atin na ang takot ay isang uri ng pagkaalipin ng isip. May espiritu ng takot, sabi ng 2 Timoteo 1:7, ngunit hindi ito nagmumula sa Diyos para sa mananampalataya. Lubhang matagumpay ang Hebreo 13:6 sa pagsasabing, "Ang Panginoon ang aking Katulong. Hindi ako matatakot." Ang 2 Corinto 10:5 ay nagsasalita tungkol sa "pagbihag sa bawat salita sa pagsunod kay Cristo." Ang Colosas 3:2 ay nananawagan sa mga mananampalataya na "ilagak ang inyong isip sa mga bagay na nasa itaas, hindi sa mga bagay na nasa lupa." Maaari tayong kapwa manalangin para sa tulong ng

Diyos at ituon ang ating isip nang may matibay na pasya na sundin ang Diyos sa larangang ito. Kailangan nating matutong magtiwala sa Kanya, sa halip na sa ating mga damdamin, sa anumang bagay na ating kinatatakutan.

May mga paraan, tiyak para sa mananampalatayang tinatahanan ng Espiritu, upang hayaang pamahalaan ng Diyos ang inyong mga kaisipan. Maaari ninyong (1) tanggihan ang pag-aalala at magtiwala sa Panginoon; (2) ipasyang bunutin ang pag-aalala sa inyong isip, upang mapalitan ito ng kagalakan at kapayapaan. Gaano kadalas nagpakita ang Panginoong Jesus at nag-utos, "Huwag kayong matakot." Gagawin ba Niya ito kung imposible ito? Tumingin sa Kanya para sa proteksyon, at ipaubaya sa Kanya ang inyong mga takot. Lagi na lang ba kayong titingin sa mga kalagayan sa halip na sa Panginoon? Mahusay itong sinabi ng sumulat ng himno, "Dalhin ang iyong pasanin sa Panginoon at iwan mo ito roon." Hindi ito katulad ng pananalangin sa Panginoon, pagbibigay nito sa Kanya, at pagkatapos ay muli itong pinupulot at dinadala pabalik.

Ang depresyon ay literal na nangangahulugang madiinan pababa. Ito ay isang patuloy na pakiramdam ng kalungkutan, panlulumo at hirap sa pagtutuon ng isip. Pinasisimulan ito ng isang krisis. Maaaring ito ay pagkawala ng isang mahal sa buhay, pagkawala ng trabaho, kabiguan sa pag-ibig o isang malungkot na pag-aasawa. Maaaring may tiyak na hilig dito sa panahon ng buwanang regla ng babae. Maaaring ito ay kapag kayo ay may sakit. Maaaring may likas na hilig dito sa pamilya. Ang reaksiyon sa alinman sa mga bagay na ito ay maaaring sumuko, magpatalo, at maawa sa sarili. Sa isang antas, maaaring pinipili ninyong malungkot, kahit sinasabi ng mga tao, "Hindi ko mapigilan ang sarili ko." Kahit ang isang hindi

mananampalataya ay maaaring magpasyang bumangon mula sa sahig sa damdamin, sa halip na manatili na lamang sa depresyon. Tiyak na sa kapangyarihan ng Espiritu, dapat kayang angkinin ng mananampalataya ang pagpapalakas ng Diyos, ang mga kaaliwan ng Salita ng Diyos, ang pakikisama ng mga banal at ang pagkakataong lumapit sa Diyos. Sa lahat ng kalagayang nabanggit sa itaas, halos magkakatulad ang lunas. Ito ay ang unawain kung ano ang ginagawa ninyo sa inyong sarili. Ito ay ang italaga ang inyong sarili na magtiwala sa Kanya at makasumpung ng kasiyahan sa Kanya, hindi sa mga kalagayan. Para sa ilan, maaaring kailangan ninyong kumonsulta sa isang manggagamot upang makita kung may pisikal na batayan ang suliraning ito. Bihira ang mga ito. Ang pariralang "chemical imbalance" ay madalas na maluwag na ginagamit bilang sanhi ng mga kalagayang manic-depressive, halimbawa. Ang ganitong mga "imbalance," at ang mga teoryang nakapalibot dito, ay nananatiling paksa ng pagtatalo.

Pagkakasangkot sa Okultismo, Demonismo

Ang larangang ito ng mga suliranin ng tao ay malinaw na may kinalaman sa supernatural sa tuwiran o nagdudulot na paraan. Maaari itong humantong sa kakila-kilabot na pag-atake ng takot at depresyon o iba pang pagpapakita. Ang okulto ay nangangahulugang nakatago o nakalihim. Sadyang isinasangkot ng mga tao ang kanilang sarili sa pag-eeksperimento sa mga di-nakikitang kapangyarihan, na masasama, sa paghahanap ng patnubay, kaalaman tungkol sa hinaharap, pagpapagaling at pakikipag-usap sa mga patay. Nakamamatay na mga gawain ang mga ito. Marami sa mga ipinakikilala sa mundong ito ang nag-aakalang isa itong uri ng kawili-wiling laro. Maaari itong magsimula sa ouija board (mga

tanong sa isang "mahiwigang" tabla para sa sagot na "oo" o "hindi"). Maaaring may kinalaman ito sa mga anting-anting (pampasuwerte) o mga agimat na sinasabing may mahiwagang nakasulat upang magsanggalang laban sa sakit. Ang ilan ay maaaring gumamit ng mga baraha ng panghuhula o pumunta sa isang manghuhula ng palad o sa isang psychic na nakikipag-ugnayan sa mundo ng mga espiritu (tinatawag na channeling). Ito ay malinaw na espiritismo, isang tuwirang pagsisikap na makipag-ugnayan sa isang taong namatay na sa pamamagitan ng isang medium. Ang mga tinig na sumasagot ay nagkukunwaring siya ang taong iyon at nagbibigay ng impormasyon. Marami sa mga bagay na ito ay kasangkot din sa ilang gawaing "New Age."

Ang ilan ay sumusunod sa karaniwang kaugalian ng pagkonsulta sa mga horoscope at mga astrologo para sa patnubay sa pang-araw-araw na gawain o impormasyon tungkol sa hinaharap. Maaari kayong maipakilala sa mga paraan ng meditasyon na gumagamit ng pag-uulit ng isang tiyak na mahiwagang salita na ibinigay ng isang tagapagturo, na tinatawag na mantra. Ang salitang ito ay madalas na kaugnay ng isang diyos ng Hindu at maaaring isangkot kayo sa mundo ng mga espiritu. Maaaring kasangkot kayo sa paggamit ng droga, lalo na ang tinatawag na psychedelic (nagbabago ng isip) na droga na nagdudulot ng mga halusinasyon o pangitain. Tanungin ang sinumang pinaghihinalaang may ganitong pagkakasangkot at palistahin sila ng bawat pagkakataong naaalala nila, simula pa sa pagkabata.

Ang alinman sa mga gawaing ito, o ang kasaysayan nito sa pamilya, ay lubhang mapanganib. Iniuugnay kayo ng mga ito sa mundo ng mga demonyo at bumubuo ng isang uri ng

"kontrata" na sa pamamagitan nito ay inaangkin nila ang kapangyarihan sa inyo. Pabasahin ng Deuteronomio 18:10-12 ang sinumang may anumang kaugnayan sa mga gawaing ito. "Huwag masusumpungan sa inyo ang sinumang... gumagamit ng panghuhula (pagsisikap na makita ang mga mangyayari sa hinaharap sa supernatural na paraan nang hiwalay sa Diyos)... o isang medium o espiritistang tumatawag sa mga patay. Sapagkat ang sinumang gumagawa ng mga bagay na ito ay kasuklam-suklam sa Panginoon." Basahin ang pangyayari sa 1 Samuel 28:8 kung saan nakipag-ugnayan si Haring Saul sa isang medium at napasailalim sa paghatol ng Diyos. Tingnan ang mahigpit na pagbabawal sa Levitico 19:26, Exodo 17:22, Isaias 8:19, 47:13, Ezekiel 13:6, 12:24 at Mikas 3:11 (ginawa ito ng mga taong ito para sa salapi). Himukin ang mga naging kasangkot na itakwil ang mga ito sa Pangalan ng Panginoong Jesus at angkinin ang Kanyang kapangyarihan para sa paglaya. Putulin ang lahat ng ugnayan sa gayong mga bagay, pagsisihan ang mga ito at hanapin ang paglaya mula sa kapangyarihan ng demonyo na kumikilos sa mga ito.

Dinadala tayo nito sa pangkalahatang paksa ng demonismo. Walang duda na maraming grupo ang nahumaling sa paksang ito, na nakakikita ng demonyo sa likod ng bawat sakit, kasama na ang karaniwang sipon, o sa bawat tukso ng laman (gaya ng demonyo ng pagnanasa o kasakiman o katakawan). Gayunman, matalino na huwag ikaila o ipagwalang-bahala ang masasamang kapangyarihang ito. Maraming sinabi ang Panginoong Jesus tungkol sa mga demonyo at pinalayas Niya sila sa mga taong sinasaniban nila. (Tingnan ang Marcos 5:1-15 at ang lalaking tinawag na Legion.) Bukod sa mga sinasaniban ng demonyo, marami pang iba, kasama ang mga mananampalataya, ang inaapi o pinahihirapan sa anumang

paraan. Ang mga nangangailangan ng paglaya mula sa mundo ng mga demonyo ay naririto pa rin sa ating kalagitnaan, bagaman mas halata sa ilang bansa kaysa sa iba. Magkakaiba ang uri ng mga demonyo (Mateo 17:21). Ang ilan ay nagsasalita sa pamamagitan ng mga tao upang ikalat ang mga maling doktrina tungkol sa Panginoon (1 Timoteo 4:1). Maaari nating tawagin silang mga relihiyosong demonyo. Ang ilan ay marahas o kriminal. Ang ilan ay sekswal, gaya ng nakikita sa kabuktutan at walang tigil na katangian ng kanilang mga gawa. Ang ilan ay mas makapangyarihan kaysa sa iba. Ang tiyak na katibayan ng pagsanib ay ang pagbabago ng tinig, isang pagkataong iba sa likas na pagkatao, supernatural na lakas at asal na tila hindi makatwiran. Ang pakikitungo sa kanila ay nangangailangan ng mga mananampalatayang malakas, may karanasan o kaalaman sa larangang ito at magtitiyaga. Madalas na mahirap palayain ang mga tao. Mas mabuti ang isang natatanging pangkat ng panalangin kaysa subukang gawin ito nang mag-isa. Madalas ginagamit ang pagsubok sa 1 Juan 4:1-3, ngunit hindi ito lampas sa pagtatalo. Maging alisto sa posibleng pagkilos ng mga demonyo sa pagpapahirap sa mga mananampalataya o sa mga hindi mananampalataya. Gayunman, huwag subukang makakita ng demonyo sa ilalim ng bawat palumpong. Maraming kaduda-dudang mungkahi sa mga tanyag na "Cristianong" aklat tungkol sa demonismo, kaya mag-ingat. Ang aklat na A Holy Rebellion ni Thomas Ice (Harvest House) ay sulit na konsultahin.

Pagdadalambahati, Pagluluksa, mga Kaisipang Magpakamatay

Kapag ang sinuman sa atin ay nawalan ng isang taong minamahal, likas na nadarama natin ang pagkawala. May mali sa atin kung hindi natin ito madarama. Kapag ang pagluluksa,

kalungkutan at pagdaramdam sa ating pagkawala ay labis na pinatatagal, doon ito maaaring maging suliranin. Kahit sa isang napakadakilang tao gaya ni Moises, may hangganang 30 araw (Deuteronomio 34:8). Dapat itong magkaroon ng wakas, gaya ng nakikita natin kay David nang mamatay ang kanyang sanggol na anak (1 Samuel 12:19-23). Ang kamatayan ay isang bagay na hindi na mababago. Kailangan nating magpatuloy sa buhay, maglingkod sa iba, umalis sa pagkaabala sa sarili at tanggapin ang kalooban ng Diyos. Ang Panginoong Jesus ang may hawak ng mga susi ng kamatayan at ng libingan (Apocalipsis 1:18). Para sa mananampalataya, maluwalhati ang inaasahan. Ang mawalay sa katawan ay nangangahulugang "makasama ang Panginoon." (2 Corinto 5:6-8). Ito ay tinatawag na "lalong mabuti." Ngunit paano naman ang mga inaakala nating maaaring hindi naligtas? Gaano man kaliit ang posibilidad na naligtas ang isang tao, hindi natin ito matitiyak. Marahil sa isang punto, kahit sa sandali ng pagkamatay, maaaring "nahipo nila ang laylayan ng Kanyang damit" para sa kaligtasan. Habang nabubuhay pa sila, maging pesimista. Maaaring kailangan ito habang tayo ay nagpapatotoo. Kapag kinuha na ng kamatayan ang isang tao, maaari kayong umasa kahit sa maliit na antas. Anuman ang mangyari, ang matagal na pananaghoy at pagdadalamhati ay hindi nakatutulong at maaaring maging hadlang sa inyo. Maaari itong maging pasanin sa ibang kasapi ng pamilya. Tularan natin si David at magpatuloy sa buhay.

Seryoso ang mga kaisipang magpakamatay, kahit hindi seryosong balak ng tao ang kanyang pagbabanta. Maaaring ginagamit nila ito upang makuha ang gusto nila. Ang isang taong nahuhumaling ay maaaring magsabi sa taong nakikipaghiwalay sa kanya, "Magpapakamatay ako." Ang isang

tinedyer ay maaaring magsabi sa magulang na nag-alis ng kanyang mga pribilehiyo at nagpanatili sa kanya sa bahay nang ilang panahon, "Magpapakamatay ako kapag itinuloy mo pa ito." Sinabihan tayo na ituring na seryoso ang bawat pagbabanta sapagkat kapag nangyari ito, wala nang balikan. Gayunman, maaari ninyong pansinin ang isang bagay nang hindi kinakailangang paniwalaan na ito ay tunay na balak at hindi pansamantalang pagbabanta. Dapat ay halata kapag ang isang tao, sa isang tiyak na kalagayan, ay sumusubok ng isang uri ng emosyonal na pangingikil. Tiyak na hindi kayo dapat magpakasal sa isang tao dahil lamang baka magpakamatay siya kung hindi kayo papayag. Isang tao lamang ang may pananagutan sa pagpapakamatay, at iyon ay ang tao mismo. Hindi natin karapatan ang magpasya sa usaping ito. Ito ay sa Diyos. (Tingnan muli ang Apocalipsis 1:18.) Kung ang isang tao ay seryosong nakapagpasyang magpakamatay, maaari siyang magtagumpay, sapagkat hindi kayo makapagbabantay nang 24 oras nang walang hanggan. Maaaring kailanganin ang panandaliang pagbabantay ng isang kaibigan. Sa matitinding kaso, ikinukulong ang mga taong ito sa isang institusyon para sa kanilang sariling kabutihan. Gayunman, sa paglipas ng panahon, makalalabas sila at maaari pa rin nilang gawin ito. Tandaang makinig nang mabuti at maging mabait. Huwag mataranta. Manalangin kasama nila at para sa kanila, na umaasa sa pamamagitan ng Panginoon. Magpasama ng isang kaibigan na mananatiling malapit at magbabantay sa nangyayari.

Patnubay, Paghahanap sa Kalooban ng Diyos

Maaaring ito ang pinakapopular na paksang pinipili kapag nag-aalok ng isang pangkat ng mga workshop. Tila nalilito ang mga

tao tungkol sa paksang ito at nais nilang makarinig ng ilang simulain. Totoo ito kahit ang pangunahin nilang suliranin ay ayaw nilang makinig sa matalinong payo kapag ito ay ibinibigay. Higit na handa ang Diyos na pumatnubay sa mga tao kaysa sa kahandaan nilang makinig. Sinasabi na ang karamihan sa mga tanong tungkol sa patnubay ay may kinalaman sa hanapbuhay (anong trabaho ang tatanggapin o anong kurso sa paaralan) o sa lugar (saan titira o lilipat). Maaaring walang tahasang talata sa Kasulatan. Gayunman, may mga gabay. Malamang na hindi bababa sa 90% ng kalooban ng Diyos ang nakasulat sa Biblia sa mga tuwirang utos, mga simulain o mga halimbawa, kapwa mabuti at masama. Kapag hindi natin pinag-aaralan ang Salita, o hindi tayo naglalaan ng panahon upang pagnilayan ang Kasulatan, maaari nating pagbayaran ang parusa ng kamangmangan. Maaaring hindi pa natin narinig kailanman ang utos na huwag makipamatok nang kabilan sa isang hindi mananampalataya (2 Corinto 6:14). Gayunman, pagbabayaran natin ang halaga ng pagsuway, alam man natin ito o hindi. Gaya ng alam ng mga motorista, kapag sila ay tiniketang isang pulis, ang kamangmangan sa isang bagay ay hindi magliligtas sa inyo sa pagbabayad ng multa. May pananagutan kayong malaman ang kautusan ng Panginoon, gaya ng pananagutan ninyo sa batas ng bayan.

Maaaring lumapit sa atin ang mga tao para sa payo sa iba't ibang larangan. Maaaring kasama rito ang pagpili ng mapapangasawa o kapareha, pagpili ng trabaho, paglipat, posibleng paghihiwalay o diborsyo, mga suliranin sa utang, isang usapin tungkol sa pag-aaral ("Kung mag-aaral ako, anong kurso ang kukunin ko?"). O kaya, ("Saan ba patungo ang buhay ko? Ano ang dapat kong gawin?"). Tiyak na hindi tayo ang dapat magpasya para sa kanila. Kung ang tao ay hindi

mananampalataya, ito ay isang mabuting pagkakataon upang iharap sa kanya ang pangangailangang magpasyang sumunod sa Panginoong Jesus. Kung ang tao ay isang mananampalataya, kailangang isaalang-alang ang mga sumusunod na kaisipan:

1. Nakatalaga ba kayong gawin ang kalooban ng Diyos (Juan 7:17)? Kung hindi, maaaring hindi kayo masiyahan sa kailangang gawin. Kaya hindi ninyo ito gagawin. Kinatatakutan ba ninyo ang kalooban ng Panginoon sa anumang paraan? Iniisip ba ninyo na ikalulugod Niyang ipadala kayo bilang misyonero sa lugar na ayaw ninyong puntahan, o hatulan kayo sa isang kahabag-habag na kalagayan kung kayo ay pasasakop sa Kanyang kalooban? Ito ba ang inyong pagkakilala sa Diyos? Hindi ba ninyo nauunawaan na ang Kanyang kalooban ay mabuti (Roma 12:6)?
2. Ang Kanyang mga daan ay hindi ninyo mga daan (Isaias 55:8), kaya may mga bagay na nais Niya na hindi kailanman papasok sa inyong isip. Handa Siyang patnubayan kayo. Asahan ninyo iyan, sapagkat ipinangako Niyang gagawin ito. Gayunman, maaaring hindi ito ayon sa inyong paraan o sa inyong takdang oras.
3. Sinasabi ng Panginoon na kailangan ninyong "humingi, humanap, kumatok" at patuloy na gawin ito (Mateo 7:7). Ipinahihiwatig ng panahunan ng pandiwa ang pagpapatuloy. Handa ba kayong maghintay at hindi magpadalos-dalos? Ang "Maghintay sa Panginoon" ay isa sa mga dakilang utos ng Diyos (Awit 27:14). Malamang na susubukin Niya kayo sa inyong kahandaang gawin ito.
4. Humingi ng maka-Diyos na payo (Kawikaan 11:14, 15:22). Puno ng temang ito ang Salita. Ang susing salita ay maka-

Diyos, hindi lamang isang taong inaakala ninyong sasang-ayon sa inyo. Gumagamit ang Diyos ng mga tao upang sabihin sa ibang tao ang kailangan nilang marinig sa bawat larangan, mula sa kaligtasan hanggang sa mga kalagayan sa buhay. Bakit mahirap para sa inyo ang makinig?

5. Pansinin ang mga kalagayan pagkatapos lamang maisaalang-alang ang iba pang salik, gaya ng nakalista sa itaas. Kung minsan, maaaring padaliin ng mga kalagayan ang paggawa ninyo ng mali. Mahalaga ang mga bukas at saradong pinto na malinaw na nagmumula sa Diyos.
6. Kapag nagawa na ang lahat, may kapayapaan ba sa inyong puso tungkol sa pasyang inyong ginagawa? Naging pangunahin ba ang Diyos sa pasyang ito?

Pag-asa at Pagpapalakas-loob

Ang buhay ay tinawag na "isang lambak ng mga luha." Puno ito ng mga kabiguan. Mahusay itong sinabi ng sumulat ng himno, "Marami ang pagod at malungkot." Mahalagang pansinin na isang pangalan ng Espiritu Santo ay "Paraclete," na nangangahulugang "Katulong," na kung minsan ay isinasaling "Mang-aaliw." Literal itong nangangahulugang "ang nasa tabi." Tiyak na tayo ay "mga kamanggagawa ng Diyos" kapag nakikibahagi tayo sa Kanyang ministeryo. Hindi nakatutulong sa mga tao ang hayaan silang lumubog sa pagkaawa sa sarili, na "naaawa sa kanilang sarili." Hindi natin kailangang sabihin ito nang tuwiran sa mga tao, ngunit kailangan nating isaaisip ito. Ang ating layunin ay ituro sila sa Panginoong Jesus na magpakailanman ang pag-asa ng mga walang pag-asa. Kailangan nating isipin ang Panginoon bilang ang "Diyos ng buong kaaliwan" (2 Corinto 1:3). Tinawag Siyang "ang Diyos ng pagbangon." Puno ang Mga Awit ng mapagpalang mga kaisipan

tungkol sa pagkalinga ng Panginoon kapag ang Kanyang mga sarili ay tumakbo sa Kanya para sa kanlungan. Iyan ang isang dahilan kung bakit napakaraming tao, kahit mga hindi mananampalataya, ang naaakit sa Mga Awit sa panahon ng kagipitan. Mabuting sama-samang basahin ang mga talata ng pag-asa, pagpapalakas-loob at pangako kasama ng mga nawawalan ng pag-asa.

Isang salitang madalas mabigkas sa kagipitan ay "Bakit?" Sa huli, babalik ang kaisipang ito sa Diyos. Bakit Niya ito pinahintulutan o, gaya ng tila iniisip ng marami, ipinadala? Ang pagbasa sa unang dalawang kabanata ng Job ay tumutulong sa atin na maunawaan na hindi lahat ng kapighatian ay nagmumula sa Diyos. Bukod dito, kailangan natin ng mga paalala na pinakikitunguhan ng Diyos ang lahat ng Kanyang nilalang sa biyaya, sa kagandahang-loob na hindi karapat-dapat sa atin, hindi dahil sa obligasyon. Walang utang ang Diyos sa atin. Tayo ang may utang. Mahalagang tingnan ang buhay sa mahabang pananaw. Nangangahulugan ito na ang Panginoon, higit pa kaysa sa atin, ay isinasaalang-alang ang walang hanggang pananaw sa Kanyang mapagpahintulot na kalooban. Ang buhay ay paaralan ng Diyos. Ang paghubog ng pagkatao at kung paano natin hinaharap ang mga kahirapan ay higit na mahalaga kaysa sa mga suliranin mismo. Nais nating makitang nagbabago ang ating mga kalagayan, o mabaligtad ang nakaraan. Ang interes ng Diyos ay baguhin tayo, mula sa loob palabas.

Kadalasan, sa pagsisikap na tulungan ang mga taong nababagabag, masyado tayong maraming sinasabi. Kailangan nating makinig nang tahimik, kahit nagngingitngit ang mga tao tungkol sa buhay. Ang pinakamabuting ginawa ng mga "mang-

aaliw" ni Job, sa simula, ay ang umupo at manahimik (Job 2:13). Nang magsimula silang magsalita, dinagdagan lamang nila ang kanyang paghihirap. Sinabi ng Diyos na hindi sila nagsalita sa kanya ng tama (Job 42:8). Minsang sinabi ng isang nababagabag na mananampalataya sa may-akda, "Kapag may isa pang taong sumipi sa akin ng Roma 8:28, palagay ko ay sisigaw na ako." Ang punto ay maraming pagkakataon na tila lumalapit tayo sa mga tao na dala ang tinatawag na mga gasgas na kasabihan o mga karaniwang sagot. Kailangan nating makinig nang may pagiging maselan sa kanilang damdamin at pagkatapos ay ituon ang kanilang pag-iisip sa Salita, na nakasentro kay Cristo at sa Kanyang mga dakilang layunin. "Nalalaman Ko ang mga plano Ko para sa inyo, sabi ng Panginoon, mga plano para sa kapakanan (kabutihan) at hindi para sa kapahamakan, upang bigyan kayo ng kinabukasan at pag-asa" (Jeremias 29:11). Ang ating pananampalataya at pag-asa ay dapat nasa Diyos (1 Pedro 1:21). Ang mga panahon ng kabiguan ay mga pagkakataon upang suriin muli ang ating pag-iisip. Maaari itong humantong sa isang naitamang landas.

Bilang pangwakas, matutong maging tagapagpalakas-loob sa lahat. Maging isang Bernabe na ang pangalan ay nangangahulugang "anak ng pagpapalakas-loob." Kung wala kayong ibang ministryo kundi ito, hindi kayo kailanman kukulangin ng pagkakataong maglingkod. Sa pinakamabibigat na kalagayan, sikaping magbigay ng pag-asa sa taong sinisikap ninyong paglingkuran.

Mga Tanong: Iba Pang mga Suliranin sa Pagpapayo

1. Paano ninyo sinikap noong nakaraan na tulungan ang mga taong may pag-aalala, takot at depresyon? Gaano ito kahusay gumana (o hindi gumana) at bakit?

2. Ano ang natutunan ninyo tungkol sa mga demonyo sa araling ito, maging ang mga sinasaniban o ang mga inaapi? Ano ang gagawin ninyo upang tulungan sila?
3. Paano ninyo papayuhan ang mga taong nagsasabing nais nilang malaman ang kalooban ng Diyos sa isang larangan ng buhay?
4. Paano kayo magbibigay ng pag-asa o pagpapalakas-loob sa mga nangangailangan nito? Ano ang nakatutulong o hindi nakatutulong?

Buod: Mga Balangkas sa Pagpapayo

Mga Simulain ng Pagpapayong Batay sa Biblia

1. Ang Salita ng Diyos ang saligan.
2. Hinihingi ng Diyos ang pagtanggap ng personal na pananagutan.
3. Ang pagpapayong batay sa Biblia ay umaasa sa Diyos upang baguhin ang mga tao.
4. Ang mga tagapayo ay kailangang maging mga daluyan ng gawain ng Diyos na pinamamahalaan ng Espiritu.
5. Ang ating mga sandata ay espirituwal, hindi makalaman.
6. Ang ating huwaran ay ang Panginoong Jesus, ang Kamangha-manghang Tagapayo.
7. Kailangan nating aminin ang ating mga limitasyon bilang tao.
8. Huwag matakot na ituring na "mapanghusga."

Iba't Ibang Kalagayan

1. Pagpapayong Umaalalay
 - Tulungan silang magkamit ng lakas at tamang pananaw
 - Patatagin ang mga taong nababagabag
2. Pagpapayong Humaharap
 - Paharapin ang mga tao sa kasalanan at kawalan ng pananagutan
 - Magtapat, maibalik, magpasakop
3. Pagpapayong Nagbibigay-Kaalaman

—Tumulong sa pagkuha ng mga kinakailangang katotohanan

—Tumulong sa pagkilala sa kalooban ng Diyos

4. Pagpapayong Pang-iwas

—Asahan na ang mga suliranin bago pa ito magsimula

5. Espirituwal na Pagpapayo

—Pangangailangan ng kaligtasan

—Ang kahulugan ng "lumakad sa espiritu"

—Ang pinakamataas na layunin ng kanilang buhay

6. Pagpapayong Pagsasangguni sa Iba

—Ipadala sa iba para sa natatanging tulong o sa mga kasinghusay rin ninyo

7. Pagpapayo sa Mag-asawa

—Banta ng paghihiwalay, diborsyo

—Mga pagtatalo sa iba't ibang larangan

—Paano lutasin nang mapayapa ang mga alitan

Ang Inyong Pangkalahatang mga Layunin sa Pagpapayo

1. Hanapin ang katotohanan

2. Sabihin ang katotohanan

3. Tulungan silang makita ang katotohanan

Habang nakikinig kayo, tanungin ang inyong sarili

1. Iisa ba ang suliranin o higit pa?

2. Mayroon bang tamang kaugnayan sa Diyos at tamang pagkaunawa sa Kanya?

3. Anong mga talata ng Kasulatan ang pumapasok sa isip tungkol sa mga usaping kinakaharap?

Mga Tanong Tungkol sa Pinapayuhan

1. Hinaharap ba nila ang mga bagay ayon sa tunay na kalagayan (realidad) o ito ba ay pangangarap lamang?
2. May malinaw bang katapatan at pagkakapare-pareho sa kanilang sinasabi?
3. Ang pinag-uusapan ba nila ay ang kanilang mga damdamin o ang kanilang mga pananagutan?
4. Mayroon bang anumang pagdadahilan o paninisi sa iba?
5. Ano ang inyong panghihikayat na mag-uudyok sa taong ito sa kalagayang ito?

Mabubuting Katangian ng mga Tagapayong Batay sa Biblia

1. Kailangan nila ang pagtitiwala ng ibang mga mananampalataya.
2. Ang pagkilala ay isang pangunahing kailangan.
3. Mainit at taos-pusong malasakit sa mga tao.
4. Pagpipigil sa sariling damdamin.
5. Maging puspos ng Salita.
6. May ilang palatandaan ng pagiging mabisa.
7. May balanseng pamumuhay.

Mga Tala

1. Zilbergeld, Bernie *The Shrinking of America: The Myths of Psychological Change*, p. 185
2. *ibid.* p. 191
3. *ibid.* p. 187
4. Szasz, Thomas, *The Myth of Mental Illness*
5. *ibid.* p.
6. Tinutukoy ni Dr. Mowrer ang pangyayaring itinala para sa atin sa Genesis kabanata 27, kung saan ipinagbili ni Esau ang kanyang mahalagang karapatan ng pagkapanganay kapalit ng isang halos walang halagang mangkok ng pagkain.
7. Glasser, William, *Reality Therapy*
8. Crabb, Larry *Effective Biblical Counseling* p.
9. *ibid.* p.
10. *ibid.* p.
11. Bobgan, Martin and Deidre *Psychoheresy* p.28

Inilathala nang may pahintulot ni O. J. (Jean) Gibson. Ang karapatang-ari ay hawak ng Fairhaven Bible Chapel, San Leandro, California.

Published by permission of O. J. (Jean) Gibson. Copyright is held by Fairhaven Bible Chapel, San Leandro, California.

Sa Diyos ang lahat ng kaluwalhatian.